

BIROUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

***SITUAȚIA
SOCIAL-ECONOMICĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
în ianuarie-martie 2013***

CUPRINS

I. INFORMAȚIE SUCCINTĂ PRIVIND SITUAȚIA SOCIAL-ECONOMICĂ A REPUBLICII MOLDOVA în ianuarie-martie 2013	3
1.1. Principalii indicatori macroeconomici ai Republicii Moldova în ianuarie-martie 2013*	5
II. PRODUSUL INTERN BRUT	6
III. PRODUCȚIA BUNURILOR ȘI SERVICIILOR	
3.1. Industrie.....	10
3.2. Agricultură	14
3.3. Investiții în active materiale pe termen lung	15
3.4. Transporturi	19
3.5. Comunicații.....	20
3.6. Turism.....	21
3.7. Cifra de afaceri în comerț și servicii	23
3.8. Comerț exterior.....	26
IV. PREȚURI.....	40
V. FINANȚE	
5.1. Executarea bugetului public național.....	43
5.2. Credite, depozite și rulajul de casă	45
5.3. Asigurări	46
5.4. Piața valorilor mobiliare	47
VI. SITUAȚIA SOCIALĂ	
6.1. Nivelul de trai al populației	48
6.2. Situația demografică.....	54
6.3. Ocrotirea sănătății	56
6.4. Infracțiuni.....	57
PRECIZĂRI METODOLOGICE	59

I. INFORMAȚIE SUCCINTĂ PRIVIND SITUAȚIA SOCIAL-ECONOMICĂ A REPUBLICII MOLDOVA în ianuarie-martie 2013¹

Rezultatele activității economiei naționale se prezintă astfel:

- **Produsul intern brut** în anul 2012 a însumat 87847 milioane lei (prețuri curente de piață), în scădere, în termeni reali, cu 0,8% față de anul 2011.
- **Întreprinderile industriale** de toate formele de proprietate au fabricat în ianuarie-martie 2013 producție în valoare de 7873,6 milioane lei (în prețuri curente). Indicele volumului producției industriale în raport cu ianuarie-martie 2012 a constituit 101,5%. Majorarea volumului producției industriale a fost determinată de creșterea volumului producției în industria extractivă cu 33,4% și în industria prelucrătoare cu 3,4%.
- **Producția globală agricolă** obținută în gospodăriile de toate categoriile în ianuarie-martie 2013, conform estimărilor preliminare, a însumat 1202 milioane lei (în prețuri curente), constituind 99,0% (în prețuri comparabile) față de ianuarie-martie 2012. Micșorarea producției agricole a fost determinată de scăderea producției în sectorul zootehnic (cu 1,0%), căreia îi revine cota principală (peste 99%) din volumul total al producției agricole.
- **Investițiile în active materiale pe termen lung** din contul tuturor surselor de finanțare realizate în economia națională în ianuarie-martie 2013 au fost însumate în valoare de 1907,1 milioane lei (în prețuri curente), din care lucrările de construcții-montaj au constituit 784,4 milioane lei sau respectiv 104,5% și 109,4% (în prețuri comparabile) în raport cu ianuarie-martie 2012. Darea în folosință a caselor de locuit s-a majorat cu 17,1% față de perioada similară din anul 2012.
- **Întreprinderile de transport feroviar, auto, fluvial și aerian** au transportat în ianuarie-martie 2013 mărfuri în volum de 1872,2 mii tone, cu 22,7% mai mult față de perioada corespunzătoare din anul 2012. Parcursul mărfurilor a totalizat 836,9 mil. tone-km, cu 13,8% mai mare față de cel realizat în ianuarie-martie 2012.
- **Cifra de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de comerț cu amănuntul** în ianuarie-martie 2013 s-a diminuat cu 2,2% (în prețuri comparabile) comparativ cu perioada similară din anul 2012.
- **Cifra de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de servicii de piață prestate populației** în ianuarie-martie 2013 a înregistrat o creștere de 7,1% (în prețuri comparabile) față de perioada corespunzătoare din anul 2012.
- **Cifra de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de comerț cu ridicata** în ianuarie-martie 2013 s-a majorat cu 5,8% (în prețuri curente) comparativ cu aceeași perioadă din anul 2012.
- **Cifra de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de servicii de piață prestate întreprinderilor** în ianuarie-martie 2013 a înregistrat o creștere de 4,5% (în prețuri curente) față de perioada corespunzătoare din anul precedent.
- **Exporturile** de mărfuri realizate în ianuarie-martie 2013 s-au cifrat la 582,4 milioane dolari SUA, nivel superior celui înregistrat în perioada similară din anul 2012 cu 15,4%. **Importurile** de mărfuri au evoluat la 1243,1 milioane dolari SUA, fiind în creștere cu 3,2% comparativ cu perioada corespunzătoare din anul 2012. **Balanța comercială** s-a soldat cu un **deficit** de 660,7 milioane dolari SUA, cu 38,8 milioane dolari SUA (-5,5%) mai mic față de cel înregistrat în ianuarie-martie 2012.

¹ Indicatorii economico-sociali sînt prezentați fără datele întreprinderilor și organizațiilor din partea stîngă a Nistrului și municipiul Bender

- **Cîștigul salarial mediu** al unui salariat din economia națională în luna martie 2013 a constituit 3638,7 lei sau cu 11,2% mai mult față de luna martie 2012 și cu 7,7% față de luna februarie 2013. În sfera bugetară cîștigul salarial mediu a constituit în luna martie curent 3256,9 lei (+10,1% față de luna martie 2012), iar în sectorul economic (real) – 3793,4 lei (+10,8%).

- **Numărul șomerilor oficial înregistrați**, conform datelor Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, la 1 aprilie 2013 a fost de 26,3 mii persoane. Numărul șomerilor, determinat *conform definiției Biroului Internațional al Muncii*, în anul 2012 a fost de circa 68 mii persoane.

- **Indicele prețurilor de consum (IPC)** în luna martie 2013 față de luna februarie 2013 a constituit 100,1 la sută, iar față de luna martie 2012 – 104,2 la sută (IPC în luna martie 2012 față de luna februarie 2012 a constituit 100,2%, iar față de luna martie 2011 – 105,4%).

1.1. Principalii indicatori macroeconomici ai Republicii Moldova în ianuarie-martie 2013*

	Valoarea în prețuri curente	În % față de ianuarie- martie 2012	Martie 2013 în % față de:		Ianuarie- martie 2012 în % față de ianuarie- martie 2011
			martie 2012	februarie 2013	
Valoarea producției industriale¹, mil. lei	7873,6	101,5	104,5	x	97,4
Producția agricolă, mil. lei	1202,0	99,0	x	x	100,6
Investiții în active materiale pe termen lung din contul tuturor surselor de finanțare, mil. lei	1907,1	104,5	x	x	95,4
inclusiv lucrări de construcții-montaj	784,4	109,4	x	x	104,9
Darea în folosință a caselor de locuit (suprafața totală) din contul tuturor surselor de finanțare, mii m ²	69,3	117,1	x	x	77,5
Parcursul mărfurilor realizat de întreprinderile de transport – total, mil. tone-km	836,9	113,8	116,4	116,7	89,1
din care:					
feroviar	214,4	118,9	149,8	127,0	56,6
auto ²	622,2	112,3	106,9	113,0	109,6
Mărfuri transportate de întreprinderile de transport – total, mii tone	1872,2	122,7	134,3	139,5	75,9
din care:					
feroviar	890,3	126,1	155,3	132,9	59,2
auto ²	969,4	119,7	117,9	142,3	100,5
Cifra de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de comerț cu amănuntul, mil. lei	7280,4	97,8	96,3	112,1	104,4
Cifra de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de servicii de piață prestate populației, mil. lei	2136,4	107,1	103,3	105,2	103,7
Cifra de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de comerț cu ridicata, mil. lei	11740,3	105,8	95,1	108,0	96,3
Cifra de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de servicii de piață prestate întreprinderilor, mil. lei	5720,7	104,5	103,3	108,7	99,8
Export, mil. dolari SUA	582,4	115,4	111,1	111,4	106,6
Import, mil. dolari SUA	1243,1	103,2	102,5	120,1	109,7
Deficitul balanței comerciale, mil. dolari SUA	660,7	94,5	96,3	128,3	112,0
Cîștigul salarial mediu lunar al unui salariat din economia națională, lei	3478,7	108,9	111,2	107,7	110,0
Cîștigul salarial real al unui salariat, %	x	104,3	106,7	107,6	103,6
Numărul șomerilor oficial înregistrați (la 1 aprilie 2013), mii persoane	26,3	65,3	65,3	96,9	78,7
Indicele prețurilor de consum	x	104,4	104,2	100,1	106,2
mărfuri alimentare	x	105,9	105,5	99,9	104,7
mărfuri nealimentare	x	104,0	103,8	100,3	105,0
servicii	x	103,1	103,2	100,1	109,2

* Date preliminare

¹ Indicatorul include volumul producției întreprinderilor, care prezintă rapoarte statistice anuale, calculat estimativ

² Inclusiv întreprinderile cu alte genuri de activitate, care efectuează transportări auto de mărfuri și dispun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate

II. PRODUSUL INTERN BRUT

Conform datelor operative, în anul 2012 produsul intern brut a însumat 87847 mil. lei, prețuri curente de piață, în scădere - în termeni reali - cu 0,8% față de anul 2011 și în creștere cu 74,8% și 24,1% față de anii 2000 și 2005 respectiv. În trimestrul IV 2012 produsul intern brut a însumat 22445 mil. lei, prețuri curente de piață, înregistrând o reducere de 2,5% în raport cu trimestrul IV 2011.

Valoarea adăugată brută produsă în sectorul de bunuri s-a diminuat cu 10,7% în raport cu anul 2011, influențând negativ (-2,8%) indicele volumului fizic al produsului intern brut. Diminuarea a fost determinată de reducerea semnificativă a valorii adăugate brute din agricultură și pescuit, cu 23,3%, care constituie 10,9% din produsul intern brut. În trimestrul IV 2012 valoarea adăugată brută din agricultură s-a situat cu 29,2% sub nivelul trimestrului IV 2011, având o pondere de 13,0% în produsul intern brut. Așa cum agricultura are o contribuție semnificativă la formarea produsului intern brut, reducerea valorii adăugate brute în agricultură atât în ianuarie-septembrie 2012, cât și în trimestrul IV 2012 a fost decisivă pentru dinamica produsului intern brut pe anul 2012. Eliminând influența agriculturii în economia națională, indicele volumului fizic pentru produsul intern brut non-agricol ar fi constituit 102,3% în raport cu anul 2011 și 102,7% în raport cu trimestrul IV 2011. În industrie valoarea adăugată brută a depășit cu 0,5% nivelul anului 2011.

Sectorul de bunuri a contribuit la formarea produsului intern brut în proporție de 24,9% față de 26,3% în anul 2011.

Valoarea adăugată brută produsă în sectorul de servicii s-a majorat cu 3,0%, comparativ cu anul precedent, influențând pozitiv (+1,8%) indicele volumului fizic al produsului intern brut. Comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor a fost activitatea care a înregistrat cea mai mare creștere a valorii adăugate brute (+4,2%), urmată de transporturi și comunicații (+2,8%), alte activități de servicii (+2,6%) și construcții (+1,7%). În anul 2012 sectorul de servicii a contribuit la formarea produsului intern brut în proporție de 60,6% față de 58,9% în anul 2011.

În anul 2012 rata valorii adăugate brute (valoarea adăugată brută raportată la volumul de producție) din sectoarele de bunuri și servicii s-a majorat cu 1,2 puncte procentuale și 0,5 puncte procentuale respectiv.

Rata valorii adăugate brute

	procente	
	2011	2012
Total pe economie	40,7	41,9
din care:		
bunuri	31,6	32,8
servicii	48,6	49,1

Volumul impozitelor pe produse, colectat la Bugetul Public Național, a depășit cu 0,6%, nivelul anului precedent, influențând cu 0,1% indicele volumului fizic al produsului intern brut. Contribuția volumului impozitelor pe produse la formarea produsului intern brut a constituit 17,0% în anul 2012 față de 17,5% în anul 2011.

În anul 2012 indicele—deflator pentru produsul intern brut a constituit 107,6%; cel pentru valoarea adăugată brută total pe economie și impozitele nete pe produse – 108,6% și 102,8%, față de 107,2%, 107,4% și 106,5% în anul 2011 respectiv.

Din punct de vedere al utilizării produsului intern brut, în anul de referință, cererea internă (consumul final și formarea brută de capital) a crescut cu 0,2%, comparativ cu anul anterior, ca urmare a creșterii cu 1,0% a consumului final al gospodăriilor populației. Formarea brută de capital fix a crescut cu 0,4% față de anul precedent, contribuind în perioada de referință la formarea produsului intern brut cu 23,4%.

Resursele și utilizările produsului intern brut

	Ianuarie-decembrie 2012				inclusiv trimestrul IV 2012			
	Prețuri curente, mil. lei	Modificări față de anul 2011 (+/-), %	Structura PIB, %	Gradul de influență asupra PIB (+/-), %	Prețuri curente, mil. lei	Modificări față de trimestrul IV 2011 (+/-), %	Structura PIB, %	Gradul de influență asupra PIB (+/-), %
RESURSE								
Valoarea adăugată brută – total	73319	-1,2	83,5	-1,0	18203	-3,5	81,1	-2,8
Bunuri	21894	-10,7	24,9	-2,8	6144	-16,5	27,4	-5,1

	Ianuarie-decembrie 2012				inclusiv trimestrul IV 2012			
	Prețuri curente, mil. lei	Modificări față de anul 2011 (+/-), %	Structura PIB, %	Gradul de influență asupra PIB (+/-), %	Prețuri curente, mil. lei	Modificări față de trimestrul IV 2011 (+/-), %	Structura PIB, %	Gradul de influență asupra PIB (+/-), %
Agricultura, economia vînatului, silvicultura; pescuitul și piscicultura	9586	-23,3	10,9	-2,9	2911	-29,2	13,0	-4,8
Industria	12308	0,5	14,0	0,1	3233	-2,2	14,4	-0,3
Servicii	53172	3,0	60,6	1,8	12545	4,0	55,9	2,1
Construcții	3071	1,7	3,5	0,1	511	1,1	2,3	0,0
Comerț cu ridicata și cu amănuntul	12250	4,2	14,0	0,6	2181	4,2	9,7	0,4
Transporturi și comunicații	9481	2,8	10,8	0,3	2357	4,0	10,5	0,4
Alte activități de servicii ¹⁾	28370	2,6	32,3	0,8	7496	4,1	33,4	1,3
Serviciile intermediarilor financiar indirect măsurate	-1747	x	-2,0	0,0	-486	x	-2,2	0,2
Impozite nete pe produse²⁾	14528	1,3	16,5	0,2	4242	1,4	18,9	0,3
din care: impozite pe produse	14912	0,6	17,0	0,1	4299	1,0	19,2	0,2
PRODUSUL INTERN BRUT	87847	-0,8	100,0	-0,8	22445	-2,5	100,0	-2,5
UTILIZĂRI								
Consumul final – total	102954	0,9	117,2	1,0	27515	0,7	122,6	0,8
Consumul final al gospodăriilor populației	83373	1,0	94,9	0,9	21732	0,2	96,8	0,1
Consumul final al administrației publice și instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	19581	0,5	22,3	0,1	5783	2,8	25,8	0,7
Formarea brută de capital	20537	x	23,4	-0,6	5297	x	23,6	-3,4
Formarea brută de capital fix	20540	0,4	23,4	0,1	5493	0,5	24,5	0,1
Variația stocurilor	-3	x	0,0	-0,7	-196	x	-0,9	-3,5
Exportul net de bunuri și servicii	-35644	x	-40,6	-1,2	-10367	x	-46,2	0,1
Exportul de bunuri și servicii	38457	2,3	43,8	1,0	10906	-3,3	48,6	-1,7
Importul de bunuri și servicii (-)	74101	2,5	84,4	2,2	21273	-1,9	94,8	-1,8

¹⁾ Cuprind activitățile: hoteluri și restaurante, activități financiare, tranzacții imobiliare, administrația publică, învățămînt, sănătate și asistență socială, alte activități de servicii colective, sociale și personale și activități ale personalului angajat în gospodării particulare;

²⁾ Reprezintă diferența dintre impozite pe produse (TVA, accize, alte impozite) și subvenții pe produse

Eficacitatea operațiunilor de comerț exterior este reflectată de indicatorii caracteristici comerțului exterior. În anul 2012, exporturile și importurile de bunuri și servicii s-au majorat, respectiv cu 2,3% și 2,5% față de anul anterior.

Creștere neesențială s-a produs pentru rata de penetrare (cu 0,2 puncte procentuale), pe cînd la capitolele integrarea de piață și rata de acoperire s-au înregistrat diminuări cu 1,3 și 0,5 puncte procentuale respectiv. Efortul la exportul de bunuri și servicii s-a menținut la nivelul anului precedent (22,0%).

Comerțul exterior

	2011	2012
Producția, mil.lei	168167	175015
Import, mil.lei	70679	74101
Export, mil.lei	37033	38457
Taxe asupra comerțului internațional, mil.lei	1141	1248
Piața internă ¹ , mil.lei	202954	211907
Efort la export ² , (%)	22,0	22,0
Rata de acoperire ³ , (%)	52,4	51,9
Rata de penetrare ⁴ , (%)	34,8	35,0
Integrarea de piață ⁵ , (%)	65,4	64,1

¹ Piața internă = Producție + Import + Taxe asupra comerțului internațional – Export

² Efort la export = Export / Producție

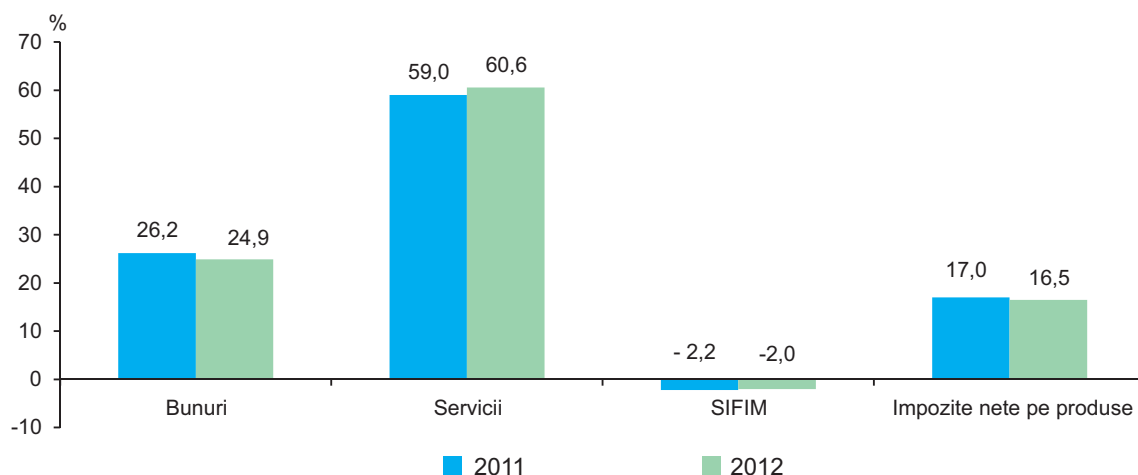
³ Rata de acoperire = Export / Import

⁴ Rata de penetrare = Import / Piața internă

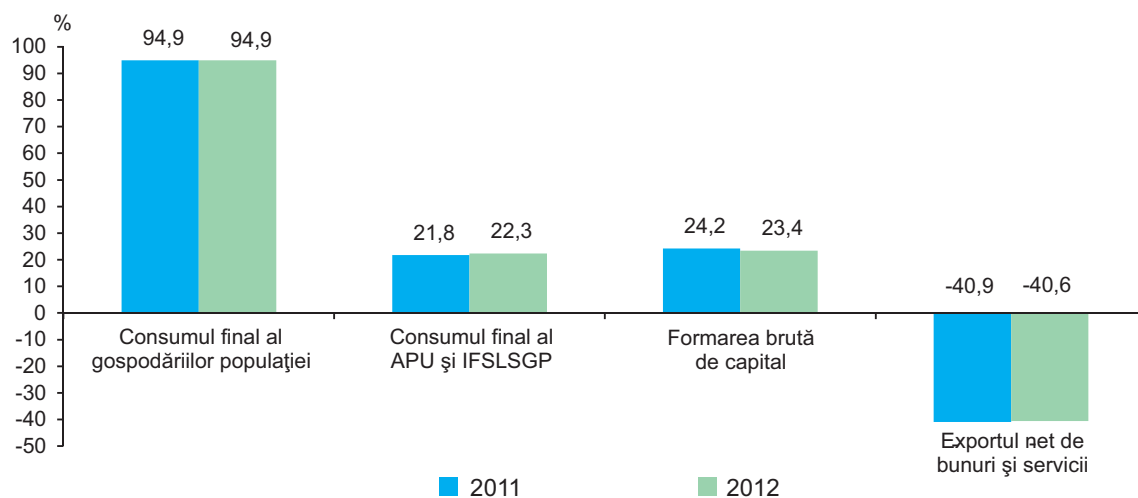
⁵ Integrarea de piață = Media aritmetică a valorii importurilor și exporturilor de bunuri și servicii / PIB

Structura produsului intern brut

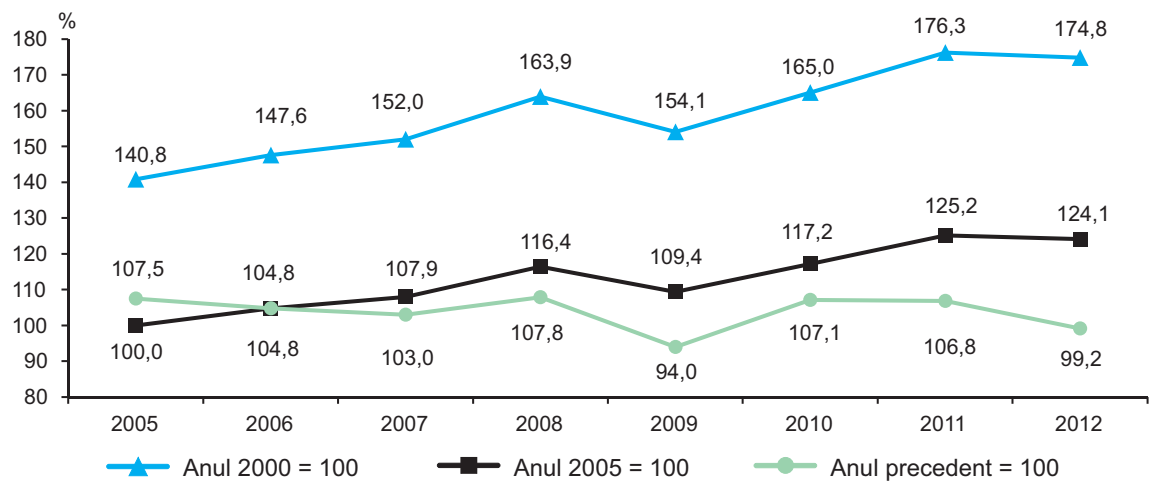
Resurse

Utilizări

Indicii de volum ai produsului intern brut

III. PRODUCȚIA BUNURILOR ȘI SERVICIILOR

3.1. Industrie

În ianuarie-martie 2013 întreprinderile industriale au fabricat producție în valoare de 7873,6 mil. lei (în prețuri curente)¹. Indicele volumului producției industriale în raport cu ianuarie-martie 2012 a constituit 101,5%. În luna martie în raport cu martie 2012 acest indice a marcat 104,5%.

Pe termen scurt volumul producției industriale a evoluat în felul următor:

	2012		2013	
	în prețuri curente, mil. lei ¹	în % față de perioada corespunzătoare a anului precedent	în prețuri curente, mil. lei ¹	în % față de perioada corespunzătoare a anului precedent
Ianuarie	2366,3	97,8	2415,9	97,9
Ianuarie-februarie	4923,0	98,1	4976,5	99,7
Ianuarie-martie	7666,1	97,4	7873,6	101,5

¹ Datele cuprind valoarea producției fabricate de către întreprinderile cuprinse în cercetare statistică anuală, calculată estimativ.

Nivelul veniturilor din vânzări, producției fabricate și livrate ale întreprinderilor industriale, cuprinse în cercetare statistică lunară, după tipuri de activități se prezintă în tabelul ce urmează:

	Ianuarie-martie 2013				
	Venituri din vânzări, mil. lei	Valoarea producției fabricate		Valoarea producției livrate, mil. lei	
		mil. lei (prețuri curente)	în % față de ianuarie-martie 2012	total	inclusiv pe piața externă
Industrie, total	9903,6	6771,6	101,5	7173,6	2384,2
Industria extractivă	68,9	58,9	133,4	57,2	-
Industria prelucrătoare	6319,2	4940,5	103,4	5344,7	2384,2
din care:					
Industria alimentară și a băuturilor	3595,5	2527,7	102,5	3052,1	1168,8
producția, prelucrarea și conservarea					
cărnii și a produselor din carne	453,3	470,0	121,7	466,1	41,8
prelucrarea și conservarea peștelui și a					
produselor din pește	48,5	34,4	88,1	35,8	-
prelucrarea și conservarea fructelor și					
legumelor	428,9	199,0	110,7	396,5	335,2
fabricarea uleiurilor și grăsimilor					
vegetale și animale	292,8	69,9	15,3	163,3	18,2
fabricarea produselor lactate	512,3	353,0	107,4	374,9	5,4
fabricarea produselor de morărit, a					
amidonului și a produselor din amidon	66,3	49,5	114,1	51,8	3,1
fabricarea altor produse alimentare	738,3	480,0	107,8	633,7	155,9
fabricarea pâinii și a produselor de					
patiserie proaspete	301,3	255,5	106,5	257,1	9,6
fabricarea de cacao, ciocolată și					
produse zaharoase de cofetărie	96,4	112,6	112,0	105,5	11,9
fabricarea băuturilor	1044,9	842,4	115,7	915,7	609,2
fabricarea băuturilor alcoolice distilate	274,8	236,0	138,1	231,7	198,5
fabricarea vinului	567,1	433,0	125,6	515,6	409,8
fabricarea apei minerale și a băuturilor					
răcoritoare	78,7	55,2	84,1	54,8	-
Fabricarea produselor de tutun	61,4	80,4	84,9	59,9	22,6
Fabricarea produselor textile	282,7	279,6	90,5	281,6	225,8
Fabricarea de articole de îmbrăcăminte;					
prepararea și vopsirea blănurilor	223,0	212,6	87,1	215,4	178,9
Producția de piei, de articole din piele și					
fabricarea încălțăminte	71,6	80,1	71,5	65,8	46,1

¹ Datele cuprind valoarea producției fabricate de către întreprinderile cuprinse în cercetare statistică anuală, calculată estimativ

	Ianuarie-martie 2013				
	Venituri din vânzări, mil. lei	Valoarea producției fabricate		Valoarea producției livrate, mil. lei	
		mil. lei (prețuri curente)	în % față de ianuarie- martie 2012	total	inclusiv pe piața externă
Prelucrarea lemnului și fabricarea articolelor din lemn	23,5	14,8	76,3	15,6	10,0
Fabricarea hârtiei și cartonului	77,5	43,4	93,6	43,7	3,3
Edituri, poligrafie și reproducerea materialelor informative	103,1	81,3	94,6	81,7	1,4
Industria chimică	255,4	207,8	159,7	196,8	47,6
Producția de articole din cauciuc și din material plastic	245,7	203,6	101,3	203,7	87,3
Producția altor produse din minerale nemetalifere	497,8	447,2	173,1	383,9	91,0
Industria metalurgică	41,9	28,4	139,7	30,3	1,3
Fabricarea produselor finite din metal, exclusiv producția de mașini și utilaje	112,9	85,9	97,3	81,9	23,0
Fabricarea de mașini și echipamente	120,6	108,6	106,5	91,6	48,0
Producția de mașini și aparate electrice	119,3	112,2	133,4	109,6	93,2
Producția de echipamente și aparate de radio, televiziune și comunicații	6,7	5,2	82,1	5,2	0,6
Producția de aparatură și instrumente medicale, de precizie, optice	71,6	56,4	34,0	62,2	50,6
Producția de mobilier și alte activități industriale	147,6	124,5	102,1	123,8	35,9
producția de mobilier	137,4	115,2	103,2	113,9	30,6
Producția și distribuția de energie electrică și termică	3515,5	1772,2	94,1	1771,7	–
Producția și distribuția energiei electrice	2619,8	1214,0	94,9	1213,5	–
Aprovizionarea cu aburi și apă caldă	895,7	558,2	92,6	558,2	–

Veniturile din vânzări, realizate de către întreprinderile industriale, cuprinse în cercetare statistică lunară, în ianuarie-martie 2013 s-au cifrat la 9903,6 mil. lei (în ianuarie-martie 2012 – 9520,9 mil. lei).

Ponderea **producției livrate** pe piața externă de către întreprinderile nominalizate în perioada de raport a constituit 33,2% din totalul producției livrate (în ianuarie-martie 2012 – 29,7%) și respectiv pe piața internă – 66,8% (în ianuarie-martie 2012 – 70,3%).

Întreprinderile din *industria extractivă* au obținut producție cu 33,4% mai mult, decât în ianuarie-martie 2012.

Situația din sectorul industrial al economiei este determinată preponderent de activitatea întreprinderilor din *industria prelucrătoare*, cărora în ianuarie-martie 2013 le-au revenit 73,0% din valoarea totală a producției, obținute la întreprinderile cu activități principale de industrie cuprinse în cercetare statistică lunară. Nivelul producției fabricate de către aceste întreprinderi a crescut cu 3,4% față de ianuarie-martie 2012.

Industria alimentară și a băuturilor în ansamblu a înregistrat o creștere a volumului de producție cu 2,5%, în special la următoarele activități: fabricarea băuturilor alcoolice distilate – cu 38,1%; fabricarea vinului – cu 25,6%; producția, prelucrarea și conservarea cărnii și a produselor din carne – cu 21,7%; fabricarea produselor de morărit – cu 14,1%; fabricarea de cacao, ciocolată și produse zaharoase de cofetărie – cu 12,0%; fabricarea produselor lactate – cu 7,4%; fabricarea pâinii și a produselor de patiserie proaspete – cu 6,5% ș.a.

Majorarea volumului producției industriale a fost motivată de creșteri și în alte activități de industrie, cum ar fi: producția altor produse din minerale nemetalifere – cu 73,1%; industria chimică – cu 59,7%; industria metalurgică – cu 39,7%; producția de mașini și aparate electrice – cu 33,4%; fabricarea de mașini și echipamente – cu 6,5%; producția de mobilier – cu 3,2%; etc.

În același timp, a avut loc reducerea volumului de producție la alte activități: fabricarea uleiurilor și grăsimilor vegetale și animale – cu 84,7%; producția de aparatură și instrumente medicale, de precizie, optice – cu 66,0%; producția de piei, de articole din piele și fabricarea încălțăminte – cu 28,5%; prelucrarea lemnului și fabricarea articolelor din lemn – cu 23,7%; fabricarea produselor de tutun – cu 15,1%; fabricarea articolelor de îmbrăcăminte, prepararea și vopsirea blănurilor – cu 12,9%; fabricarea produselor textile – cu 9,5%; fabricarea hârtiei și cartonului – cu 6,4%; fabricarea produselor finite din metal, exclusiv producția de mașini și utilaje – cu 2,7%, etc.

Sectorul energetic în perioada de raport a marcat o descreștere cu 5,9%, inclusiv la: aprovizionarea cu aburi și apă caldă – cu 7,4%, producția și distribuția energiei electrice – cu 5,1%.

Producția principalelor produse industriale în întreprinderile, cuprinse în cercetare statistică lunară, se prezintă în următorul tabel:

	Unitatea de măsură	Martie 2013		Ianuarie-martie 2013	
		cantitatea	în % față de martie 2012	cantitatea	în % față de ianuarie-martie 2012
Industria extractivă					
pietre calcaroase pentru cioplit sau pentru construcții, alabastru	mii tone	28,4	107,8	62,1	108,1
alte pietre pentru cioplit sau pentru construcții, exclusiv granit sau gresie	- " -	36,8	125,2	54,2	122,2
nisip	- " -	71,4	163,8	89,3	156,5
pietriș, prundiș, bolovani și silex	- " -	112,1	114,3	195,8	133,6
Industria alimentară și a băuturilor					
carne, inclusiv subproduse de categoria I	tone	539,8	74,7	2453,2	144,2
carne de pasăre	- " -	889,1	106,9	3010,0	131,6
mezeluri	- " -	1127,0	109,0	3463,4	116,5
conserve din carne	- " -	55,1	55,4	183,6	60,3
pește afumat, inclusiv fileuri	- " -	89,4	97,2	283,7	105,9
pește uscat sau sărat, exclusiv afumat și fileu	- " -	220,4	75,1	690,8	82,8
preparate și conserve de pește	- " -	12,4	95,4	38,7	90,2
sucuri de legume și fructe	mii litri	1897,4	100,7	4796,0	122,3
conserve de legume	tone	130,7	58,4	338,0	71,1
fructe prelucrate și conservate	- " -	32,2	de 2,0 ori	60,8	51,2
uleiuri brute nemodificate chimic	- " -	1876,5	21,5	3502,0	15,5
lapte și frișcă cu conținut de grăsimi <6%	- " -	4412,2	89,2	11591,6	83,1
unt	- " -	264,6	81,0	752,9	85,2
cașcaval și brânză grase	- " -	104,5	68,7	232,5	81,8
lapte prins, cremă de lapte prins, iaurt, chefir, smântână și alte produse fermentate	- " -	2483,1	116,4	7372,2	111,7
înghețată	mii litri	1221,7	188,2	2255,8	148,2
făină	tone	4387,8	116,3	11829,3	118,7
crupe, grișuri și aglomerate	- " -	299,3	124,1	821,8	177,5
nutrețuri gata pentru hrana animalelor	- " -	4075,0	105,1	12667,1	123,4
pâine proaspătă	- " -	7540,4	96,8	21850,3	95,8
produse de cofetărie făinoase	- " -	2535,5	100,0	6965,1	111,8
produse de cofetărie zaharoase	- " -	959,6	92,8	2624,5	110,2
paste făinoase, fără umplutură	- " -	319,4	69,9	1208,3	102,9
divin	mii litri 100%				
	alcool	491,1	118,3	781,5	114,0
rachiuri și lichioruri	- " -	400,9	de 2,0 ori	999,1	195,0
vin spumant	mii dal	38,4	89,3	78,9	107,6
vinuri naturale de struguri	- " -	851,7	103,1	2453,6	140,6
vinuri de Porto, Madeira, Sheary, Tokay și altele	- " -	63,6	52,3	205,8	112,3
ape minerale și gazoase	- " -	620,9	95,7	1707,2	92,1
băuturi nealcoolice	- " -	428,6	75,8	897,3	83,3
Fabricarea produselor de tutun					
tutun fermentat	tone	281,7	30,6	956,1	35,3
Fabricarea produselor textile					
articole tricotate	mii buc.	1279,8	80,1	3643,2	83,4
Fabricarea de articole de îmbrăcăminte					
articole de îmbrăcăminte pentru lucru	mii buc.	356,3	81,6	884,6	76,5
paltoane, impermeabile, canadiene, pelerine, hanorace	- " -	26,8	51,5	74,4	71,4

	Unitatea de măsură	Martie 2013		Ianuarie-martie 2013	
		cantitatea	în % față de martie 2012	cantitatea	în % față de ianuarie-martie 2012
costume și completuri	mii buc.	14,9	126,7	30,9	89,1
sacouri, jachete și blazere	- " -	33,0	de 2,2 ori	105,0	91,1
pantaloni lungi și scurți, salopete și șorturi	- " -	104,0	72,0	279,5	67,9
rochii și sarafane	mii buc.	72,2	84,4	264,2	61,7
fuste și fuste-pantaloni	- " -	49,7	de 2,2 ori	175,0	de 2,4 ori
bluze și cămăși pentru femei și fete	- " -	138,2	60,0	316,4	48,0
Fabricarea de articole de voiaj și de marochinărie					
genți pentru dame	mii buc.	9,8	85,0	27,3	84,5
Fabricarea încălțămintei					
încălțăminte	mii per.	249,4	77,2	571,1	71,5
Prelucrarea lemnului și fabricarea articolelor din lemn					
cherestea	mii m ³	0,3	133,9	0,7	106,5
ferestre, uși, rame și blocurile lor; pervazuri și praguri	mii buc.	0,3	63,7	1,1	119,2
panouri pentru parchete	mii m ²	1,3	68,7	2,1	64,7
Fabricarea hârtiei și cartonului					
cutii și lăzi din hârtie sau cartoane ondulate	mil. m ²	1,7	88,1	5,1	102,1
ambalaje din hârtie sau carton neondulat	tone	198,5	77,1	488,2	79,3
Edituri, poligrafie și reproducerea materialelor informative					
editarea de cărți, broșuri și imprimate similare	mii buc.	54,7	29,2	250,9	73,6
caiete	tone	47,6	33,0	115,2	41,2
Industria chimică					
vopsele și lacuri	tone	1066,7	111,0	1944,9	119,6
Producția de articole din cauciuc și din material plastic					
tuburi și țevi din materiale plastice	tone	107,7	107,9	169,7	109,7
ferestre, uși, vitralii și cadrele acestora	mii buc.	2,8	70,8	7,2	101,7
Producția altor produse din minerale nemetalifere					
sticlă izolantă cu straturi multiple	mii m ²	21,9	111,5	42,3	126,5
oglinzi din sticlă	- " -	0,4	103,6	1,0	95,6
sticle și flacoane din sticlă	mil. buc.	22,2	183,1	66,5	168,6
amestecuri uscate de ghips	mii tone	12,9	123,8	25,8	119,9
elemente prefabricate pentru construcții din ciment, beton sau piatră artificială	- " -	11,0	135,6	15,5	160,6
Industria metalurgică					
piese turnate din fontă cenușie	tone	60,5	112,0	91,9	84,1
Fabricarea produselor finite din metal, exclusiv producția de mașini și utilaje					
uși, ferestre și cadrele lor, praguri, pervazuri, din metale feroase	buc.	19	73,1	56	70,0
uși, ferestre și cadrele lor, praguri, pervazuri, din aluminiu	- " -	2739	117,6	6762	125,4
alte articole din fier sau oțel, neforjate și neștanțate	tone	53,7	83,3	135,3	92,8
Producția și distribuția de energie electrică și termică					
energie electrică	mil. kWh	126,9	125,9	403,3	92,6
energie termică	mii Gcal	298,6	124,0	1005,2	93,5

Producția industrială, fabricată de către întreprinderile cu genul principal de activitate de industrie, cuprinse în cercetare statistică lunară, pe regiuni de dezvoltare în ianuarie-martie 2013 a evoluat în felul următor:

	Valoarea producției fabricate în prețuri curente, mil. lei	Ponderea în total industrie, %	Valoarea producției livrate în prețuri curente, mil. lei	din care, pe piața externă	
				mil. lei	ponderea în total livrări, %
Industrie – total	6771,6	100,0	7173,6	2384,2	33,2
Mun. Chișinău	4456,3	65,8	4492,3	1165,8	26,0
Nord	934,2	13,8	1197,6	345,1	28,8
Centru	949,8	14,0	984,2	532,4	54,1
Sud	266,8	4,0	264,5	192,7	72,9
UTA Găgăuzia	164,5	2,4	235,0	148,2	63,1

Datele în profil pe regiuni de dezvoltare atestă faptul concentrării activităților industriale în proporție de 65,8% în municipiul Chișinău, 13,8% – în regiunea Nord și 14,0% – în regiunea Centru. Regiunea Sud și UTA Găgăuzia dețin cele mai mici ponderi în totalul producției pe țară, respectiv 4,0% și 2,4%.

În cadrul regiunilor de dezvoltare cea mai mare pondere a producției livrate pe piața externă o dețin întreprinderile din regiunea de dezvoltare Sud cu 72,9% și cele situate pe teritoriul UTA Găgăuzia – cu 63,1%, urmate de regiunea de dezvoltare Centru – cu 54,1%.

3.2. Agricultură

Producția globală agricolă în gospodăriile de toate categoriile (întreprinderile agricole, gospodăriile țărănești (de fermier) și gospodăriile populației) în ianuarie-martie 2013, conform estimărilor preliminare, a însumat în prețuri curente 1202 mil. lei, constituind 99,0% în prețuri comparabile față de perioada respectivă a anului 2012. Micșorarea producției agricole a fost determinată de scăderea producției în sectorul zootehnic (cu 1,0%), căreia îi revine cota principală (peste 99%) din volumul total al producției agricole.

În ianuarie-martie 2013, în comparație cu perioada corespunzătoare a anului precedent, în gospodăriile de toate categoriile a fost înregistrată majorarea producției de ouă cu 5,9% (care a fost influențată de sporirea producției de ouă în întreprinderile agricole cu 14,6%). Producția (creșterea) vitelor și păsărilor în gospodăriile de toate categoriile a crescut cu 0,6%. Totodată, producția de lapte s-a diminuat cu 7,4%, inclusiv în întreprinderile agricole¹ – cu 11,6%, iar în gospodăriile populației – cu 7,2%.

Producția animală pe principalele tipuri, conform estimărilor, se caracterizează prin următoarele date:

	Ianuarie-martie 2013		
	total	în % față de ianuarie-martie 2012	ponderea (în % față de total)
Producția (creșterea) vitelor și păsărilor (în masă vie) – total, mii tone	29,2	100,6	100
din care:			
întreprinderile agricole ¹	11,8	121,0	40,5
gospodăriile populației	17,4	90,2	59,5
Lapte – total, mii tone	74,1	92,6	100
din care:			
întreprinderile agricole ¹	3,2	88,4	4,3
gospodăriile populației	70,9	92,8	95,7
Ouă – total, mil. buc.	111,3	105,9	100
din care:			
întreprinderile agricole ¹	74,7	114,6	67,7
gospodăriile populației	36,6	91,7	32,3

În trimestrul I 2013 în gospodăriile populației s-a produs cea mai mare parte a producției laptelui – 95,7%, producției creșterii vitelor și păsărilor – 59,5%.

Efectivul de animale pe principalele tipuri se prezintă astfel:

	La 1 aprilie 2013		Ponderea (în % față de total)
	mii capete	în % față de 1 aprilie 2012	
Bovine – total	192,1	93,7	100
din care:			
întreprinderile agricole ¹	11,5	94,6	6,0

¹ Inclusiv gospodăriile țărănești (de fermier) care au la balanță animale

	La 1 aprilie 2013		Ponderea (în % față de total)
	mii capete	în % față de 1 aprilie 2012	
gospodăriile populației	180,6	93,6	94,0
din acestea vaci – total	134,7	93,1	100
din care:			
întreprinderile agricole ¹	4,8	105,6	3,5
gospodăriile populației	129,9	92,7	96,5
Porcine – total	417,1	93,4	100
din care:			
întreprinderile agricole ¹	157,0	121,0	37,6
gospodăriile populației	260,1	82,2	62,4
Ovine și caprine – total	859,4	98,5	100
din care:			
întreprinderile agricole ¹	22,9	93,3	2,6
gospodăriile populației	836,5	98,7	97,4
Păsări (întreprinderile agricole)	4195,6	117,4	x

La 1 aprilie 2013 față de dată respectivă a anului precedent a fost marcată micșorarea efectivelor de animale de toate tipurile în gospodăriile de toate categoriile. Totodată, în perioada de referință a avut loc majorarea efectivului de vaci și porcine în întreprinderile agricole (corespunzător, cu 5,6% și 21%).

În ianuarie-martie 2013 volumul de creștere a vitelor și păsărilor s-a majorat față de perioada respectivă a anului precedent în întreprinderile agricole din regiunile de dezvoltare: municipiul Chișinău – de 2,8 ori, Nord – cu 69% și Centru – cu 21%, totodată, în UTA Găgăuzia și în regiunea de dezvoltare Sud s-a micșorat, corespunzător, cu 34% și cu 22%.

Vînzările animalelor pentru sacrificare în întreprinderile agricole s-a majorat față de perioada corespunzătoare a anului trecut cu 27%. Volumul de vînzare a vitelor și păsărilor pentru sacrificare a crescut în gospodăriile agricole din toate regiunile de dezvoltare.

În întreprinderile agricole¹ în ianuarie-martie 2013 față de ianuarie-martie 2012 s-a înrăutățit neînsemnat nivelul de păstrare a efectivului de ovine și caprine. Nivelul mortalității ovinelor și caprinelor a constituit 1,5% (în trimestrul I 2012 – 1,4%). Totodată, nivelul mortalității bovinelor și porcinelor a scăzut și a constituit, corespunzător, 1,1% (în trimestrul I 2012 – 1,2%) și 6,7% (7,0%).

În perioada de raport volumul producției de lapte de vacă în întreprinderile agricole s-a micșorat cu 12% în rezultatul scăderii productivității vacilor cu 15%. Micșorarea producției de lapte de vacă s-a înregistrat în întreprinderile agricole din regiunile de dezvoltare: Nord – cu 21%, UTA Găgăuzia – cu 8% și Sud – cu 5%. Totodată, volumul producției de lapte de vacă s-a majorat în întreprinderile agricole din regiunile de dezvoltare: municipiul Chișinău – cu 17% și Centru – cu 4%.

Majorarea volumului producției de ouă s-a înregistrat în întreprinderile agricole din regiunile de dezvoltare: municipiul Chișinău – de 2,2 ori, Centru – cu 52% și Nord – cu 6%. Totodată, volumul producției de ouă s-a micșorat din regiunile de dezvoltare UTA Găgăuzia – cu 59% și Sud – cu 21%.

3.3. Investiții în active materiale pe termen lung

În ianuarie-martie 2013 investițiile realizate în economia națională au constituit 1907,1 mil. lei (în prețuri curente). Comparativ cu perioada respectivă a anului 2012, acest volum s-a majorat cu 4,5% (în prețuri comparabile).

Investițiile realizate în economia națională pe elemente de structură tehnologică se prezintă astfel:

	Ianuarie-martie 2013			Informativ: ianuarie-martie 2012 în % față de total
	Realizări, mil. lei	în % față de:		
		ianuarie-martie 2012	total	
Investiții în active materiale pe termen lung – total	1907,1	104,5	100,0	100,0
din care:				
lucrări de construcții-montaj	784,4	109,4	41,1	37,9
utilaje și mașini, mijloace de transport	1058,2	104,7	55,5	57,9
alte cheltuieli	64,5	84,3	3,4	4,2

¹ Inclusiv gospodăriile țărănești (de fermier) care au la balanță animale

În ianuarie-martie 2013 investițiile concentrate în lucrările de construcții-montaj au însumat 784,4 mil. lei, fiind în creștere cu 9,4% comparativ cu perioada respectivă a anului precedent. Investițiile în utilaje, mașini și mijloace de transport au însumat 1058,2 mil. lei (reprezentând 55,5% din total), fiind în creștere cu 4,7% față de ianuarie-martie 2012.

În ianuarie-martie 2013 se constată creșterea ponderii la lucrările de construcții-montaj cu 3,2 puncte procentuale, cota-parte a investițiilor în utilaje, mașini și mijloace de transport și în alte cheltuieli în total investiții a scăzut cu 2,4 puncte procentuale, respectiv 0,8 puncte procentuale.

Analiza structurii investiționale pe forme de proprietate a arătat că intensificarea activității investiționale s-a produs, în fond, din contul sectorului privat al economiei naționale.

Agenții economici și persoanele fizice ai sectorului nominalizat au valorificat 791,7 mil. lei investiții, ceea ce constituie 41,5% din volumul total al investițiilor realizate. Comparativ cu ianuarie-martie 2012 acest volum a scăzut cu 4,6% (în prețuri comparabile).

Întreprinderilor din sectorul public le-au revenit 34,7% din investițiile utilizate în total pe țară, sau 661,1 mil. lei, fiind în creștere cu 15,8% față de realizările perioadei respective a anului precedent.

Întreprinderilor mixte și celor cu proprietate străină le-au revenit 21,4% din investițiile utilizate în total pe țară, sau cu 0,8 puncte procentuale mai puțin față de realizările ianuarie-martie 2012.

Structura investițiilor pe forme de proprietate se prezintă după cum urmează:

	Ianuarie-martie 2013			Informativ: ianuarie-martie 2012 în % față de total
	Realizări, mil. lei	în % față de:		
		ianuarie-martie 2012	total	
Investiții în active materiale pe termen lung – total	1907,1	104,5	100,0	100,0
din care, pe forme de proprietate:				
Publică	661,1	115,8	34,7	31,3
Privată	791,7	95,4	41,5	45,5
Mixtă (publică și privată), fără participare străină	44,9	de 2,3 ori	2,4	1,0
Străină	104,6	89,2	5,5	6,4
A întreprinderilor mixte	304,8	105,8	15,9	15,8

Pentru realizarea procesului investițional în ianuarie-martie 2013 au fost însușite preponderent mijloacele proprii ale agenților economici și populației, constituind 1196,6 mil. lei investiții, cota-parte a cărora a constituit 62,7% din volumul total al mijloacelor utilizate, totodată volumul lor a scăzut cu 2,0% față de nivelul înregistrat în ianuarie-martie 2012.

În ianuarie-martie 2013, pentru asigurarea necesităților investiționale din contul surselor bugetare au fost utilizate 157,1 mil. lei, sau 8,3% din total investiții, fiind în creștere față de perioada similară a anului 2012 de 1,9 ori (în prețuri comparabile).

Ponderea mijloacelor investitorilor străini s-a majorat cu 3,5 puncte procentuale față de realizările din ianuarie-martie 2012, constituind 12,3% în volumul total al investițiilor utilizate.

Structura investițiilor în active materiale pe surse de finanțare se caracterizează prin următoarele date:

	Ianuarie-martie 2013			Informativ: ianuarie-martie 2012 în % față de total
	Realizări, mil. lei	în % față de:		
		ianuarie-martie 2012	total	
Investiții în active materiale pe termen lung – total	1907,1	104,5	100,0	100,0
din care, finanțate din contul:				
bugetului de stat	121,4	de 2,5 ori	6,4	2,7
bugetelor unităților administrativ-teritoriale	35,7	113,3	1,9	1,7
mijloacelor proprii ale agenților economici și populației	1196,6	98,0	62,7	66,9
mijloacelor investitorilor străini	235,3	145,7	12,3	8,8
altor surse	318,1	87,8	16,7	19,8

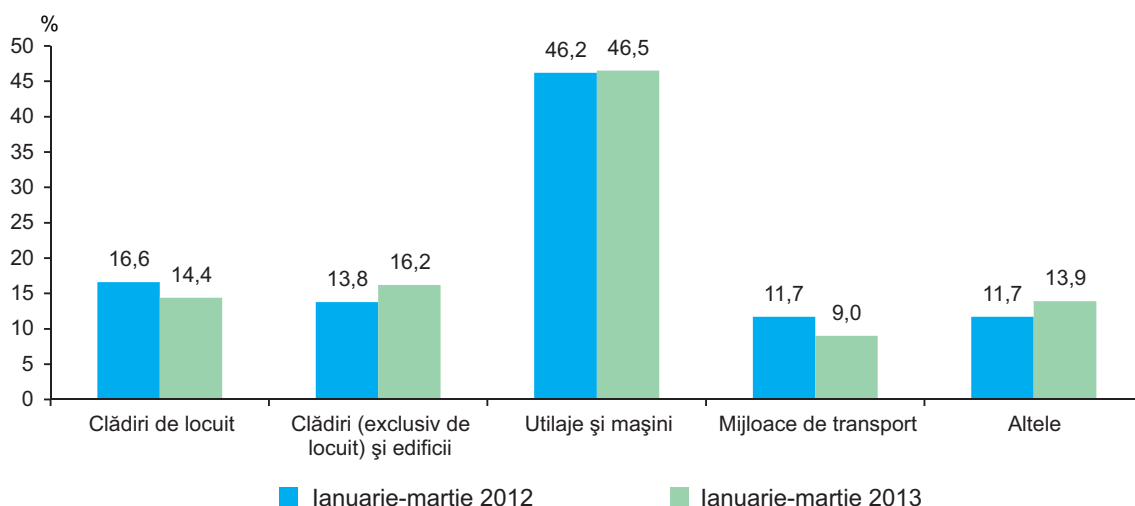
Analiza structurii investițiilor pe tipuri de mijloace fixe arată, că volumul considerabil al investițiilor a revenit valorii utilajelor, mașinilor și mijloacelor de transport, cota-parte a cărora în totalul investițiilor realizate a constituit 55,5% (comparativ cu 57,9% în ianuarie-martie 2012).

Ponderea investițiilor utilizate la construcția clădirilor și edificiilor a constituit 30,6% din volumul total al investițiilor însușite (din care 14,4% – clădirilor de locuit și 16,2% – altor clădiri și edificii). Cota-parte a investițiilor la construcția clădirilor de locuit a scăzut cu 2,2 puncte procentuale față de ianuarie-martie 2012, iar la construcția clădirilor (exclusiv de locuit) și edificiilor s-a majorat cu 2,4 puncte procentuale.

Structura investițiilor în active materiale pe tipuri de mijloace fixe se prezintă astfel:

	ianuarie-martie 2013			Informativ: ianuarie-martie 2012 în % față de total
	Realizări, mil. lei	în % față de:		
		ianuarie-martie 2012	total	
Investiții în active materiale pe termen lung – total	1907,1	104,5	100,0	100,0
din care:				
clădiri de locuit	273,6	90,1	14,4	16,6
cladiri (exclusiv de locuit) și edificii	309,6	122,7	16,2	13,8
utilaje, mașini și mijloace de transport	1058,2	104,7	55,5	57,9
alte	265,7	125,0	13,9	11,7

Structura investițiilor în active materiale pe termen lung pe tipuri de mijloace fixe

În ianuarie-martie 2013 din volumul total al investițiilor în construcția locativă au fost însușite 273,6 mil. lei sau 14,4% din totalul investițiilor în active materiale, fiind în descreștere cu 9,9% față de perioada respectivă a anului precedent.

Construcția de locuințe. În ianuarie-martie 2013 au fost date în folosință 509 apartamente noi cu suprafața totală de 69,3 mii m². Comparativ cu perioada respectivă a anului precedent acest indicator a marcat o creștere cu 17,1%.

Darea în folosință a clădirilor de locuit se prezintă astfel:

	ianuarie-martie 2013				Informativ: ianuarie-martie 2012 în % față de total
	Apartamente construite, unități	suprafața totală			
		mii m ²	în % față de:		
			ianuarie-martie 2012	total	
Total	509	69,3	117,1	100,0	100,0
din care, de beneficiari cu forma de proprietate privată	509	69,3	121,6	100,0	100,0
din aceștia:					
de beneficiari individuali	391	61,1	109,7	88,2	94,2
din total, în:					
mediul urban	331	46,5	134,0	67,1	58,6
mediul rural	178	22,8	93,0	32,9	41,4

Din contul mijloacelor proprii ale populației în ianuarie-martie 2013 au fost date în folosință 391 case de locuit individuale cu suprafața totală de 61,1 mii m², constituind 88,2% din volumul total al locuințelor date în folosință în total pe țară, fiind în creștere cu 9,7% față de perioada respectivă a anului 2012.

Distribuția după mediul de rezidență arată, că din volumul total al locuințelor în mediul urban au fost date în folosință 331 apartamente cu suprafața totală de 46,5 mii m² sau 67,1% din total, fiind în creștere cu 34% față de nivelul înregistrat în ianuarie-martie 2012. Comparativ cu ianuarie-martie 2012, cota-parte a locuințelor date în folosință în mediul rural s-a micșorat cu 8,5 puncte procentuale.

Activitatea în antrepriză. În ianuarie-martie 2013 volumul lucrărilor executate de organizațiile cu genul principal de activitate „Construcții” a constituit 692,6 mil. lei și a constituit 103,7% (în prețuri comparabile) față de nivelul înregistrat în perioada respectivă a anului 2012.

Volumul considerabil de lucrări a fost realizat de către agenții economici cu forma de proprietate privată, care au executat lucrări în antrepriză în sumă de 502,9 mil. lei (72,6% din volumul total al lucrărilor în antrepriză executate) sau 97,6% față de ianuarie-martie 2012.

Evoluția și structura lucrărilor de construcții, realizate în antrepriză pe forme de proprietate ale organizațiilor-executante în ianuarie-martie 2013 se prezintă astfel:

	Realizări, mil. lei	În % față de:		Informativ: ianuarie-martie 2012 în % față de total
		ianuarie-martie 2012	total	
Total	692,6	103,7	100,0	100,0
din care, pe forme de proprietate:				
Publică	10,3	101,9	1,5	1,5
Privată	502,9	97,6	72,6	77,2
Mixtă (publică și privată), fără participare străină	142,3	140,2	20,5	15,2
Străină	27,6	118,6	4,0	3,5
A întreprinderilor mixte (cu participare străină)	9,5	53,0	1,4	2,6

Datele privind lucrările de construcții pe elemente de structură și obiecte de construcții în ianuarie-martie 2013 se prezintă după cum urmează:

	Ianuarie-martie 2013			Informativ: ianuarie-martie 2012 în % față de total
	Realizări, mil. lei	în % față de:		
		ianuarie-martie 2012	total	
Volumul lucrărilor de construcții executate – total	692,6	103,7	100,0	100,0
din care:				
Pe elemente de structură				
construcții noi	384,0	92,1	55,4	62,4
reparații capitale	100,8	132,8	14,6	11,4
lucrări de întreținere și reparații curente	189,9	114,4	27,4	24,8
alte lucrări	17,9	191,6	2,6	1,4
Pe obiecte de construcții				
clădiri rezidențiale	240,8	95,5	34,8	37,8
clădiri nerezidențiale	163,9	110,5	23,7	22,2
construcții ingineresti	270,1	104,5	39,0	38,7

Pe elemente de structură a lucrărilor executate, predomină efectuarea lucrărilor de construcții noi, realizate în volum de 384,0 mil. lei, ponderea cărora a constituit 55,4% din volumul total al lucrărilor de construcții executate și a scăzut cu 7,9% față de perioada respectivă a anului precedent. Lucrărilor de reparații capitale și curente le-au revenit 290,7 mil. lei, sau 42,0% din volumul total al lucrărilor de construcții executate.

Pe obiecte de construcții, volumul lucrărilor de construcții s-a majorat la clădirile nerezidențiale și construcții ingineresti cu 10,5%, respectiv 4,5% față de realizările pentru ianuarie-martie 2012. La clădirile rezidențiale volumul lucrărilor de construcții a scăzut cu 4,5% față de perioada similară a anului 2012.

3.4. Transporturi

În ianuarie-martie 2013 **întreprinderile de transport feroviar, auto, fluvial și aerian au transportat mărfuri** în volum de 1872,2 mii tone, sau cu 22,7% mai mult față de perioada similară din anul 2012. Majorarea volumelor de mărfuri transportate a fost înregistrată la întreprinderile de transport fluvial (+27,1%), feroviar (+26,1%) și auto (+19,7%), pe când la întreprinderile de transport aerian volumele s-au redus cu 26,2%.

Tendențe similare au fost caracteristice și pentru **parcursul mărfurilor**, realizat de întreprinderile de transport, care în ianuarie-martie 2013 a totalizat 836,9 mil. tone-km, cu 13,8% mai mare comparativ cu cel înregistrat în perioada corespunzătoare din anul 2012. Creșterea parcursului mărfurilor s-a marcat la întreprinderile de transport fluvial (+33,3%), feroviar (+18,9%) și auto (+12,3%), totodată la întreprinderile de transport aerian acesta s-a diminuat cu 43,2%.

Volumul de mărfuri transportate și parcursul mărfurilor în ianuarie-martie 2013, pe moduri de transport, se prezintă după cum urmează:

	Mărfuri transportate		Parcursul mărfurilor	
	mii tone	în % față de ianuarie-martie 2012	mil. tone-km	în % față de ianuarie-martie 2012
Întreprinderi de transport – total	1872,2	122,7	836,9	113,8
din care:				
feroviar	890,3	126,1	214,4	118,9
auto ¹	969,4	119,7	622,2	112,3
fluvial	12,2	127,1	0,04	133,3
aerian	0,32	73,8	0,28	56,8

În ianuarie-martie 2013 întreprinderile de transport auto au transportat 969,4 mii tone de mărfuri, cu 19,7% mai mult față de aceeași perioadă din anul 2012.

Volumul de mărfuri transportate cu transportul auto și parcursul mărfurilor în ianuarie-martie 2013, pe regiuni de dezvoltare, se prezintă astfel:

	Mărfuri transportate		Parcursul mărfurilor	
	mii tone	în % față de ianuarie-martie 2012	mil. tone-km	în % față de ianuarie-martie 2012
Întreprinderi de transport auto¹ – total	969,4	119,7	622,2	112,3
din care:				
mun. Chișinău	529,0	111,0	372,1	108,5
Nord	154,1	128,7	85,3	126,6
Centru	227,3	130,6	110,7	115,4
Sud	46,3	153,3	47,3	114,7
UTA Găgăuzia	12,7	138,0	6,8	98,6

Ponderi considerabile în volumul total de mărfuri transportate cu transportul auto revin întreprinderilor din municipiul Chișinău (54,6%), regiunile Centru (23,4%) și Nord (15,9%).

Cu mijloacele de transport feroviar în ianuarie-martie 2013 au fost transportate 890,3 mii tone de mărfuri, volum superior celui înregistrat în perioada corespunzătoare din anul 2012 cu 26,1%. În structura mărfurilor încărcate în vagoane la stațiile de cale ferată din țară ponderi mai mari s-au înregistrat la următoarele grupe de mărfuri: cereale și produse de panificație – 45,8% (în ianuarie-martie 2012 – 28,7%), metale feroase și fier vechi – 20,3% (în ianuarie-martie 2012 – 26,8%), materiale de construcție și ciment – 4,6% (în ianuarie-martie 2012 – 13,2%).

În transportul feroviar s-a majorat durata medie de staționare în stațiile tehnice a vagoanelor de marfă în tranzit, de la 52,50 ore în ianuarie-martie 2012 la 60,13 ore în ianuarie-martie 2013, durata medie de rotație a vagoanelor de marfă respectiv – de la 10,07 zile la 11,15 zile și durata medie de staționare a vagoanelor de marfă la operațiile de încărcare-descărcare respectiv – de la 42,04 ore la 52,72 ore.

În ianuarie-martie 2013, comparativ cu perioada similară din anul 2012 s-au marcat creșteri la numărul de **pasageri transportați** cu transportul public (+2,2%) și la **parcursul pasagerilor** (+0,9%).

¹ Inclusiv întreprinderile cu alte genuri de activitate, care efectuează transportări auto de mărfuri contra plată și dispun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate

Numărul de pasageri transportați și parcursul pasagerilor în ianuarie-martie 2013, pe moduri de transport public, se prezintă astfel:

	Pasageri transportați		Parcursul pasagerilor	
	mii pasageri	în % față de ianuarie-martie 2012	mil. pasageri-km	în % față de ianuarie-martie 2012
Total	59459,7	102,2	922,4	100,9
din care :				
transportul feroviar	977,8	93,7	75,7	98,1
autobuze și microbuze	28891,8	102,8	637,9	106,6
transportul fluvial	12,2	120,8	0,02	120,8
transportul aerian	86,0	79,0	103,5	76,2
taximetre	987,6	102,3	19,8	102,8
troleibuze	28504,3	102,1	85,5	102,3

Cu autobuze și microbuze în ianuarie-martie 2013 au fost transportați 28,9 mil. pasageri, cu 2,8% mai mult decât în aceeași perioadă din anul 2012.

Numărul de pasageri transportați cu autobuze și microbuze și parcursul pasagerilor în ianuarie-martie 2013, pe regiuni de dezvoltare, se prezintă astfel:

	Pasageri transportați		Parcursul pasagerilor	
	mii pasageri	în % față de ianuarie-martie 2012	mil. pasageri-km	în % față de ianuarie-martie 2012
Total	28891,8	102,8	637,9	106,6
din care:				
Mun. Chișinău	18674,4	105,2	379,0	107,2
Nord	3217,0	87,5	84,0	104,7
Centru	4345,9	111,2	123,3	111,9
Sud	2183,2	94,6	40,3	102,8
UTA Găgăuzia	471,3	106,2	11,3	74,1

Ponderi semnificative în numărul total de pasageri transportați cu autobuze și microbuze dețin agenții transportatori din municipiul Chișinău (64,6%), regiunile Centru (15,0%) și Nord (11,1%).

3.5. Comunicații

Servicii de comunicații. În ianuarie-martie 2013, comparativ cu perioada corespunzătoare din anul 2012, a sporit numărul de expedieri poștale a coletelor (+15,1%), corespondenței (+2,4%); pensiilor, subvențiilor și indemnizațiilor plătite prin intermediul oficiilor poștale (+1,0%). Totodată, s-a diminuat numărul de expedieri a telegramelor (-15,6%), mandatelor bănești poștale și telegrafice (-8,3%), ziarelor și revistelor (-6,7%).

Evoluția volumului de servicii pe tipuri de comunicații se prezintă astfel:

	Ianuarie-martie 2013		Informativ: Ianuarie-martie 2012 în % față de ianuarie-martie 2011
	mii unități	în % față de ianuarie-martie 2012	
Expedieri poștale (trafic de ieșire):			
ziare și reviste (abonamente și vânzare cu bucată)	4839,0	93,3	93,1
corespondență	12306,5	102,4	114,2
colete	51,1	115,1	105,0
mandate bănești poștale și telegrafice	25,5	91,7	100,7
telegrame	6,4	84,4	102,5
Pensii, subvenții și indemnizații plătite	2213,8	101,0	103,0
Convorbiri telefonice prin rețeaua telefonică fixă:	56129	99,1	110,2
interurbane (naționale)	52038	99,9	113,4
internaționale	4091	90,2	83,2
Conectări telefonice prin rețeaua telefonică fixă, mii ore:	1923,9	92,5	99,2
interurbane (naționale)	1708,7	93,1	101,2
internaționale	215,3	88,1	86,1

Mijloace de telefonie fixă. La 31 martie 2013 în rețeaua publică au fost în funcțiune 1123,8 mii posturi telefonice principale, din care 1020,7 mii – la domiciliu.

Numărul posturilor telefonice principale în rețeaua publică se prezintă după cum urmează:

	Existent la 31.03.2013	31.03.2013 în % față de 31.03.2012	Informativ: 31.03.2012 în % față de 31.03.2011
Posturi telefonice principale în rețeaua publică – total, mii unități	1123785	99,8	100,2
din care în:			
rețeaua urbană	602679	100,0	99,2
inclusiv la domiciliu	516512	100,3	98,7
rețeaua rurală	521106	99,6	101,2
inclusiv la domiciliu	504197	99,6	101,2

3.6. Turism

3.6.1. FRECVENTAREA STRUCTURILOR DE PRIMIRE TURISTICĂ COLECTIVĂ CU FUNCȚIUNI DE CAZARE

În ianuarie-martie 2013 structurile de cazare turistică colective au fost frecventate de 36,5 mii de turiști, din care 19,4 mii de turiști moldoveni (53,0% din total) și 17,2 mii de turiști străini (47,0%). Comparativ cu ianuarie-martie 2012 s-a majorat numărul de turiști cazați în structurile de primire turistică colective (+2,1%), pe seama creșterii acestuia la vile turistice, sate de vacanță și alte structuri de odihnă (+29,0%), cămine pentru vizitatori (+10,4%), pensiuni turistice și agroturistice (+9,8%), hoteluri și moteluri (+6,4%).

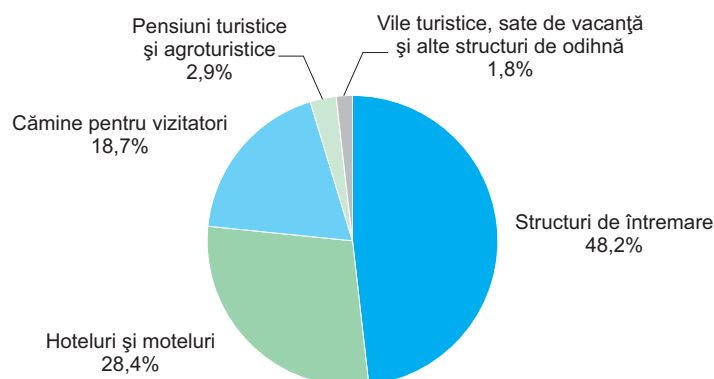
Numărul de turiști cazați în structurile de primire turistică colective, se prezintă astfel:

	Ianuarie-martie 2013		Ianuarie-martie 2013 în % față de ianuarie-martie 2012	
	turiști	din care, nerezidenți	turiști	din care, nerezidenți
Total	36524	17174	102,1	105,7
din care:				
Hoteluri și moteluri	24610	15306	106,4	102,6
Pensiuni turistice și agroturistice	1695	823	109,8	142,1
Cămine pentru vizitatori	2962	201	110,4	144,6
Structuri de întremare	5878	67	80,9	94,4
Vile turistice, sate de vacanță și alte structuri de odihnă	1379	777	129,0	144,7

Ponderi mai însemnate în numărul total de turiști străini cazați în structurile de primire turistică colective le-au revenit turiștilor din România (24,0%), Ucraina și Federația Rusă (cîte 10,0%), Turcia (6,1%), Italia (6,0%), Germania (4,4%), Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (2,8%), Franța (2,4%), Statele Unite ale Americii (2,3%), Polonia (1,9%), Israel (1,8%), Bulgaria (1,6%), Austria (1,4%), Suedia (1,2%), Belarus (1,1%).

La structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare în ianuarie-martie 2013 au fost înregistrate 161,2 mii de înnoptări ale turiștilor, cu 8,0% mai puțin față de perioada corespunzătoare din anul 2012. În numărul total de înnoptări înregistrate la structurile de primire turistică colective ponderea cea mai mare o dețin înnoptările cetățenilor moldoveni (76,7%).

**Numărul de înnoptări înregistrate la structurile de primire turistică colective
cu funcțiuni de cazare, în ianuarie-martie 2013, pe tipuri de structuri
(în % față de total înnoptări)**

În ianuarie-martie 2013 indicele de utilizare netă al capacității de cazare turistică în funcțiune pe total structuri de primire turistică colective a constituit 20,8%, inclusiv la cămine pentru vizitatori – 55,4%, structuri de întremare – 46,9%, hoteluri și moteluri – 12,7%, pensiuni turistice și agroturistice – 8,3%, vile turistice, sate de vacanță și alte structuri de odihnă – 3,1%.

3.6.2. TURISMUL ORGANIZAT DE AGENȚIILE DE TURISM ȘI TUROPERATORI

Agențiile de turism și turoperatorii au acordat în ianuarie-martie 2013 servicii turistice la 20,6 mii de turiști și excursioniști, cu 2,6% mai puțin decât în perioada corespunzătoare din anul 2012.

Numărul de turiști și excursioniști după scopul vizitelor se prezintă după cum urmează:

	Ianuarie-martie 2013		Ianuarie-martie 2013 în % față de ianuarie-martie 2012	
	turiști și excursioniști	turiști-zile	turiști și excursioniști	turiști-zile
Total	20595	141312	97,4	90,1
Turism receptor (primirea cetățenilor străini în țară) – total	1439	4349	104,0	97,8
din care, în scopuri de:				
odihnă, recreere și agrement	447	717	93,3	60,1
afaceri și profesionale	925	2755	110,8	114,6
tratament	67	877	95,7	103,3
Turism emițător (deplasarea rezidenților Republicii Moldova în străinătate) – total	13945	86412	108,2	106,6
din care, în scopuri de:				
odihnă, recreere și agrement	13324	82581	109,0	109,1
afaceri și profesionale	406	1760	150,9	144,7
tratament	215	2071	66,4	64,9
Turism intern (deplasarea rezidenților Republicii Moldova în interiorul țării, în scop turistic)	5211	50551	75,9	71,0

În ianuarie-martie 2013, comparativ cu perioada corespunzătoare din anul 2012 s-a majorat numărul de turiști și excursioniști participanți la turismul emițător și receptor, respectiv cu 8,2% și 4,0%, în același timp la turismul intern numărul acestora s-a diminuat cu 24,1%.

Din cei 1,4 mii de turiști și excursioniști străini, care au vizitat Republica Moldova în ianuarie-martie 2013 și au beneficiat de serviciile agențiilor de turism și turoperatorilor 64,3% au sosit în scopuri de afaceri și profesionale, 31,1% – de odihnă, recreere și agrement, 4,6% – de tratament.

Prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor în ianuarie-martie 2013 au plecat în străinătate 13,9 mii de turiști și excursioniști, cu 8,2% mai mult comparativ cu aceeași perioadă din anul 2012. Majoritatea cetățenilor moldoveni au plecat în străinătate în scopuri de odihnă, recreere și agrement (95,6%).

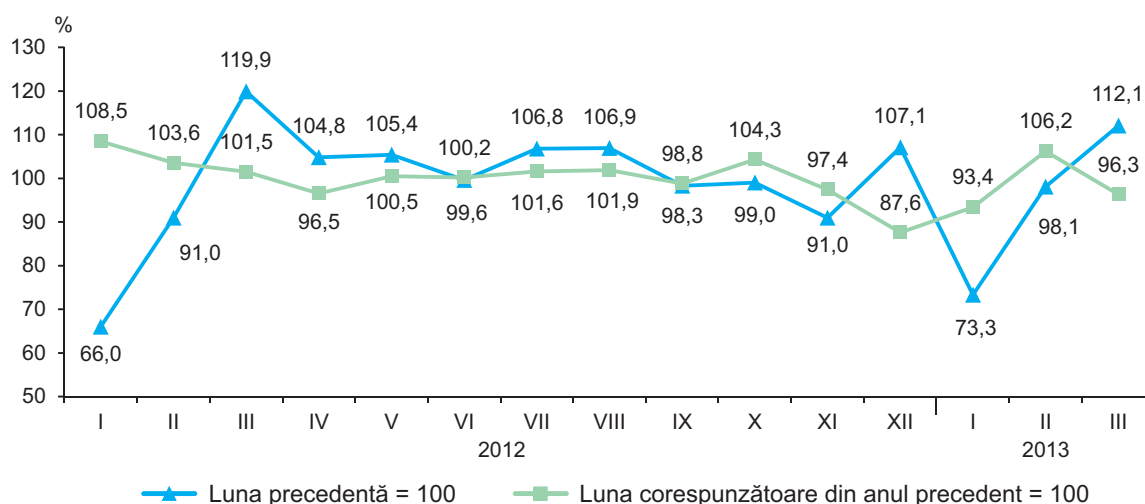
Numărul de turiști și excursioniști străini, care au vizitat Republica Moldova și turiști și excursioniști moldoveni, care au plecat în străinătate prin intermediul agenților de turism și turoperatorilor în ianuarie-martie 2013 se prezintă astfel:

	Turiști și excursioniști străini sosiți în țară		Turiști și excursioniști moldoveni plecați în străinătate	
	total	în % față de total	total	în % față de total
TOTAL	1439	100,0	13945	100,0
din care:				
România	274	19,0	4582	32,9
Federația Rusă	260	18,1	100	0,7
Montenegro	192	13,3	2	0,0
Statele Unite ale Americii	115	8,0	9	0,1
Ucraina	92	6,4	779	5,6
Italia	66	4,6	176	1,3
Germania	54	3,8	100	0,7
Turcia	39	2,7	562	4,0
Suedia	39	2,7	–	–
Bulgaria	34	2,4	3864	27,7
Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord	29	2,0	25	0,2
Grecia	25	1,7	401	2,9
Franța	24	1,7	167	1,2
Polonia	16	1,1	35	0,2
Austria	16	1,1	447	3,2
Spania	11	0,8	71	0,5
Elveția	11	0,8	23	0,2
China	10	0,7	26	0,2
Republica Cehă	10	0,7	315	2,2
Olanda	9	0,6	11	0,1
Estonia	9	0,6	1	0,0
Egipt	–	–	963	6,9
Emiratele Arabe Unite	–	–	523	3,8
Ungaria	–	–	212	1,5
Alte țări	104	7,2	551	3,9

3.7. Cifra de afaceri în comerț și servicii

În luna martie 2013, **volumul cifrei de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de comerț cu amănuntul** a înregistrat o creștere de 12,1% (în prețuri comparabile) față de luna precedentă și o scădere de 3,7% comparativ cu luna martie 2012.

Evoluția lunară a indicilor volumului cifrei de afaceri pentru comerțul cu amănuntul

În trimestrul I 2013, **volumul cifrei de afaceri în comerțul cu amănuntul** s-a diminuat cu 2,2% (în prețuri comparabile) față de perioada corespunzătoare din anul precedent.

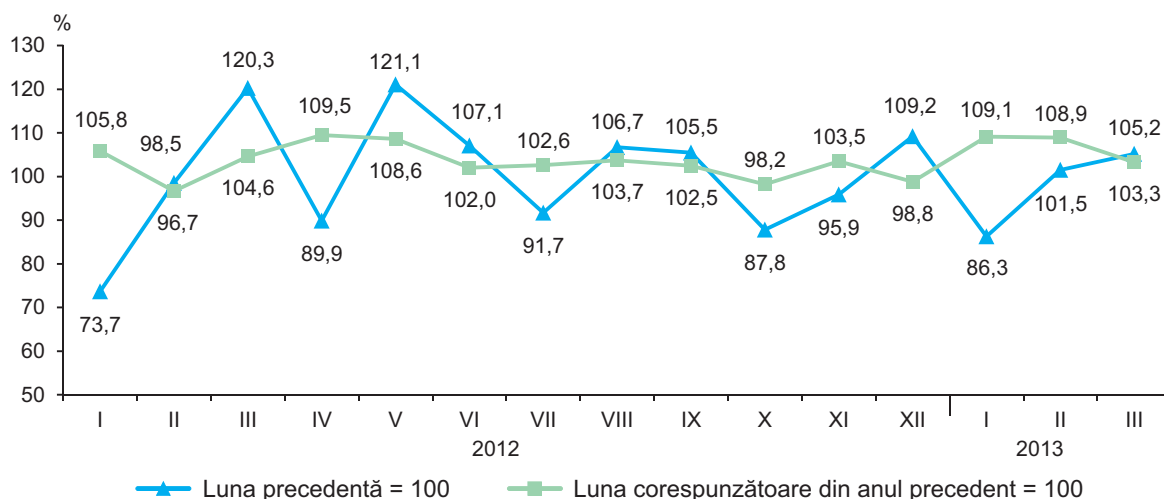
Indicii volumului cifrei de afaceri pentru comerțul cu amănuntul și serviciile de piață prestate populației, conform CAEM Rev.1.1.

Activitate economică	Martie 2013 în % față de:		Ianuarie-martie 2013 în % față de ianuarie-martie 2012 ¹
	februarie 2013 ¹	martie 2012 ¹	
Comerț cu amănuntul	112,1	96,3	97,8
Servicii de piață prestate populației	105,2	103,3	107,1

¹ În prețuri comparabile

În luna martie 2013, **volumul cifrei de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de servicii de piață prestate populației** a fost în creștere cu 5,2% (în prețuri comparabile) față de luna precedentă și cu 3,3% comparativ cu luna martie 2012.

Evoluția lunară a indicilor volumului cifrei de afaceri pentru serviciile de piață prestate populației

În trimestrul I 2013, **volumul cifrei de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de servicii de piață prestate populației** s-a majorat cu 7,1% (în prețuri comparabile) comparativ cu perioada similară din anul 2012.

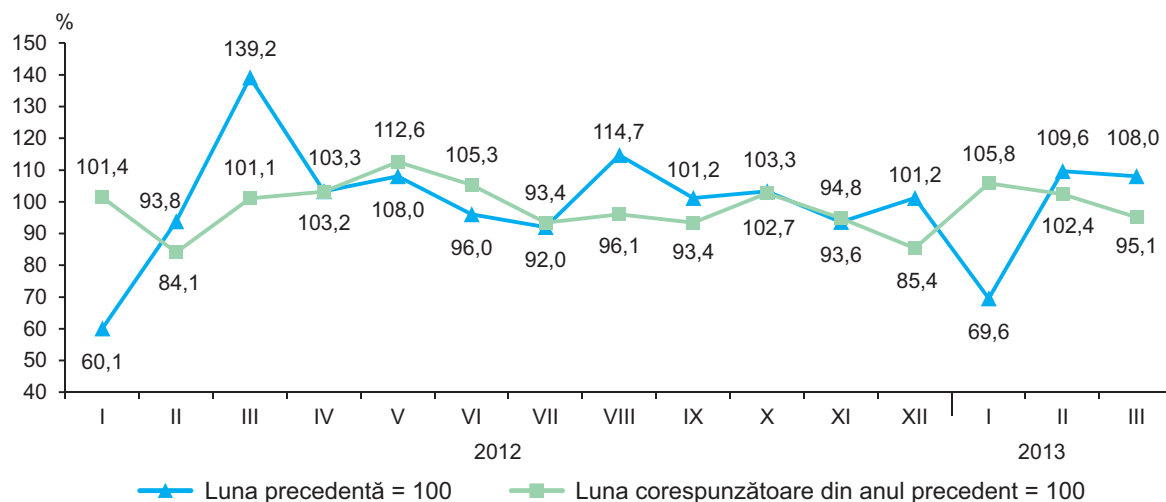
Indicii valorici ai cifrei de afaceri pentru comerțul cu ridicata și serviciile de piață prestate în special întreprinderilor, conform CAEM Rev.1.1.

Activitate economică	Martie 2013 în % față de:		Ianuarie-martie 2013 în % față de ianuarie-martie 2012 ²
	februarie 2013 ²	martie 2012 ²	
Comerț cu ridicata	108,0	95,1	105,8
Servicii de piață prestate în special întreprinderilor	108,7	103,3	104,5

² În prețuri curente

În luna martie 2013, **valoarea cifrei de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de comerț cu ridicata** a înregistrat o creștere de 8,0% (în prețuri curente) față de luna precedentă și o diminuare de 4,9% comparativ cu luna martie 2012.

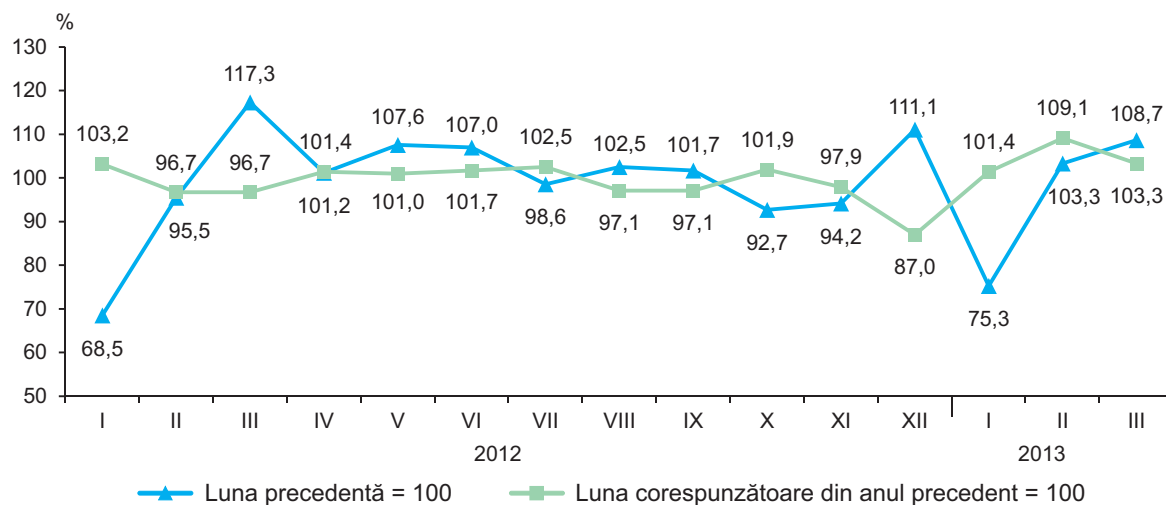
*Evoluția lunară a indicilor valorici ai cifrei de afaceri
pentru comerțul cu ridicata*

În trimestrul I 2013, **valoarea cifrei de afaceri în comerțul cu ridicata** s-a majorat cu 5,8% (în prețuri curente) comparativ cu aceeași perioadă din anul 2012.

În luna martie 2013, **valoarea cifrei de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de servicii de piață prestate, în special, întreprinderilor** a înregistrat o creștere de 8,7% (în prețuri curente) față de luna precedentă și de 3,3% comparativ cu luna martie 2012.

*Evoluția lunară a indicilor valorici ai cifrei de afaceri
pentru serviciile de piață prestate întreprinderilor*

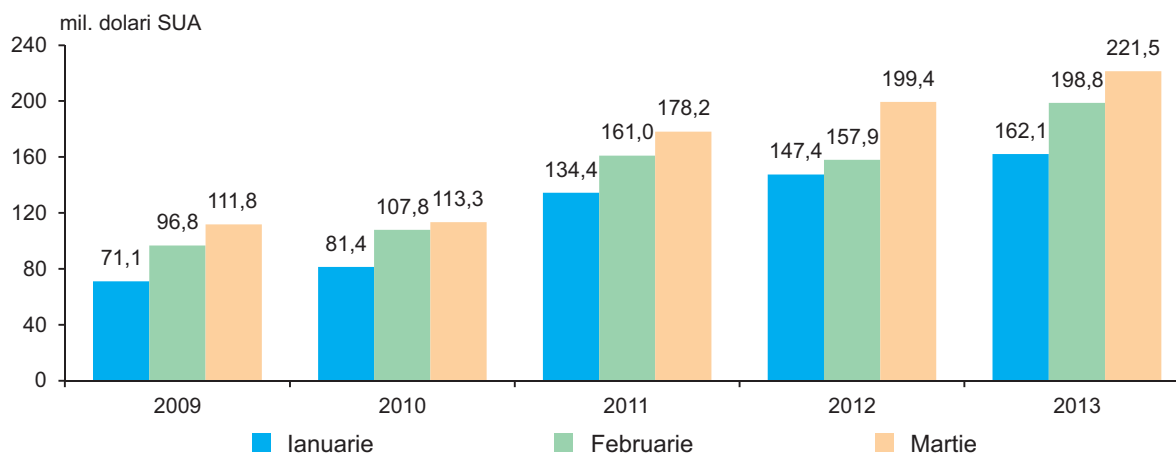

În trimestrul I 2013, **valoarea cifrei de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de servicii de piață prestate, în special, întreprinderilor** s-a majorat cu 4,5% (în prețuri curente) față de perioada corespunzătoare din anul precedent.

3.8. Comerț exterior

Exporturile de mărfuri realizate în luna martie 2013 s-au cifrat la 221,5 mil. dolari SUA, cu 11,4% mai mult față de luna precedentă și cu 11,1% – comparativ cu luna martie 2012.

Evoluția lunară a exporturilor

În ianuarie-martie 2013 **exporturile de mărfuri** au totalizat 582,4 mil. dolari SUA, volum superior celui realizat în perioada similară din anul 2012 cu 15,4%.

Exporturile de mărfuri autohtone au constituit 390,7 mil. dolari SUA (67,1% din total exporturi), înregistrând o creștere de 35,7% față de ianuarie-martie 2012, care a contribuit la sporirea exporturilor cu 20,4%.

Reexporturile de mărfuri au avut o valoare de 191,7 mil. dolari SUA, care echivalează cu o cotă de 32,9% în total exporturi. Comparativ cu ianuarie-martie 2012 reexporturile de mărfuri s-au diminuat cu 11,6%.

	Ianuarie-martie 2013		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de țări la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor și importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-martie 2012	ianuarie-martie		ianuarie-martie	
			2012	2013	2012	2013
EXPORT – total	582,4	115,4	100,0	100,0	6,6	15,4
din care:						
țările Uniunii Europene (UE-27)	261,3	103,6	50,0	44,9	2,9	1,8
țările CSI	246,3	122,5	39,8	42,3	5,3	9,0
alte țări	74,8	145,5	10,2	12,8	-1,6	4,6
IMPORT – total	1243,1	103,2	100,0	100,0	9,7	3,2
din care:						
țările Uniunii Europene (UE-27)	512,7	109,5	38,9	41,3	2,1	3,7
țările CSI	426,9	94,0	37,7	34,3	3,9	-2,3
alte țări	303,5	107,6	23,4	24,4	3,7	1,8
BALANȚA COMERCIALĂ – total	-660,7	94,5	100,0	100,0	x	x
din care:						
țările Uniunii Europene (UE-27)	-251,4	116,4	30,9	38,1	x	x
țările CSI	-180,6	71,4	36,2	27,3	x	x
alte țări	-228,7	99,2	32,9	34,6	x	x

Exporturile de mărfuri destinate **țărilor Uniunii Europene** (UE-27) au însumat 261,3 mil. dolari SUA (cu 3,6% mai mult față de ianuarie-martie 2012), deținând o cotă de 44,9% în total exporturi (50,0% în ianuarie-martie 2012).

Țările CSI au fost prezente în **exporturile** Moldovei cu o pondere de 42,3% (în ianuarie-martie 2012 – 39,8%), ce corespunde unei valori de 246,3 mil. dolari SUA. Exporturile de mărfuri către aceste țări s-au majorat cu 22,5%, comparativ cu ianuarie-martie 2012.

Primele 30 de țări-partenere în derularea exporturilor, care dețineau 98,1% din volumul total, au fost:

	Ianuarie-martie 2013		Pondere, %		Gradul de influență a țărilor la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-martie 2012	ianuarie-martie		ianuarie-martie	
			2012	2013	2012	2013
EXPORT – total	582,4	115,4	100,0	100,0	6,6	15,4
din care:						
Federația Rusă	183,5	124,3	29,2	31,5	6,5	7,1
România	82,7	101,0	16,2	14,2	1,5	0,2
Italia	41,2	74,9	10,9	7,1	1,9	-2,7
Turcia	40,3	de 3,0 ori	2,6	6,9	-1,8	5,3
Ucraina	31,5	126,8	4,9	5,4	-1,6	1,3
Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord	27,9	134,4	4,1	4,8	-0,6	1,4
Germania	21,6	130,9	3,3	3,7	-1,6	1,0
Belarus	20,9	118,2	3,5	3,6	-0,5	0,6
Polonia	19,1	87,9	4,3	3,3	0,5	-0,5
Grecia	13,3	de 2,6 ori	1,0	2,3	-1,4	1,6
Franța	12,2	104,5	2,3	2,1	0,7	0,1
Noua Zeelandă	9,1	de 2,2 ori	0,8	1,6	0,9	1,0
Statele Unite ale Americii	7,9	126,1	1,2	1,4	-0,7	0,3
Ungaria	7,4	109,1	1,3	1,3	0,5	0,1
Republica Cehă	7,1	de 4,1 ori	0,3	1,2	0,0	1,1
Bulgaria	5,9	83,7	1,4	1,0	0,1	-0,2
Kazahstan	5,6	96,2	1,1	1,0	0,6	0,0
Georgia	4,3	129,9	0,7	0,7	0,4	0,2
Lituania	4,2	138,1	0,6	0,7	-0,5	0,2
Olanda	4,2	78,7	1,1	0,7	0,4	-0,2
Austria	3,7	117,6	0,6	0,6	0,2	0,1
Irak	3,1	40,8	1,5	0,5	1,3	-0,9
Spania	2,4	145,5	0,3	0,4	0,3	0,1
Slovacia	2,0	167,5	0,2	0,3	0,1	0,2
Uzbekistan	1,8	59,5	0,6	0,3	0,3	-0,2
Elveția	1,8	84,7	0,4	0,3	0,1	-0,1
Letonia	1,6	110,1	0,3	0,3	0,1	0,0
Azerbaidjan	1,6	173,1	0,2	0,3	0,0	0,1
Belgia	1,5	63,1	0,5	0,3	0,0	-0,2
Belize	1,5	36,3	0,8	0,3	-0,9	-0,5

Analiza evoluției exporturilor pe țări în ianuarie-martie 2013, comparativ cu perioada similară din anul 2012 relevă, că majorarea livrărilor către Federația Rusă (+24,3%), Turcia (de 3,0 ori), Grecia (de 2,6 ori), Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (+34,4%), Ucraina (+26,8%), Republica Cehă (de 4,1 ori), Germania (+30,9%), Noua Zeelandă (de 2,2 ori), Belarus (+18,2%), Statele Unite ale Americii (+26,1%), România (+1,0%), Georgia (+29,9%), Lituania (+38,1%), Slovacia (+67,5%), Franța (+4,5%), Ungaria (+9,1%), Austria (+17,6%), Spania (+45,5%) și Azerbaidjan (+73,1%) a contribuit la creșterea pe total exporturi cu 22,0%.

Totodată, s-au diminuat exporturile către Italia (-25,1%), Irak (-59,2%), Polonia (-12,1%), Belize (-63,7%), Bulgaria (-16,3%), Olanda (-21,3%), Uzbekistan (-40,5%), Belgia (-36,9%) și Elveția (-15,3%), atenuând astfel creșterea pe total exporturi cu 5,5%.

Exporturile de mărfuri structurate conform Clasificării Standard de Comerț Internațional se prezintă astfel:

	Ianuarie-martie 2013		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de mărfuri la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-martie 2012	ianuarie-martie		ianuarie-martie	
			2012	2013	2012	2013
EXPORT – total	582,4	115,4	100,0	100,0	6,6	15,4
din care:						
Produse alimentare și animale vii	110,0	107,9	20,2	18,9	0,6	1,6
Animale vii	1,3	99,2	0,3	0,2	0,0	0,0
Carne și preparate din carne	5,0	197,1	0,5	0,9	0,3	0,5
Produse lactate și ouă de păsări	2,5	188,2	0,3	0,4	0,0	0,2
Cereale și preparate pe bază de cereale	19,9	157,6	2,5	3,4	-3,8	1,4
Legume și fructe	70,7	105,3	13,3	12,1	2,7	0,7
Zahăr, preparate pe bază de zahăr; miere	7,2	78,8	1,8	1,2	1,3	-0,4
Cafea, ceai, cacao, condimente și înlocuitori ai acestora	1,0	128,5	0,1	0,2	0,0	0,1
Hrană destinată animalelor (exclusiv cereale nemăcinată)	1,8	26,0	1,3	0,3	0,1	-1,0
Produse și preparate alimentare diverse	0,6	154,5	0,1	0,2	0,0	0,1
Băuturi și tutun	62,3	136,6	9,0	10,7	0,6	3,3
Băuturi (alcoolice și nealcoolice)	57,9	147,3	7,8	10,0	0,9	3,7
Tutun brut și prelucrat	4,4	69,6	1,2	0,7	-0,3	-0,4
Materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili	74,5	176,2	8,4	12,8	-7,6	6,4
Piei crude, piei tăbăcite și blănuri brute	1,6	167,8	0,2	0,3	-0,1	0,1
Semințe și fructe oleaginoase	52,7	de 2,1 ori	4,9	9,0	-6,3	5,5
Cauciuc brut (inclusiv cauciuc sintetic și regenerat)	1,4	94,3	0,3	0,3	0,1	0,0
Lemn și plută	0,2	59,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Pastă de hârtie și deșeuri de hârtie	0,4	121,7	0,1	0,1	0,0	0,0
Fibre textile (cu excepția lînii în fuior și a lînii pieptănate) și deșeurile lor (neprelucrate în fire sau țesături)	0,2	59,2	0,0	0,0	-0,1	0,0
Îngrășăminte naturale și minerale naturale (exclusiv cărbune, petrol și pietre prețioase)	1,3	50,0	0,5	0,2	0,2	-0,2
Minereuri metalifere și deșeuri de metale	15,7	154,9	2,0	2,7	-1,6	1,1
Alte materii brute de origine animală sau vegetală	1,0	74,9	0,3	0,2	0,2	-0,1
Combustibili minerali, lubrifianți și materiale derivate	4,6	de 2,5 ori	0,4	0,8	-0,4	0,5
Petrol, produse petroliere și produse înrudite	2,5	de 2,6 ori	0,2	0,4	-0,5	0,3
Gaz și produse industriale obținute din gaz	2,1	de 2,4 ori	0,2	0,4	0,1	0,2
Uleiuri, grăsimi și ceruri de origine animală sau vegetală	14,2	66,1	4,2	2,4	0,6	-1,4
Grăsimi și uleiuri vegetale fixate, brute, rafinate sau fracționate	14,2	66,1	4,2	2,4	0,6	-1,4
Produse chimice și produse derivate nespecificate în altă parte	41,0	151,6	5,4	7,0	1,3	2,8

	Ianuarie-martie 2013		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de mărfuri la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-martie 2012	ianuarie-martie		ianuarie-martie	
			2012	2013	2012	2013
Produse chimice organice	0,4	104,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Produse tanante sau colorante	0,8	de 2,8 ori	0,1	0,1	0,0	0,1
Produse medicinale și farmaceutice	23,8	147,6	3,2	4,1	0,1	1,5
Uleiuri esențiale, rezinoide și substanțe parfumate, preparate pentru toaletă, produse pentru înfrumusețare	12,5	175,8	1,4	2,1	1,1	1,1
Materiale plastice sub forme primare	1,1	115,9	0,2	0,2	0,0	0,0
Materiale plastice prelucrate	2,1	121,6	0,3	0,4	0,1	0,1
Alte materiale și produse chimice	0,3	63,7	0,1	0,0	0,0	0,0
Mărfuri manufacturate, clasificate mai ales după materia primă	73,4	140,2	10,4	12,6	2,7	4,2
Piele, altă piele și blană prelucrate	0,5	79,6	0,1	0,1	0,0	0,0
Cauciuc prelucrat	4,1	77,8	1,1	0,7	-0,1	-0,2
Articole din lemn (exclusiv mobilă)	2,0	90,7	0,4	0,3	0,0	0,0
Hârtie, carton și articole din pastă de celuloză, din hârtie sau din carton	5,2	159,8	0,7	0,9	-0,4	0,4
Fire, țesături, articole textile necuprinse în altă parte și produse conexe	20,1	78,9	5,0	3,5	2,8	-1,1
Articole din minerale nemetalice	8,7	106,3	1,6	1,5	0,1	0,1
Fier și oțel	1,9	95,1	0,4	0,3	0,2	0,0
Metale neferoase	0,7	de 4,1 ori	0,0	0,1	0,0	0,1
Articole prelucrate din metal	30,2	de 5,8 ori	1,1	5,2	0,1	4,9
Mașini și echipamente pentru transport	88,3	100,0	17,5	15,2	4,5	0,0
Mașini generatoare de putere și echipamentele lor	1,8	57,9	0,6	0,3	0,5	-0,3
Mașini și aparate specializate pentru industriile specifice	3,9	62,5	1,2	0,7	-0,6	-0,5
Mașini și aparate pentru prelucrarea metalelor	1,4	113,7	0,3	0,3	0,0	0,0
Mașini și aparate industriale cu aplicații generale; părți și piese detașate ale acestor mașini	11,9	102,7	2,3	2,1	0,1	0,1
Mașini și aparate de birou sau pentru prelucrarea automată a datelor	0,1	71,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Aparate și echipamente de telecomunicații și pentru înregistrarea și reproducerea sunetului și imaginii	0,6	39,7	0,3	0,1	-0,2	-0,2
Mașini și aparate electrice și părți ale acestora (inclusiv echivalente neelectrice ale mașinilor și aparatelor de uz casnic)	52,5	111,1	9,4	9,0	3,2	1,1
Vehicule rutiere (inclusiv vehicule cu pernă de aer)	15,4	132,7	2,3	2,6	1,2	0,8
Alte echipamente de transport	0,7	12,1	1,1	0,1	0,3	-1,0
Articole manufacturate diverse	113,9	92,4	24,4	19,6	4,2	-1,9
Construcții prefabricate; alte instalații și accesorii pentru instalații sanitare, de încălzire și de iluminat	2,1	106,6	0,4	0,4	0,2	0,0

	Ianuarie-martie 2013		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de mărfuri la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-martie 2012	ianuarie-martie		ianuarie-martie	
			2012	2013	2012	2013
Mobilă și părțile ei	23,8	110,1	4,3	4,1	1,3	0,4
Articole de voiaj; sacoșe și similare	4,5	86,2	1,0	0,8	0,1	-0,1
Îmbrăcăminte și accesorii	58,6	94,7	12,2	10,1	0,6	-0,7
Încălțăminte	9,9	65,2	3,0	1,7	0,4	-1,0
Instrumente și aparate profesionale, științifice și de control	3,4	43,7	1,6	0,6	1,1	-0,9
Aparate fotografice, echipamente și furnituri de optică; ceasuri și orologii	0,3	de 2,3 ori	0,0	0,0	0,0	0,0
Alte articole diverse	11,3	120,4	1,9	1,9	0,5	0,4

Structura exporturilor de mărfuri, conform Clasificării Standard de Comerț Internațional, indică o continuă creștere a activităților tradiționale pentru economia țării noastre.

Exporturile de articole manufacturate diverse s-au situat pe primul loc, cu o pondere de 19,6% în total exporturi. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri ponderi însemnate au deținut exporturile de îmbrăcăminte și accesorii (51,4% din total secțiune și 10,1% din total exporturi), mobilă și părțile ei (20,9% din total secțiune și 4,1% din total exporturi), încălțăminte (8,7% din total secțiune și 1,7% din total exporturi), articole de voiaj; sacoșe și similare (3,9% din total secțiune și 0,8% din total exporturi), instrumente și aparate profesionale, științifice și de control (3,0% din total secțiune și 0,6% din total exporturi).

Exporturile de produse alimentare și animale vii s-au clasat pe locul doi, reprezentând 18,9% în totalul valoric al exporturilor. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri ponderi importante au avut exporturile de legume și fructe (64,3% din total secțiune și 12,1% din total exporturi), cereale și preparate pe bază de cereale (18,1% din total secțiune și 3,4% din total exporturi), zahăr, preparate pe bază de zahăr; miere (6,5% din total secțiune și 1,2% din total exporturi), carne și preparate din carne (4,6% din total secțiune și 0,9% din total exporturi), produse lactate și ouă de păsări (2,3% din total secțiune și 0,4% din total exporturi), hrană destinată animalelor (1,6% din total secțiune și 0,3% din total exporturi), animale vii (1,2% din total secțiune și 0,2% din total exporturi), cafea, ceai, cacao, condimente și înlocuitori ai acestora (0,9% din total secțiune și 0,2% din total exporturi).

Exporturile de mașini și echipamente pentru transport s-au situat pe locul trei, deținând o cotă de 15,2% în total exporturi. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri ponderi însemnate au avut exporturile de mașini și aparate electrice (59,4% din total secțiune și 9,0% din total exporturi), vehicule rutiere (17,4% din total secțiune și 2,6% din total exporturi), mașini și aparate industriale cu aplicații generale (13,5% din total secțiune și 2,1% din total exporturi), mașini și aparate specializate pentru industriile specifice (4,4% din total secțiune și 0,7% din total exporturi), mașini generatoare de putere și echipamentele lor (2,0% din total secțiune și 0,3% din total exporturi), mașini și aparate pentru prelucrarea metalelor (1,6% din total secțiune și 0,3% din total exporturi), aparate și echipamente de telecomunicații și pentru înregistrarea și reproducerea sunetului și imaginii (0,7% din total secțiune și 0,1% din total exporturi).

Exporturile de materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili, s-au clasat pe locul patru cu o pondere de 12,8% în total exporturi. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri ponderi semnificative au deținut exporturile de semințe și fructe oleaginoase (70,7% din total secțiune și 9,0% din total exporturi), minereuri metalifere și deșeuri din metale (21,1% din total secțiune și 2,7% din total exporturi), piei crude, piei tăbăcite și blănuri brute (2,1% din total secțiune și 0,3% din total exporturi), cauciuc brut (1,9% din total secțiune și 0,3% din total exporturi), îngrășăminte naturale și minerale naturale (1,7% din total secțiune și 0,2% din total exporturi).

Exporturile de mărfuri manufacturate, clasificate mai ales după materia primă s-au situat pe locul cinci, reprezentând o cotă de 12,6% în total exporturi. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri ponderi importante au avut exporturile de articole prelucrate din metal (41,2% din total secțiune și 5,2% din total exporturi), fire, țesături și articole textile (27,3% din total secțiune și 3,5% din total exporturi), articole din minerale nemetalice (11,9% din total secțiune și 1,5% din total exporturi), hârtie, carton și articole din pastă de celuloză, din hârtie sau din carton (7,1% din total secțiune și 0,9% din total exporturi), cauciuc prelucrat (5,6% din total secțiune și 0,7% din total exporturi), articole din lemn, exclusiv mobilă (2,7% din total secțiune și 0,3% din total exporturi), fier și oțel (2,5% din total secțiune și 0,3% din total exporturi). Cea mai mare parte din articolele prelucrate din metal exportate au constituit reexporturile de ornamente, decorațiuni și articole de feronerie pentru mobilă, uși, scări și ferestre (82,6%).

Exporturile de băuturi și tutun s-au plasat pe locul șase, deținând 10,7% în total exporturi. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri preponderente rămân a fi exporturile de băuturi alcoolice și nealcoolice (93,0% din total secțiune și 10,0% din total exporturi), tutun brut și prelucrat (7,0% din total secțiune și 0,7% din total exporturi).

Exporturile de produse chimice și produse derivate s-au situat pe locul șapte, reprezentând 7,0% în total exporturi. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri ponderi însemnate au avut exporturile de produse medicinale și farmaceutice (58,0% din total secțiune și 4,1% din total exporturi), uleiuri esențiale, rezinoide și substanțe parfumate, preparate pentru toaletă, produse pentru înfrumusețare (30,6% din total secțiune și 2,1% din total exporturi), materiale plastice prelucrate (5,1% din total secțiune și 0,4% din total exporturi), materiale plastice sub forme primare (2,7% din total secțiune și 0,2% din total exporturi). Cea mai mare parte din produsele medicinale și farmaceutice exportate au constituit reexporturile (85,1%).

În continuare urmează secțiunea „Uleiuri, grăsimi și ceruri de origine animală sau vegetală”, cu o pondere de 2,4% în total exporturi.

În ianuarie-martie 2013, comparativ cu aceeași perioadă din anul 2012, s-au marcat creșteri substanțiale la exporturile de semințe și fructe oleaginoase (de 2,1 ori), articole prelucrate din metal (de 5,8 ori), băuturi alcoolice și nealcoolice (+47,3%), produse medicinale și farmaceutice (+47,6%), cereale și preparate pe bază de cereale (+57,6%), mașini și aparate electrice (+11,1%), minereuri metalifere și deșeuri de metale (+54,9%), uleiuri esențiale, rezinoide și substanțe parfumate, preparate pentru toaletă, produse pentru înfrumusețare (+75,8%), vehicule rutiere (+32,7%), legume și fructe (+5,3%), carne și preparate din carne (+97,1%), mobilă și părțile ei (+10,1%), hârtie, carton și articole din pastă de celuloză, din hârtie sau din carton (+59,8%), petrol și produse petroliere (de 2,6 ori), produse lactate și ouă de păsări (+88,2%), gaz și produse industriale obținute din gaz (de 2,4 ori), mașini și aparate industriale cu aplicații generale (+2,7%), articole din minerale nemetalice (+6,3%), materiale plastice prelucrate (+21,6%), piei crude, piei tăbăcite și blănuri brute (+67,8%), cafea, ceai, cacao, condimente și înlocuitori ai acestora (+28,5%), produse tanante sau colorante (de 2,8 ori), metale neferoase (de 4,1 ori), care au favorizat creșterea pe total exporturi cu 24,5%.

Totodată, s-au micșorat exporturile de grăsimi și uleiuri vegetale fixate, brute, rafinate sau fracționate (-33,9%), fire, țesături și articole textile (-21,1%), încălțăminte (-34,8%), hrană destinată animalelor (-74,0%), instrumente și aparate profesionale, științifice și de control (-56,3%), îmbrăcăminte și accesorii (-5,3%), mașini și aparate specializate pentru industriile specifice (-37,5%), zahăr, preparate pe bază de zahăr; miere (-21,2%), tutun brut și prelucrat (-30,4%), mașini generatoare de putere și echipamentele lor (-42,1%), cauciuc prelucrat (-22,2%), îngrășăminte naturale și minerale naturale (-50,0%), aparate și echipamente de telecomunicații și pentru înregistrarea și reproducerea sunetului și imaginii (-60,3%), articole de voiaj; sacoșe și similare (-13,8%), atenuând astfel creșterea pe total exporturi cu 8,4%.

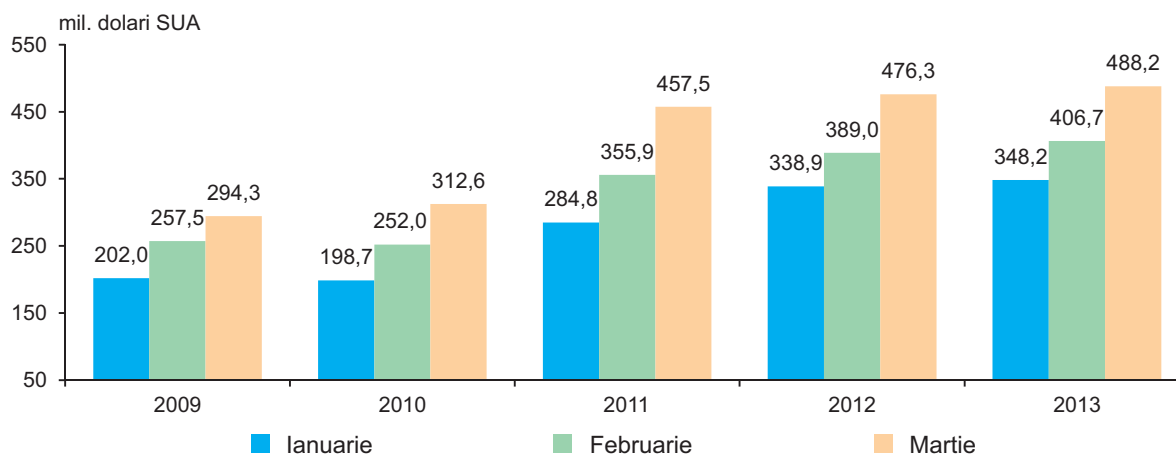
Importurile de mărfuri realizate în luna martie 2013 au însumat 488,2 mil. dolari SUA, cu 20,1% mai mult față de luna anterioară și cu 2,5% – comparativ cu luna martie 2012.

În ianuarie-martie 2013 **importurile** au totalizat 1243,1 mil. dolari SUA, volum superior celui realizat în perioada corespunzătoare din anul 2012 cu 3,2%.

Importurile din **țările Uniunii Europene** (UE-27) s-au cifrat la 512,7 mil. dolari SUA (cu 9,5% mai mult decât în ianuarie-martie 2012), deținând o pondere de 41,3% în total importuri (38,9% în ianuarie-martie 2012).

Importurile de mărfuri provenite din **țările CSI** au avut o valoare de 426,9 mil. dolari SUA (cu 6,0% mai puțin decât în ianuarie-martie 2012), care echivalează cu o cotă de 34,3% în total importuri (37,7% în ianuarie-martie 2012).

Evoluția lunară a importurilor

Primele 32 de țări-partenere în derularea importurilor, care dețineau 95,5% din volumul total, au fost:

	Ianuarie-martie 2013		Pondere, %		Gradul de influență a țărilor la creșterea (+), scăderea (-) importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-martie 2012	ianuarie-martie		ianuarie-martie	
			2012	2013	2012	2013
IMPORT – total	1243,1	103,2	100,0	100,0	9,7	3,2
din care:						
Federația Rusă	250,8	91,0	22,9	20,2	3,7	-2,1
România	143,6	124,2	9,6	11,6	0,8	2,3
Ucraina	120,3	100,8	9,9	9,7	-0,8	0,1
China	112,9	128,6	7,3	9,1	0,9	2,1
Turcia	92,6	103,1	7,5	7,4	1,7	0,2
Germania	80,4	83,9	8,0	6,5	1,6	-1,3
Italia	61,7	97,5	5,3	5,0	-0,1	-0,1
Belarus	44,2	85,3	4,3	3,6	1,4	-0,6
Austria	34,3	181,1	1,6	2,8	0,3	1,3
Franța	28,7	128,9	1,8	2,3	0,1	0,5
Polonia	26,2	87,1	2,5	2,1	0,6	-0,3
Ungaria	25,0	121,2	1,7	2,0	0,0	0,4
Bulgaria	19,3	136,9	1,2	1,5	0,2	0,4
Statele Unite ale Americii	14,6	97,0	1,3	1,2	-0,2	0,0
Republica Cehă	13,3	112,1	1,0	1,1	0,2	0,1
Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord	12,7	81,7	1,3	1,0	0,2	-0,2
Olanda	10,5	98,4	0,9	0,8	0,0	0,0
Grecia	9,6	118,4	0,7	0,8	-1,6	0,1
Spania	9,1	105,5	0,7	0,7	0,2	0,0
India	8,5	103,0	0,7	0,7	-0,2	0,0
Japonia	8,5	123,8	0,6	0,7	-0,1	0,1
Belgia	7,7	91,6	0,7	0,6	0,0	-0,1
Kazahstan	7,2	122,3	0,5	0,6	0,0	0,1
Suedia	6,9	de 2,5 ori	0,2	0,6	-0,3	0,3
Elveția	6,6	73,8	0,7	0,5	0,0	-0,2
Coreea de Sud	5,3	62,2	0,7	0,4	0,3	-0,3
Slovacia	5,2	116,7	0,4	0,4	-0,1	0,1
Vietnam	5,0	155,2	0,3	0,4	-0,1	0,1
Israel	4,3	45,0	0,8	0,3	0,6	-0,4
Uzbekistan	4,3	de 3,0 ori	0,1	0,3	-0,3	0,2
Taiwan, provincie a Chinei	3,9	91,2	0,4	0,3	0,1	0,0
Danemarca	3,4	146,9	0,2	0,3	0,0	0,1

Analiza evoluției importurilor pe țări în ianuarie-martie 2013, comparativ cu perioada similară din anul 2012 relevă, că majorarea livrărilor din România (+24,2%), China (+28,6%), Austria (+81,1%), Franța (+28,9%), Ungaria (+21,2%), Bulgaria (+36,9%), Suedia (de 2,5 ori), Turcia (+3,1%), Uzbekistan (de 3,0 ori), Ucraina (+0,8%), Republica Cehă (+12,1%), Grecia (+18,4%), Japonia (+23,8%), Kazahstan (+22,3%), Slovacia (+16,7%), Vietnam (+55,2%) și Danemarca (+46,9%) a contribuit la creșterea pe total importuri cu 8,5%.

Totodată, s-au diminuat importurile din Federația Rusă (-9,0%), Germania (-16,1%), Belarus (-14,7%), Israel (-55,0%), Polonia (-12,9%), Coreea de Sud (-37,8%), Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (-18,3%), Elveția (-26,2%), Italia (-2,5%) și Belgia (-8,4%), atenuând astfel creșterea pe total importuri cu 5,6%.

Importurile de mărfuri structurate conform Clasificării Standard de Comerț Internațional se prezintă astfel:

	Ianuarie-martie 2013		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de mărfuri la creșterea (+), scăderea (-) importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-martie 2012	ianuarie-martie		ianuarie-martie	
			2012	2013	2012	2013
IMPORT – total	1243,1	103,2	100,0	100,0	9,7	3,2
din care:						
Produse alimentare și animale vii	131,3	110,3	9,9	10,6	1,1	1,0
Animale vii	1,4	189,4	0,1	0,1	-0,1	0,1
Carne și preparate din carne	7,6	102,8	0,6	0,6	0,2	0,0
Produse lactate și ouă de păsări	10,8	127,4	0,7	0,9	0,1	0,2
Pește, crustacee, moluște	12,2	100,3	1,0	1,0	0,1	0,0
Cereale și preparate pe bază de cereale	22,3	106,7	1,7	1,8	0,5	0,1
Legume și fructe	36,4	119,7	2,5	2,9	-0,3	0,5
Zahăr, preparate pe bază de zahăr; miere	6,1	92,5	0,6	0,5	0,4	-0,1
Cafea, ceai, cacao, condimente și înlocuitori ai acestora	12,5	98,3	1,1	1,0	0,2	0,0
Hrană destinată animalelor (exclusiv cereale nemăcinată)	5,3	156,8	0,3	0,4	-0,1	0,2
Produse și preparate alimentare diverse	16,7	102,5	1,3	1,4	0,1	0,0
Băuturi și tutun	21,9	108,5	1,7	1,8	-1,7	0,1
Băuturi (alcoolice și nealcoolice)	12,9	152,0	0,7	1,1	0,0	0,3
Tutun brut și prelucrat	9,0	76,8	1,0	0,7	-1,7	-0,2
Materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili	33,8	111,0	2,5	2,7	0,2	0,3
Semințe și fructe oleaginoase	11,9	128,6	0,8	1,0	0,3	0,2
Cauciuc brut (inclusiv cauciuc sintetic și regenerat)	1,7	92,6	0,1	0,1	0,1	0,0
Lemn și plută	4,5	108,0	0,3	0,4	-0,1	0,0
Fibre textile (cu excepția lînii în fuior și a lînii pieptănate) și deșeurile lor (neprelucrate în fire sau țesături)	2,6	84,4	0,3	0,2	0,0	0,0
Îngrășăminte naturale și minerale naturale (exclusiv cărbune, petrol și pietre prețioase)	2,9	121,9	0,2	0,2	0,1	0,1
Minereuri metalifere și deșeuri de metale	0,2	100,6	0,0	0,0	-0,2	0,0
Alte materii brute de origine animală sau vegetală	9,9	103,3	0,8	0,8	0,0	0,0
Combustibili minerali, lubrifianți și materiale derivate	333,3	95,2	29,1	26,8	5,2	-1,4
Cărbune, cocs și brichete	3,4	72,4	0,4	0,3	-0,2	-0,1
Petrol, produse petroliere și produse înrudite	122,3	97,9	10,4	9,8	0,6	-0,2
Gaz și produse industriale obținute din gaz	194,7	92,6	17,5	15,7	3,9	-1,3
Energie electrică	12,9	127,7	0,8	1,0	0,9	0,2
Uleiuri, grăsimi și ceruri de origine animală sau vegetală	2,9	93,2	0,3	0,2	0,1	0,0
Uleiuri și grăsimi de origine animală	0,3	106,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Grăsimi și uleiuri vegetale fixate, brute, rafinate sau fracționate	2,2	96,0	0,2	0,2	0,1	0,0

	Ianuarie-martie 2013		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de mărfuri la creșterea (+), scăderea (-) importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-martie 2012	ianuarie-martie		ianuarie-martie	
			2012	2013	2012	2013
Alte uleiuri și grăsimi animale sau vegetale prelucrate; ceară de origine animală sau vegetală, amestecuri sau preparate necomestibile din uleiuri animale sau vegetale	0,4	75,3	0,1	0,0	0,0	0,0
Produse chimice și produse derivate nespecificate în altă parte	176,9	117,5	12,5	14,2	0,8	2,2
Produse chimice organice	4,6	158,4	0,2	0,4	0,0	0,1
Produse chimice anorganice	3,6	de 2,2 ori	0,1	0,3	-0,1	0,2
Produse tanante și colorante	4,8	111,9	0,4	0,4	0,0	0,0
Produse medicinale și farmaceutice	53,6	120,0	3,7	4,3	0,3	0,7
Uleiuri esențiale, rezinoide și substanțe parfumate, preparate pentru toaletă, produse pentru înfrumusețare	32,4	121,7	2,2	2,6	0,5	0,5
Îngrășăminte minerale sau chimice	17,9	130,5	1,1	1,4	-0,2	0,4
Materiale plastice sub forme primare	11,0	96,6	1,0	0,9	0,1	0,0
Materiale plastice prelucrate	16,4	110,3	1,3	1,3	0,1	0,1
Alte materiale și produse chimice	32,6	107,2	2,5	2,6	0,1	0,2
Mărfuri manufacturate, clasificate mai ales după materia primă	199,5	100,7	16,4	16,1	1,1	0,1
Piele, altă piele și blană prelucrate	4,9	89,2	0,4	0,4	-0,1	0,0
Cauciuc prelucrat	15,4	85,2	1,5	1,2	0,1	-0,2
Articole din lemn (exclusiv mobilă)	11,1	101,1	0,9	0,9	0,1	0,0
Hârtie, carton și articole din pastă de celuloză, din hârtie sau din carton	22,3	113,9	1,6	1,8	-0,4	0,2
Fire, țesături, articole textile necuprinse în altă parte și produse conexe	60,1	89,4	5,6	4,8	1,2	-0,6
Articole din minerale nemetalice	26,0	118,5	1,8	2,1	0,1	0,3
Fier și oțel	27,9	100,6	2,3	2,3	0,0	0,0
Metale neferoase	3,9	91,7	0,4	0,3	0,0	0,0
Articole prelucrate din metal	27,9	122,6	1,9	2,3	0,1	0,4
Mașini și echipamente pentru transport	239,2	102,9	19,3	19,2	1,9	0,6
Mașini generatoare de putere și echipamentele lor	4,0	83,9	0,4	0,3	0,2	-0,1
Mașini și aparate specializate pentru industriile specifice	26,3	89,7	2,4	2,1	-0,4	-0,2
Mașini și aparate pentru prelucrarea metalelor	1,2	79,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Mașini și aparate industriale cu aplicații generale; părți și piese detașate ale acestor mașini	29,7	109,0	2,3	2,4	-0,1	0,2
Mașini și aparate de birou sau pentru prelucrarea automată a datelor	15,3	188,8	0,7	1,2	0,1	0,6
Aparate și echipamente de telecomunicații și pentru înregistrarea și reproducerea sunetului și imaginii	31,8	163,8	1,6	2,6	-0,7	1,0
Mașini și aparate electrice și părți ale acestora (inclusiv echivalente neelectrice ale mașinilor și aparatelor de uz casnic)	72,1	92,1	6,5	5,8	2,0	-0,5

	Ianuarie-martie 2013		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de mărfuri la creșterea (+), scăderea (-) importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-martie 2012	ianuarie-martie		ianuarie-martie	
			2012	2013	2012	2013
Vehicule rutiere (inclusiv vehicule cu pernă de aer)	57,5	95,6	5,0	4,6	0,6	-0,2
Alte echipamente de transport	1,3	36,3	0,3	0,1	0,2	-0,2
Articole manufacturate diverse	104,3	103,9	8,3	8,4	1,0	0,3
Construcții prefabricate; alte instalații și accesorii pentru instalații sanitare, de încălzire și de iluminat	7,2	96,5	0,6	0,6	0,1	0,0
Mobilă și părțile ei	14,5	95,8	1,3	1,2	0,3	-0,1
Articole de voiaj; sacoșe și similare	1,2	117,3	0,1	0,1	0,0	0,0
Îmbrăcăminte și accesorii	23,9	118,4	1,7	1,9	0,2	0,3
Încălțăminte	8,0	82,5	0,8	0,6	0,1	-0,1
Instrumente și aparate, profesionale, științifice și de control	11,9	118,6	0,8	1,0	-0,1	0,1
Aparate fotografice, echipamente și furnituri de optică; ceasuri și orologii	2,4	148,4	0,1	0,2	0,0	0,1
Alte articole diverse	35,2	99,9	2,9	2,8	0,4	0,0

Structura importurilor de mărfuri, conform Clasificării Standard de Comerț Internațional, indică dominarea în continuare a produselor necesare pentru funcționarea economiei, precum și celor destinate consumului populației.

Importurile de combustibili minerali, lubrifianți și materiale derivate au deținut 26,8% în total importuri. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri gazul și produsele industriale obținute din gaz reprezintă 58,4% din total secțiune și 15,7% din total importuri, petrolul și produsele petroliere – 36,7% din total secțiune și 9,8% din total importuri, energia electrică – 3,9% din total secțiune și 1,0% din total importuri, cărbunele, cocsul și brichetele – 1,0% din total secțiune și 0,3% din total importuri.

Importurile de mașini și echipamente pentru transport au avut o cotă de 19,2% în total importuri. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri ponderi importante au deținut mașinile și aparatele electrice (30,1% din total secțiune și 5,8% din total importuri), vehiculele rutiere (24,0% din total secțiune și 4,6% din total importuri), aparatele și echipamentele de telecomunicații și pentru înregistrarea și reproducerea sunetului și imaginii (13,3% din total secțiune și 2,6% din total importuri), mașinile și aparatele industriale cu aplicații generale (12,4% din total secțiune și 2,4% din total importuri), mașinile și aparatele specializate pentru industriile specifice (11,0% din total secțiune și 2,1% din total importuri), mașinile și aparatele de birou sau pentru prelucrarea automată a datelor (6,4% din total secțiune și 1,2% din total importuri), mașinile generatoare de putere și echipamentele lor (1,7% din total secțiune și 0,3% din total importuri).

Importurile de mărfuri manufacturate, clasificate mai ales după materia primă au deținut o pondere de 16,1% în total importuri, preponderente fiind firele, țesăturile și articolele textile (30,1% din total secțiune și 4,8% din total importuri), fierul și oțelul (14,0% din total secțiune și 2,3% din total importuri), articolele prelucrate din metal (14,0% din total secțiune și 2,3% din total importuri), articolele din minerale nemetale (13,0% din total secțiune și 2,1% din total importuri), hîrtia, cartonul și articolele din pastă de celuloză, din hîrtie sau din carton (11,2% din total secțiune și 1,8% din total importuri), cauciucul prelucrat (7,7% din total secțiune și 1,2% din total importuri), articolele din lemn, exclusiv mobilă (5,6% din total secțiune și 0,9% din total importuri), pielea și blămurile prelucrate (2,5% din total secțiune și 0,4% din total importuri), metalele neferoase (2,0% din total secțiune și 0,3% din total importuri).

Importurile de produse chimice și produse derivate au reprezentat 14,2% în total importuri. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri ponderi însemnate le-au revenit produselor medicinale și farmaceutice (30,3% din total secțiune și 4,3% din total importuri), uleiurilor esențiale, rezinoidelor și substanțelor parfumate, preparatelor pentru toaletă, produselor pentru înfrumusețare (18,3% din total secțiune și 2,6% din total importuri), îngrășămintelor minerale sau chimice (10,1% din total secțiune și 1,4% din total importuri), materialelor plastice prelucrate (9,3% din total secțiune și 1,3% din total importuri), materialelor plastice sub forme primare (6,2% din total secțiune și 0,9% din total importuri), produselor tanante sau colorante (2,7% din total secțiune și 0,4% din total importuri), produselor chimice organice (2,6% din total secțiune și 0,4% din total importuri), produselor chimice anorganice (2,0% din total secțiune și 0,3% din total importuri).

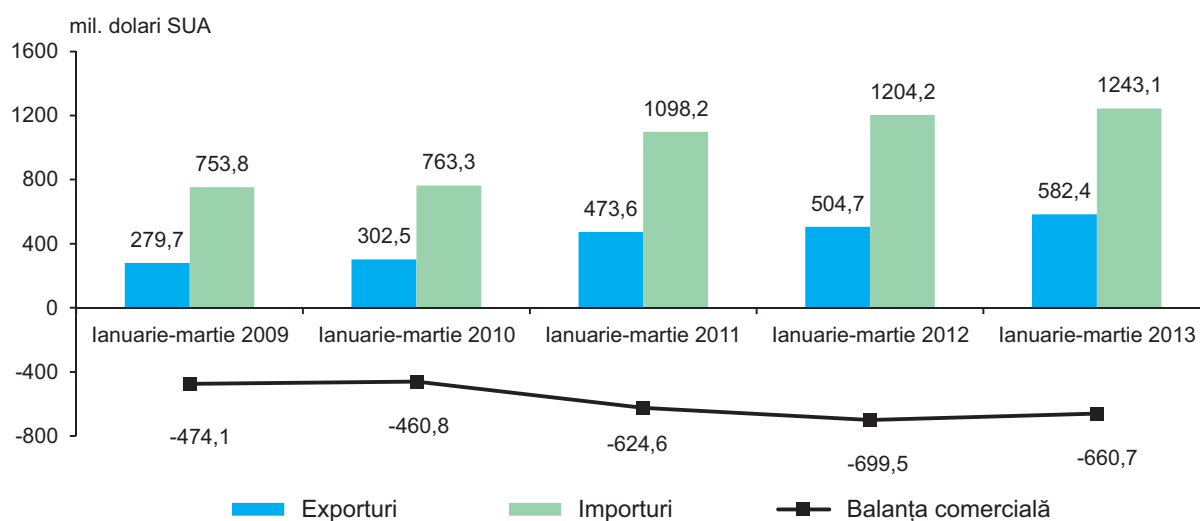
Importurile de produse alimentare și animale vii au înregistrat o pondere de 10,6% în total importuri. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri preponderente rămîn a fi legumele și fructele (27,7% din total secțiune și

2,9% din total importuri), cerealele și preparatele pe bază de cereale (17,0% din total secțiune și 1,8% din total importuri), cafeaua, ceaiul, cacao și condimentele (9,5% din total secțiune și 1,0% din total importuri), peștele, crustaceele și moluștele (9,3% din total secțiune și 1,0% din total importuri), produsele lactate și ouăle de păsări (8,2% din total secțiune și 0,9% din total importuri), carnea și preparatele din carne (5,8% din total secțiune și 0,6% din total importuri), zahărul, preparatele pe bază de zahăr; mierea (4,7% din total secțiune și 0,5% din total importuri), hrană destinată animalelor (4,1% din total secțiune și 0,4% din total importuri).

În ianuarie-martie 2013, comparativ cu aceeași perioadă din anul 2012, au sporit importurile de aparate și echipamente de telecomunicații și pentru înregistrarea și reproducerea sunetului și imaginii (+63,8%), produse medicinale și farmaceutice (+20,0%), mașini și aparate de birou sau pentru prelucrarea automată a datelor (+88,8%), legume și fructe (+19,7%), uleiuri esențiale, rezinoide și substanțe parfumate, preparate pentru toaletă, produse pentru înfrumusețare (+21,7%), articole prelucrate din metal (+22,6%), îngrășăminte minerale sau chimice (+30,5%), articole din minerale nemetalice (+18,5%), îmbrăcăminte și accesorii (+18,4%), băuturi alcoolice și nealcoolice (+52,0%), mașini și aparate industriale cu aplicații generale (+9,0%), hârtie, carton și articole din pastă de celuloză, din hârtie sau din carton (+13,9%), energie electrică (+27,7%), semințe și fructe oleaginoase (+28,6%), produse lactate și ouă de păsări (+27,4%), hrană destinată animalelor (+56,8%), produse chimice anorganice (de 2,2 ori), cereale și preparate pe bază de cereale (+6,7%), materiale plastice prelucrate (+10,3%), instrumente și aparate, profesionale, științifice și de control (+18,6%), produse chimice organice (+58,4%), îngrășăminte naturale și minerale naturale (+21,9%), aparate fotografice, echipamente și furnituri de optică; ceasuri și orologii (+48,4%), animale vii (+89,4%), favorizând astfel creșterea pe total importuri cu 7,1%.

Totodată, au scăzut importurile de gaz și produse industriale obținute din gaz (-7,4%), fire, țesături, articole textile (-10,6%), mașini și aparate electrice (-7,9%), petrol și produse petroliere (-2,1%), vehicule rutiere (-4,4%), mașini și aparate specializate pentru industriile specifice (-10,3%), cauciuc prelucrat (-14,8%), tutun brut și prelucrat (-23,2%), mobilă și părțile ei (-4,2%), încălțăminte (-17,5%), zahăr, preparate pe bază de zahăr; miere (-7,5%), mașini generatoare de putere și echipamentele lor (-16,1%), cărbune, cocs și brichete (-27,6%), atenuând astfel creșterea pe total importuri cu 3,9%.

Tendențele comerțului exterior

Decalajul considerabil în evoluția exporturilor și importurilor a determinat acumularea în ianuarie-martie 2013 a unui **deficit al balanței comerciale** în valoare de 660,7 mil. dolari SUA, cu 38,8 mil. dolari SUA (-5,5%) mai mic față de cel înregistrat în perioada corespunzătoare din anul 2012. Cu țările Uniunii Europene (UE-27) balanța comercială s-a încheiat cu un deficit de 251,4 mil. dolari SUA (în ianuarie-martie 2012 – 216,0 mil. dolari SUA), iar cu țările CSI – de 180,6 mil. dolari SUA (în ianuarie-martie 2012 – 252,9 mil. dolari SUA).

Balanța comercială cu principalele țări-partenere se prezintă astfel:

	Ianuarie-martie		Ianuarie-martie 2013 în % față de ianuarie-martie 2012
	2012	2013	
BALANȚA COMERCIALĂ – total, mil. dolari SUA	-699,5	-660,7	94,5
din care:			
China	-87,4	-112,2	128,4
Ucraina	-94,4	-88,8	94,0
Federația Rusă	-128,1	-67,3	52,6
România	-33,8	-60,9	180,3

	Ianuarie-martie		ianuarie-martie 2013 în % față de ianuarie-martie 2012
	2012	2013	
Germania	-79,2	-58,8	74,2
Turcia	-76,5	-52,3	68,4
Austria	-15,7	-30,6	194,0
Belarus	-34,1	-23,3	68,3
Italia	-8,4	-20,5	de 2,4 ori
Ungaria	-13,8	-17,6	127,2
Franța	-10,6	-16,5	155,7
Bulgaria	-7,0	-13,4	190,4
India	-6,0	-8,5	139,9
Japonia	-6,8	-8,5	123,4
Polonia	-8,4	-7,1	84,9
Spania	-7,0	-6,7	96,0
Statele Unite ale Americii	-8,8	-6,7	76,2
Suedia	-2,4	-6,4	de 2,8 ori
Olanda	-5,3	-6,3	118,5
Republica Cehă	-10,2	-6,2	61,5
Belgia	-6,0	-6,2	102,9
Coreea de Sud	-8,5	-5,3	62,1
Vietnam	-3,1	-5,0	160,4
Elveția	-6,9	-4,8	70,5
Taiwan, provincie a Chinei	-4,1	-3,9	94,0
Israel	-8,8	-3,8	43,7
Slovacia	-3,2	-3,2	98,0
Danemarca	-2,1	-3,2	150,4
Uzbekistan	1,6	-2,5	x
Kazahstan	-0,1	-1,6	de 17,8 ori
Letonia	-0,1	-0,1	118,9
Lituania	-0,4	1,3	x
Belize	4,1	1,5	36,4
Azerbaidjan	0,9	1,6	177,3
Irak	7,6	3,1	40,8
Grecia	-3,0	3,7	x
Georgia	2,5	4,0	161,9
Noua Zeelandă	3,1	8,5	de 2,7 ori
Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord	5,2	15,2	de 2,9 ori

Balanța comercială pe principalele grupe de mărfuri, conform Clasificării Standard de Comerț Internațional, se prezintă astfel:

	Ianuarie-martie		ianuarie-martie 2013 în % față de ianuarie-martie 2012
	2012	2013	
BALANȚA COMERCIALĂ – total, mil. dolari SUA	-699,5	-660,7	94,5
din care:			
Produse alimentare și animale vii	-17,2	-21,3	124,3
Animale vii	0,6	-0,1	x
Carne și preparate din carne	-4,9	-2,6	53,7
Produse lactate și ouă de păsări	-7,1	-8,3	115,9
Pește, crustacee, moluște	-12,1	-12,2	100,3
Cereale și preparate pe bază de cereale	-8,3	-2,4	29,4
Legume și fructe	36,7	34,3	93,4
Zahăr, preparate pe bază de zahăr; miere	2,4	1,1	41,7
Cafea, ceai, cacao, condimente și înlocuitori ai acestora	-11,9	-11,5	96,3

	Ianuarie-martie		Ianuarie-martie 2013 în % față de ianuarie-martie 2012
	2012	2013	
Hrană destinată animalelor (exclusiv cereale nemăcinate)	3,3	-3,5	x
Produse și preparate alimentare diverse	-15,9	-16,1	101,3
Băuturi și tutun	25,5	40,4	158,8
Băuturi (alcoolice și nealcoolice)	30,9	45,0	146,0
Tutun brut și prelucrat	-5,4	-4,6	85,1
Materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili	11,9	40,7	de 3,4 ori
Piei crude, piei tăbăcite și blănuri brute	0,9	1,5	157,7
Semințe și fructe oleaginoase	15,6	40,8	de 2,6 ori
Cauciuc brut (inclusiv cauciuc sintetic și regenerat)	-0,3	-0,3	83,1
Lemn și plută	-3,9	-4,3	111,6
Pastă de hîrtie și deșeuri de hîrtie	0,4	0,4	113,4
Fibre textile (cu excepția lînii în fuior și a lînii pieptănate) și deșeurile lor (neprelucrate în fire sau țesături)	-2,7	-2,4	86,8
Îngrășăminte naturale și minerale naturale (exclusiv cărbune, petrol și pietre prețioase)	0,2	-1,6	x
Minereuri metalifere și deșeuri de metale	10,0	15,5	155,6
Alte materii brute de origine animală sau vegetală	-8,3	-8,9	107,9
Combustibili minerali, lubrifianți și materiale derivate	-348,1	-328,7	94,4
Cărbune, cocs și brichete	-4,6	-3,4	72,4
Petrol, produse petroliere și produse înrudite	-124,0	-119,8	96,6
Gaz și produse industriale obținute din gaz	-209,4	-192,6	92,0
Energie electrică	-10,1	-12,9	127,7
Uleiuri, grăsimi și ceruri de origine animală sau vegetală	18,3	11,3	61,4
Uleiuri și grăsimi de origine animală	-0,3	-0,3	106,4
Grăsimi și uleiuri vegetale fixate, brute, rafinate sau fracționate	19,1	12,0	62,5
Alte uleiuri și grăsimi animale sau vegetale prelucrate; ceară de origine animală sau vegetală, amestecuri sau preparate necomestibile din uleiuri animale sau vegetale	-0,5	-0,4	76,2
Produse chimice și produse derivate nespecificate în altă parte	-123,5	-135,9	110,0
Produse chimice organice	-2,5	-4,2	166,6
Produse chimice anorganice	-1,6	-3,6	de 2,2 ori
Produse tanante și colorante	-4,0	-4,0	99,3
Produse medicinale și farmaceutice	-28,6	-29,8	104,4
Uleiuri esențiale, rezinoide și substanțe parfumate, preparate pentru toaletă, produse pentru înfrumusețare	-19,5	-19,9	101,9
Îngrășăminte minerale sau chimice	-13,7	-17,9	130,6
Materiale plastice sub forme primare	-10,4	-9,9	94,8
Materiale plastice prelucrate	-13,2	-14,3	108,8
Alte materiale și produse chimice	-30,0	-32,3	107,8
Mărfuri manufacturate, clasificate mai ales după materia primă	-145,7	-126,1	86,6
Piele, altă piele și blană prelucrate	-4,8	-4,4	90,5
Cauciuc prelucrat	-12,8	-11,3	88,2
Articole din lemn (exclusiv mobilă)	-8,8	-9,1	103,6
Hîrtie, carton și articole din pastă de celuloză, din hîrtie sau din carton	-16,3	-17,1	104,8
Fire, țesături, articole textile necuprinse în altă parte și produse conexe	-41,8	-40,0	95,8
Articole din minerale nemetalice	-13,8	-17,3	125,7

	Ianuarie-martie		Ianuarie-martie 2013 în % față de ianuarie-martie 2012
	2012	2013	
Fier și oțel	-25,8	-26,0	101,0
Metale neferoase	-4,1	-3,2	77,8
Articole prelucrate din metal	-17,5	2,3	x
Mașini și echipamente pentru transport	-144,1	-150,9	104,8
Mașini generatoare de putere și echipamentele lor	-1,7	-2,2	131,1
Mașini și aparate specializate pentru industriile specifice	-23,1	-22,4	97,0
Mașini și aparate pentru prelucrarea metalelor	-0,3	0,2	x
Mașini și aparate industriale cu aplicații generale; părți și piese detașate ale acestor mașini	-15,7	-17,8	113,7
Mașini și aparate de birou sau pentru prelucrarea automată a datelor	-7,9	-15,2	191,3
Aparate și echipamente de telecomunicații și pentru înregistrarea și reproducerea sunetului și imaginii	-17,8	-31,2	175,2
Mașini și aparate electrice și părți ale acestora (inclusiv echivalente neelectrice ale mașinilor și aparatelor de uz casnic)	-31,1	-19,6	63,0
Vehicule rutiere (inclusiv vehicule cu pernă de aer)	-48,6	-42,1	86,7
Alte echipamente de transport	2,1	-0,6	x
Articole manufacturate diverse	22,9	9,6	42,2
Construcții prefabricate; alte instalații și accesorii pentru instalații sanitare, de încălzire și de iluminat	-5,5	-5,1	93,0
Mobilă și părțile ei	6,5	9,3	143,5
Articole de voiaj; sacoșe și similare	4,1	3,3	78,4
Îmbrăcăminte și accesorii	41,7	34,7	83,1
Încălțăminte	5,7	1,9	35,8
Instrumente și aparate, profesionale, științifice și de control	-2,2	-8,5	de 3,9 ori
Aparate fotografice, echipamente și furnituri de optică; ceasuri și orologii	-1,5	-2,1	140,6
Alte articole diverse	-25,9	-23,9	92,4

Gradul de acoperire a importurilor cu exporturi în ianuarie-martie 2013 a fost de 46,9% față de 41,9% în perioada corespunzătoare din anul 2012.

Persoanele fizice au importat în ianuarie-martie 2013 mărfuri și produse în valoare de 38,6 mil. dolari SUA, cu 25,8% mai mult decât în aceeași perioadă din anul 2012. Creșterea importurilor a fost condiționată de majorarea livrărilor de autoturisme și autovehicule (+28,9%), cărora le-au revenit 92,2% din importurile realizate de persoanele fizice.

IV. PREȚURI

Evoluția prețurilor în economia națională în ianuarie-martie 2013 în comparație cu perioadele corespunzătoare ale anilor precedenți se prezintă astfel:

	Ianuarie-martie în % față de aceeași perioadă a anului precedent				
	2009	2010	2011	2012	2013
Indicele prețurilor de consum	103,2	105,8	106,1	106,2	104,4
Indicele prețurilor producătorului producției industriale	96,7	108,6	104,7	107,1	102,8
Indicele prețurilor de vânzare a produselor agricole	52,6	120,6	117,3	99,6	110,4
Indicele prețurilor la lucrările de construcții-montaj	97,2	98,6	107,3	109,4	110,6

Prețurile de consum în luna martie 2013 față de decembrie 2012 au crescut cu 1,2 la sută (în martie 2012 față de decembrie 2011 a fost o creștere a prețurilor de 1,0 la sută).

Pe parcursul trimestrului I 2013 prețurile la produsele alimentare s-au majorat în medie cu 1,6 la sută, inclusiv la: legume proaspete – cu 13,5% (roșii – cu 29,9%, castraveți proaspeți – cu 14,7%, sfeclă roșie – cu 13,7%, morcov – cu 10,9%, varză – cu 9,6%), cartofi – cu 8,9%, produse de morărit și panificație – cu 1,8% (făină de grâu – cu 3,5%, pâine din făină de secară – cu 2,9%, pâine din făină de grâu – cu 1,9%), zahăr tos – cu 2,8%, mezeluri de calitate superioară – cu 2,4%, lapte și produse lactate – cu 1,9%, pește și produse din pește – cu 1,8% (pește proaspăt și congelat – cu 2,1%). Totodată, în perioada de raport au scăzut prețurile la: ouă de găină – cu 27,5%, citrice și fructe sămănătoare – cu câte 3,2%, carne de porc – cu 2,6% și ulei vegetal – cu 1,7%.

La mărfurile nealimentare prețurile au crescut cu 1,1 la sută, inclusiv la combustibil – cu 1,9% (gaz ambalat în butelii – cu 5,6%, carburanți pentru automobile – cu 2,4%), frigidere și congelatoare – cu 2,5%, aparate de aer condiționat – cu 1,8%, detergenți – cu 1,5%, mobilă – cu 1,4%, confecții pentru copii – cu 1,1% și țigări – cu 3,1%. Concomitent, în martie a.c. față de decembrie 2012 au scăzut prețurile la îmbrăcăminte din blănuri pentru bărbați – cu 2,6%, paltoane și pardesiuri pentru femei, cizme de iarnă pentru bărbați și copii – de la 0,4% până la 1,0%.

În perioada de raport prețurile și tarifele la serviciile prestate populației s-au majorat cu 0,7 la sută. Majorare mai semnificativă a tarifelor medii a fost înregistrată la: plata pentru întreținerea copiilor la creșe și grădinițe – cu 7,4%, serviciile taximetrelor – cu 6,0%, serviciile birourilor de avocați și judecătoria – cu 5,8%, serviciile pentru igienă personală – cu 3,0%, serviciile medicale cu plată și stomatologice – cu câte 2,6% și serviciile rituale – cu 1,7%. Totodată, s-au redus tarifele la: turism în grup peste hotarele țării – cu 2,0%, serviciile transportului feroviar internațional și aerian – cu câte 1,5%.

Nivelul inflației în ianuarie-martie 2013

	Lunar (+) / (-) față de luna precedentă, %				În % față de luna decembrie 2012			
	Total	Produse alimentare	Mărfuri nealimentare	Servicii	Total	Produse alimentare	Mărfuri nealimentare	Servicii
Ianuarie	0,9	1,7	0,4	0,5	0,9	1,7	0,4	0,5
Februarie	0,2	0,1	0,4	0,1	1,1	1,8	0,8	0,6
Martie	0,1	-0,1	0,3	0,1	1,2	1,6	1,1	0,7

Prețurile producătorului în industrie în ianuarie-martie 2013, pe ansamblul activităților industriale, s-au majorat cu 2,8% față de ianuarie-martie 2012, urmare creșterii prețurilor de livrare pe piața internă cu 1,9% și pe piața externă – cu 4,8%.

În luna martie 2013 în raport cu luna februarie curent prețurile producției industriale s-au majorat cu 0,4%, cu 0,7% – față de decembrie 2012 și cu 3,4% – față de martie 2012.

Evoluția indicilor prețurilor producției industriale pe principalele tipuri de activități și pe destinațiile de livrări se prezintă astfel:

	Martie 2013 în % față de:			Ianuarie-martie 2013 în % față de ianuarie-martie 2012
	februarie 2013	decembrie 2012	martie 2012	
Industrie – total	100,4	100,7	103,4	102,8
inclusiv livrat pe piața:				
internă	100,3	99,9	102,3	101,9
externă	100,5	102,7	105,7	104,8

	Martie 2013 în % față de:			Ianuarie-martie 2013 în % față de ianuarie-martie 2012
	februarie 2013	decembrie 2012	martie 2012	
Industria extractivă – total	101,0	97,5	104,5	104,7
inclusiv livrat pe piața:				
internă	101,1	97,3	104,8	104,9
externă	100,3	100,3	100,4	100,6
Industria prelucrătoare – total	100,4	100,9	103,5	102,9
inclusiv livrat pe piața:				
internă	100,4	99,9	102,3	101,8
externă	100,5	102,7	105,8	104,8
din care, industria alimentară și a băuturilor	100,7	101,1	105,1	104,3
inclusiv livrat pe piața:				
internă	100,8	100,0	102,2	101,5
externă	100,7	103,3	111,2	110,2
Producția și distribuția de energie electrică și termică	100,0	100,0	102,0	102,0
din care:				
producția și distribuția energiei electrice	100,0	100,0	103,3	103,3
aprovizionarea cu aburi și apă caldă	100,0	100,0	100,0	100,0

Industria extractivă în ianuarie-martie 2013 a marcat creșterea prețurilor față de ianuarie-martie 2012 cu 4,7%, înregistrând majorarea acestora pe piața internă cu 4,9% și pe piața externă – cu 0,6%.

Industria prelucrătoare în ansamblu a marcat creșterea prețurilor cu 2,9%. În special, în industria alimentară și a băuturilor prețurile s-au majorat cu 4,3%, iar în activitățile componente: fabricarea vinului – cu 9,8%, fabricarea băuturilor alcoolice distilate – cu 7,2%, fabricarea produselor de morărit – cu 5,0%, producția, prelucrarea și conservarea cărnii și a produselor din carne – cu 2,6%, fabricarea produselor lactate – cu 1,7%, prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor – cu 1,6%, fabricarea pâinii și a produselor de patiserie proaspete – cu 1,4%, fabricarea de cacao, ciocolată și produselor zaharoase de cofetărie – cu 0,4% etc.

S-au majorat prețurile în perioada vizată și în alte activități ale industriei prelucrătoare cum sînt: fabricarea bijuteriilor – cu 15,7%, fabricarea uleiurilor și grăsimilor vegetale și animale – cu 13,3%, producția de aparatură și instrumente medicale, de precizie, optice – cu 8,4%, prelucrarea lemnului și fabricarea articolelor din lemn – cu 6,7%, fabricarea lacurilor și vopselelor – cu 6,2%, producția de articole din cauciuc și din material plastic – cu 5,6%, producția de mobilier – cu 5,1%, industria extractivă – cu 4,7%, fabricarea de mașini și echipamente – cu 3,9%, fabricarea sticlei și a articolelor din sticlă – cu 2,3%, fabricarea produselor textile – cu 2,1%, fabricarea hîrtiei și cartonului – cu 1,8%, industria metalurgică – cu 0,3% etc.

Totodată, s-a înregistrat diminuarea prețurilor comparativ cu ianuarie-martie 2012 în următoarele activități: fabricarea de medicamente și produse farmaceutice – cu 17,9%, fabricarea produselor de tutun – cu 13,0%, fabricarea cărămizilor și țiglelor din lut ars – cu 10,8%, fabricarea încălțămintei – cu 2,3%, fabricarea de articole de îmbrăcăminte – cu 1,4% etc.

În *sectorul energetic* pe parcursul perioadei de raport prețurile au crescut în medie cu 2,0%, inclusiv la producția și distribuția energiei electrice – cu 3,3%, iar la aprovizionarea cu aburi și apă caldă, prețurile au rămas la nivelul perioadei corespunzătoare a anului precedent.

Cu referință la *Principalele Grupe Industriale* (conform recomandărilor UE) prețurile au evoluat în felul următor.

În luna martie 2013 comparativ cu luna februarie curent prețurile s-au majorat în industria bunurilor de uz curent cu 0,6%, în industria bunurilor intermediare (exclusiv sectorul energetic) – cu 0,3%, în industria bunurilor de folosință îndelungată – cu 0,1%; în industria bunurilor de capital și la activități și bunuri legate de energie prețurile au rămas la nivelul celor din luna februarie curent.

În martie curent comparativ cu luna decembrie 2012 prețurile s-au majorat în industria bunurilor de capital cu 2,9%, în industria bunurilor de folosință îndelungată și în industria bunurilor intermediare (exclusiv sectorul energetic) – cu cîte 1,8%, în industria bunurilor de uz curent – cu 0,3%, la activități și bunuri legate de energie prețurile s-au micșorat față de luna decembrie 2012 cu 0,1%.

Indicii prețurilor producției industriale pe Principalele Grupe Industriale în detaliu se prezintă în tabelul următor:

	Martie 2013 în % față de:	
	februarie 2013	decembrie 2012
Industrie – total	100,4	100,7
inclusiv livrat pe piața:		
internă	100,3	99,9
externă	100,5	102,7
Industria bunurilor intermediare (excepție energie)	100,3	101,8
inclusiv livrat pe piața:		
internă	100,2	101,2
externă	100,7	103,6
Industria bunurilor de capital	100,0	102,9
inclusiv livrat pe piața:		
internă	100,7	104,5
externă	98,8	100,2
Industria bunurilor de folosință îndelungată	100,1	101,8
inclusiv livrat pe piața:		
internă	100,1	101,3
externă	100,2	103,2
Industria bunurilor de uz curent	100,6	100,3
inclusiv livrat pe piața:		
internă	100,5	98,7
externă	100,6	102,7
Activități și bunuri legate de energie	100,0	99,9

Indicele prețurilor de vânzare a produselor agricole de către întreprinderile agricole¹ se caracterizează prin următoarele date:

	Ianuarie-martie în % față de aceeași perioadă a anului precedent				
	2009	2010	2011	2012	2013
Total produse agricole	52,6	120,6	117,3	99,6	110,4
din care:					
produse vegetale	39,9	14 5,2	131,3	89,8	120,5
produse animaliere	93,5	103,5	93,0	113,8	94,9

Prețurile producătorului (prețurile medii de vânzare de către întreprinderile agricole¹ la produsele agricole în ianuarie-martie 2013 față de perioada respectivă a anului precedent au crescut cu 10,4%.

Prețurile la produsele vegetale s-au majorat în medie cu 20,5%. Esențial au crescut prețurile la struguri – de 2,5 ori, cartofi – de 2,3 ori, culturile cerealiere și leguminoase boabe – cu 25,7% (din care: la grâu (exclusiv semințe de soi) – cu 30,5%, porumb (exclusiv semințe de soi) – cu 34,8%), floarea soarelui (exclusiv semințe de soi) – cu 21,8%.

La produsele animaliere prețurile de vânzare s-au micșorat cu 5,1%, din care: la vite și păsări în masă vie – cu 2,6% (la ovine și caprine – cu 19,5%, păsări – cu 9,6%), ouă alimentare – cu 17,0%. Nesemnificativ au scăzut prețurile la porcine (în masă vie) cu 0,5%. Totodată, au crescut prețurile de vânzare la bovine (în masă vie) și lapte, respectiv cu 27,0% și cu 6,4%.

Prețurile în construcții. În trimestrul I 2013 indicele prețurilor la lucrările de construcții-montaj a constituit 110,6%, fiind în creștere cu 1,2 puncte procentuale față de trimestrul I 2012.

În profil pe sectoarele economiei naționale creșterea indicilor prețurilor în trimestrul de referință față de perioada respectivă a anului 2012 a fost marcată în următoarele domenii: transport (cu 16,1%), comerț și alimentația publică (cu 12,1%), construcția obiectelor de menire social-culturală (cu 11,0%).

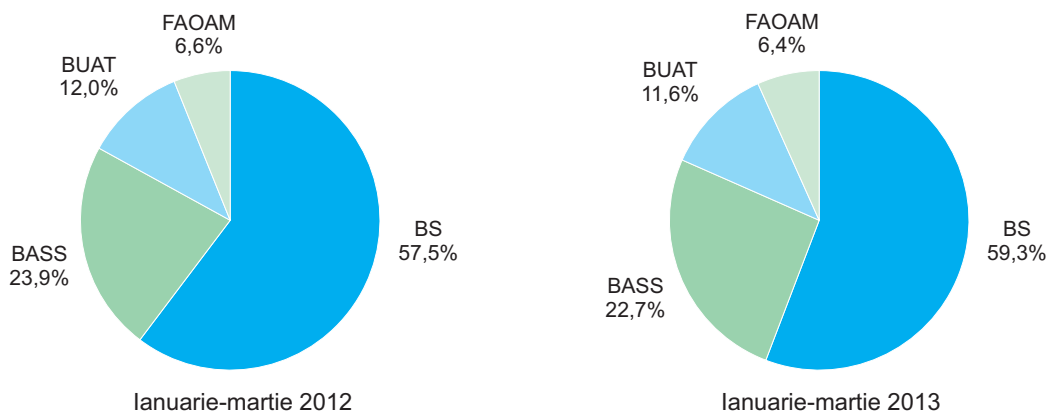
¹ Întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier) cu suprafața terenurilor agricole de 50 ha și peste

V. FINANȚE

5.1. Executarea bugetului public național¹

În ianuarie-martie 2013 la bugetul public național, au fost acumulate venituri în sumă de 7521, 8 mil. lei, depășind cu 0,5% veniturile prevăzute pe perioada de gestiune și cu 14,3% veniturile acumulate în ianuarie-martie 2012. Din suma totală a veniturilor bugetului public național 59,3% revin veniturilor administrate de bugetul de stat (BS), 22,7% – veniturilor administrate de bugetul asigurărilor sociale de stat (BASS), 11,6% – veniturilor administrate de bugetele unităților administrativ-teritoriale (BUAT) și 6,4% – veniturilor administrate de fondurile de asigurare obligatorie de asistență medicală (FAOAM), față de 57,5%, 23,9%, 12,0% și 6,6% în ianuarie-martie 2012 respectiv.

Structura veniturilor bugetului public național

Veniturile fiscale au însumat 6723,4 mil. lei (89,4% din total încasări), fiind în creștere atât față de prevederile perioadei de analiză (+ 2,4%), cât și față de veniturile acumulate în ianuarie-martie 2012 (+16,7%). Sarcinile stabilite pentru ianuarie-martie 2013 au fost depășite la colectarea impozitelor interne pe mărfuri și servicii (+4,3%), primelor de asigurări obligatorii de asistență medicală (+4,3%), impozitelor asupra comerțului internațional și asupra operațiunilor externe (+2,9%), contribuțiilor de asigurări sociale obligatorii de stat (+0,4%). Toate componentele veniturilor fiscale s-au majorat în comparație cu realizările perioadei respective ale anului precedent, cu excepția impozitelor pe proprietate (97,5%).

Încasările nefiscale au constituit 376,3 mil. lei (5,0% din total încasări), depășind cu 76,9% prevederile perioadei de analiză și cu 56,5% realizările perioadei respective ale anului precedent. Majorarea a fost condiționată de creșterea altor venituri din activitatea de antreprenariat și din proprietate de 4,9 ori și de 3,4 ori respectiv.

La colectarea altor venituri nu a fost atins nici nivelul prognozat (59,8%), nici nivelul executat în ianuarie-martie 2012 (72,6%).

În trimestrul I 2013 partea de cheltuieli a bugetului public național s-a realizat în sumă de 7598,5 mil. lei, fiind cu 22,3% sub prevederile perioadei de gestiune și depășind cu 3,2% cheltuielile executate în trimestrul I 2012. Cheltuielile pentru toate tipurile de bugete au fost sub nivelul prevăzut, devieri semnificative fiind înregistrate pentru cheltuielile bugetului de stat (-32,5%) și bugetelor unităților administrativ-teritoriale (-29,6%).

Cheltuielile publice pe tipuri de bugete

	Ianuarie-martie 2013			
	Milioane lei			În % față de prevăzut
	Prevăzut	Executat	Devieri	
Cheltuieli – total	9774,3	7598,5	-2175,8	77,7
Bugetul de stat	3777,4	2549,5	-1227,9	67,5
Bugetele unităților administrativ-teritoriale	2564,5	1804,9	-759,6	70,4
Bugetul asigurărilor sociale de stat	2498,3	2490,1	-8,2	99,7
Fondurile de asigurare obligatorie de asistență medicală	934,1	754,0	-180,1	80,7

Pentru realizarea acțiunilor social-culturale au fost direcționate 73,7% din cheltuielile publice, pentru domeniile economiei naționale – 8,6%, pentru apărarea națională, organele juridice, menținerea ordinii publice și protecția civilă – 7,3%, pentru serviciile de stat cu destinație generală – 5,1%; în ianuarie-martie 2012 distribuția a constituit respectiv 76,0%, 7,2%, 6,9% și 4,2%.

¹ Conform datelor Ministerului Finanțelor

Depășirea cheltuielilor asupra veniturilor s-a soldat, în perioada de referință, cu formarea deficitului bugetar în sumă de 76,7 mil. lei față de 2287,3 mil. lei deficit prevăzut.

Veniturile și cheltuielile bugetului public național în ianuarie-martie

	Prevăzut 2013, mil. lei	Executat, mil. lei		Executat 2013 în % față de:		Structura, %		
		2012	2013	prevăzut 2013	executat 2012	prevăzut 2013	executat	
							2012	2013
Venituri – total	7487,0	6582,7	7521,8	100,5	114,3	100,0	100,0	100,0
din care:								
Venituri fiscale	6568,4	5761,1	6723,4	102,4	116,7	87,7	87,5	89,4
impozite pe venit	841,2	736,2	838,1	99,6	113,8	11,2	11,2	11,1
contribuții de asigurări sociale obligatorii de stat	1699,6	1573,9	1706,1	100,4	108,4	22,7	23,9	22,7
prime de asigurări obligatorii de asistență medicală	452,1	427,7	471,5	104,3	110,2	6,0	6,5	6,3
impozite pe proprietate	36,3	20,4	19,9	54,8	97,5	0,5	0,3	0,3
impozite interne pe mărfuri și servicii	3250,5	2743,4	3390,6	104,3	123,6	43,4	41,7	45,1
impozite asupra comerțului internațional și asupra operațiunilor externe	288,7	259,5	297,2	102,9	114,5	3,9	3,9	3,9
Încasări nefiscale	212,7	240,5	376,3	176,9	156,5	2,9	3,7	5,0
alte venituri din activitatea de antreprenariat și din proprietate	33,3	48,2	162,6	de 4,9 ori	de 3,4 ori	0,5	0,7	2,2
taxe și plăți administrative	142,1	149,2	156,9	110,4	105,2	1,9	2,3	2,1
amenzi și sancțiuni administrative	36,9	37,7	54,6	148,0	144,8	0,5	0,6	0,7
alte încasări	0,4	5,4	2,2	de 5,5 ori	40,7	0,0	0,1	0,0
Alte venituri	705,9	581,1	422,1	59,8	72,6	9,4	8,8	5,6
Cheltuieli – total	9774,3	7363,5	7598,5	77,7	103,2	100,0	100,0	100,0
din care:								
pentru economie	1442,9	531,2	654,3	45,3	123,2	14,8	7,2	8,6
pentru acțiunile social- culturale – total	6526,2	5602,3	5596,7	85,8	99,9	66,8	76,0	73,7
inclusiv pentru:								
învățământ	2098,4	1748,1	1601,7	76,3	91,6	21,5	23,7	21,1
ocrotirea sănătății	1136,1	923,2	899,1	79,1	97,4	11,6	12,5	11,8
asigurare și asistență socială	3009,4	2744,0	2898,8	96,3	105,6	30,8	37,3	38,2
cultură, artă, sport și acțiuni pentru tineret	282,3	187,0	197,1	69,8	105,4	2,9	2,5	2,6
pentru apărarea națională, organele judiciare, menținerea ordinii publice, protecția civilă	664,9	508,3	552,3	83,1	108,6	6,8	6,9	7,3
pentru servicii de stat cu destinație generală	532,0	306,7	389,0	73,1	126,8	5,4	4,2	5,1
pentru activitatea economică externă	75,1	49,1	54,1	72,0	110,2	0,8	0,7	0,7
pentru deservirea datoriei de stat	150,4	204,3	128,4	85,4	62,8	1,5	2,8	1,7
alte cheltuieli	382,8	161,6	223,7	58,4	138,4	3,9	2,2	2,9
Deficit (-), excedent (+)	-2287,3	-780,8	-76,7	x	x	x	x	x

5.2. Credite, depozite și rulajul de casă¹

Credite. Soldul total al creditelor în economie la 31 martie 2013 a însumat 36190,8 mil. lei, fiind în creștere cu 13,3% față de soldul înregistrat la 31 martie 2012. Majorarea a fost condiționată de creșterea soldului creditelor pe termen mediu și lung (cu 15,7%).

Depozite. Soldul depozitelor persoanelor fizice la 31 martie 2013 a constituit 25747,9 mil. lei, depășind cu 20,5% soldul creat la 31 martie 2012. Creșterea soldului total al depozitelor a fost generată de ambele componente, cea în monedă națională avînd o dinamică mai accelerată (cu 130,2%) comparativ cu cea în valută străină (cu 109,5%).

	Situația la 31 martie				
	milioane lei		structura, %		2013 în % față de 2012
	2012	2013	2012	2013	
Soldul creditelor – total	31952,8	36190,8	100,0	100,0	113,3
din care:					
credite pe termen scurt	4159,2	4045,8	13,0	11,2	97,3
credite pe termen mediu și lung	27793,6	32145,0	87,0	88,8	115,7
Soldul depozitelor persoanelor fizice – total	21374,9	25747,9	100,0	100,0	120,5
în monedă națională	11325,2	14741,9	53,0	57,3	130,2
în valută străină	10049,7	11006,0	47,0	42,7	109,5

Rulajul de casă. În ianuarie-martie 2013 încasările în numerar în instituțiile financiare au însumat 17694,1 mil. lei, fiind în creștere cu 8,6% față de încasările perioadei respective ale anului precedent. În mod deosebit s-au majorat încasările din impozite și taxe (cu 28,8%), urmate de încasările de la întreprinderile care prestează servicii de transport (cu 17,1%), încasările de la vânzarea valutei străine persoanelor fizice (cu 16,3%) și de încasările de la întreprinderile care prestează alte servicii (cu 13,2%).

În numerar s-au eliberat mijloace bănești în sumă de 17705,3 mil. lei, depășind cu 9,9% eliberările efectuate în perioada respectiva a anului 2012. Considerabil s-au majorat eliberările pentru alte scopuri (de 1,3 ori), urmate de eliberările pentru cumpărarea valutei străine de la persoane fizice (cu 4,3%). Concomitent eliberările pentru salarii, burse, plăți sociale, plata pensiilor, indemnizațiilor și despăgubirilor de asigurare și pentru achiziționarea produselor agricole s-au redus cu 2,6% și cu 7,5% respectiv.

	Ianuarie-martie				
	milioane lei		structura, %		2013 în % față de 2012
	2012	2013	2012	2013	
Încasări – total	16289,7	17694,1	100,0	100,0	108,6
de la comercializarea mărfurilor de consum, indiferent de canalul de desfacere	8482,8	9221,2	52,1	52,1	108,7
din plățile pentru chirie și servicii comunale	1681,4	1645,5	10,3	9,3	97,9
de la întreprinderile care prestează servicii de transport	389,8	456,3	2,4	2,6	117,1
de la vânzarea valutei străine persoanelor fizice	951,6	1106,9	5,8	6,2	116,3
din impozite și taxe	452,4	582,9	2,8	3,3	128,8
de la întreprinderile care prestează alte servicii	1137,4	1287,1	7,0	7,3	113,2
alte încasări	3194,3	3394,2	19,6	19,2	106,3
Eliberări – total	16112,9	17705,3	100,0	100,0	109,9
pentru salarii, burse, plăți sociale, plata pensiilor, indemnizațiilor și despăgubirilor de asigurare	2390,3	2328,3	14,8	13,2	97,4
pentru achiziționarea produselor agricole	696,8	644,8	4,3	3,6	92,5
pentru cumpărarea valutei străine de la persoane fizice	7249,2	7560,7	45,0	42,7	104,3
din conturile curente și din conturile de depozit ale persoanelor fizice	1104,2	1064,9	6,9	6,0	96,4
pentru alte scopuri	4672,4	6106,6	29,0	34,5	130,7

¹ Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei

5.3. Asigurări

În anul 2012 primele brute subscrise au constituit 1088,7 mil. lei, depășind cu 8,2% primele brute subscrise în anul precedent.

Despăgubirile și indemnizațiile de asigurare plătite au însumat 430,2 mil. lei, fiind în creștere cu 23,4% față de achitățile anului 2011.

Prime brute subscrise, despăgubiri și indemnizații de asigurare plătite

	Prime brute subscrise					Despăgubiri și indemnizații de asigurare plătite				
	mil. lei		structura, %		2012 în % față de 2011	mil. lei		structura, %		2012 în % față de 2011
	2011	2012	2011	2012		2011	2012	2011	2012	
Total	1006,3	1088,7	100,0	100,0	108,2	348,5	430,2	100,0	100,0	123,4
inclusiv:										
Asigurări generale	940,8	1020,1	93,5	93,7	108,4	338,7	421,0	97,2	97,9	124,3
din care:										
asigurări de vehicule terestre (altele decât feroviare) (CASCO)	192,6	192,6	19,1	17,7	100,0	123,8	121,8	35,5	28,3	98,4
asigurări de răspundere civilă auto	445,3	463,7	44,3	42,6	104,1	148,1	167,7	42,5	39,0	113,2
alte asigurări generale	302,9	363,8	30,1	33,4	120,1	66,8	131,5	19,2	30,6	de 1,9 ori
Asigurări de viață	65,5	68,6	6,5	6,3	104,7	9,8	9,2	2,8	2,1	93,9
din care:										
asigurări de viață (fără asigurarea cu pensii și fără anuități)	61,6	64,6	6,1	5,9	104,9	4,2	3,2	1,2	0,7	76,2
alte asigurări de viață	3,9	4,0	0,4	0,4	102,6	5,6	6	1,6	1,4	107,1

În anul 2012 veniturile și cheltuielile societăților de asigurare au crescut în raport cu anul precedent cu 2,6% și cu 4,6% respectiv. Profitul acumulat până la impozitare a însumat 60,8 mil. lei, micșorându-se cu 31,5% față de profitul înregistrat în anul 2011.

Totodată, în anul de referință, 10 societăți de asigurare au suportat pierderi în sumă de 14548,2 mil. lei.

Rezultatele financiare ale societăților de asigurare

	Milioane lei		2012 în % față de 2011
	2011	2012	
Venituri – total	1573,8	1614,1	102,6
Venituri din activitatea operațională	1413,2	1495,7	105,8
din care, din activitatea de asigurare	1394,6	1473,4	105,7
Cheltuieli – total	1485,1	1553,3	104,6
Cheltuieli ale activității operaționale	1420,0	1517,4	106,9
din care, ale activității de asigurare	1149,7	1240,3	107,9
Profitul până la impozitare	88,7	60,8	68,5

5.4. Piața valorilor mobiliare¹

În ianuarie-martie 2013, în Registrul de stat al valorilor mobiliare (RSVM) au fost înregistrate 2 emisiuni de constituire a societății pe acțiuni în volum de 0,23 mil. lei și 16 emisiuni suplimentare de acțiuni în volum de 511,7 mil. lei. În aceeași perioadă din RSVM au fost excluse valorile mobiliare a 16 societăți pe acțiuni.

În perioada de referință pe piața bursieră și extrabursieră au fost efectuate tranzacții cu valori mobiliare corporative în sumă de 134,6 mil. lei fiind cu 67,8 mil. lei inferioare (-33,5%) în comparație cu perioada respectivă a anului precedent.

Tranzacții cu valori mobiliare corporative

	Ianuarie-martie			
	Volumul total al valorilor mobiliare tranzacționate, mil. lei		Modificări față de perioada respectivă a anului precedent (+)/(-)	
	2012	2013	mil. lei	%
Piața bursieră	16,4	71,8	55,4	de 3,4 ori
Piața extrabursieră	186,0	62,8	-123,2	-66,2
Total	202,4	134,6	-67,8	-33,5

¹ Conform datelor Comisiei Naționale a Pieței Financiare

VI. SITUAȚIA SOCIALĂ

6.1. Nivelul de trai al populației

Veniturile disponibile ale populației. Conform datelor Cercetării Bugetelor Gospodăriilor Casnice, veniturile disponibile ale populației în anul 2012 au constituit 1508,8 lei lunar în medie pe o persoană, fiind în creștere cu 4,4% față de anul precedent. În termeni reali (cu ajustarea la indicele prețurilor de consum)¹ veniturile populației au rămas practic la nivelul anului precedent.

Veniturile disponibile ale populației

	2008	2009	2010	2011	2012
Venituri disponibile – total (medii lunare pe o persoană), lei	1188,6	1166,1	1273,7	1444,7	1508,8
inclusiv în % pe surse de formare:					
Activitatea salariată	42,9	45,3	42,6	44,7	42,7
Activitatea individuală agricolă	10,5	8,8	9,8	10,0	9,6
Activitatea individuală non-agricolă	7,5	6,5	6,8	6,8	7,2
Venituri din proprietate	0,3	0,2	0,1	0,4	0,2
Prestații sociale	14,9	17,5	18,7	18,1	19,2
din care:					
pensii	12,8	14,8	15,1	14,7	15,9
indemnizații pentru copii	0,4	0,6	0,7	0,7	0,7
compensații	0,6	0,7	0,6	0,6	0,4
ajutor social	–	0,1	0,2	0,2	0,8
Alte venituri	23,9	21,7	22,0	20,1	21,2
din care, transferuri din afara țării	19,1	17,0	16,8	15,3	16,0
Ponderea veniturilor în natură în total venituri disponibile	11,7	10,7	11,8	11,4	11,3

Plățile salariale reprezintă cea mai importantă sursă de venit, dar cu o contribuție mai mică cu 2 puncte procentuale în formarea veniturilor totale disponibile, 42,7% față de 44,7% în anul 2011. Veniturile din prestații sociale sînt a doua sursă de venit după importanță și au contribuit la formarea veniturilor populației în proporție de 19,2% sau cu 1,1 puncte procentuale mai mult față de anul precedent.

Veniturile din activitățile pe cont propriu reprezintă 16,8% din veniturile populației, inclusiv 9,6% sînt veniturile din activitatea individuală agricolă, iar 7,2% – din activitatea individuală non-agricolă. O sursă importantă pentru bugetul gospodăriilor rămîn a fi transferurile bănești din afara țării, care în medie au constituit 16,0% din total venituri față de 15,3% în 2011.

Veniturile populației din mediul urban sînt în medie cu 626,2 lei (de circa 1,5 ori) mai mari decît veniturile populației rurale. Totodată, populația din mediul urban dispune de venituri preponderent din salarii (55,4%) și prestații sociale (16,2%). În cazul populației din mediul rural, veniturile salariale constituie doar 28,6%, celelalte venituri sînt formate din prestații sociale (22,5%) și activități individuale agricole (18,8%).

În structura veniturilor disponibile predominante sînt *veniturile bănești*, cu o pondere de 88,7% în anul 2012, față de 11,3% pentru *veniturile în natură*. În termeni absoluți, valoarea veniturilor bănești a însumat 1339,1 lei lunar în medie pe o persoană, iar cele în natură – 169,8 lei. Veniturile bănești sînt preponderente pentru mediul urban (96,1%), iar în cazul mediului rural contribuția acestora este de 80,6%.

Cheltuielile de consum ale populației. Cheltuielile de consum ale populației în anul 2012 au constituit 1598,6 lei lunar în medie pe o persoană, fiind în creștere cu 4,2% față de anul precedent. În termeni reali (cu ajustarea la indicele prețurilor de consum) populația a cheltuit în medie cu 0,4% mai puțin comparativ cu anul 2011.

Cheltuielile de consum ale populației

	2008	2009	2010	2011	2012
Cheltuieli de consum – total (medii lunare pe o persoană), lei	1227,5	1217,4	1371,7	1534,1	1598,6
inclusiv în % pentru:					
Produse alimentare	40,2	40,8	40,8	42,5	43,2
Băuturi alcoolice, tutun	1,9	1,8	1,8	1,8	1,7
Îmbrăcăminte, încălțăminte	12,7	12,2	10,8	10,4	10,6
Întreținerea locuinței	16,3	16,2	17,8	18,1	18,5

¹ Indicele prețurilor de consum în anul 2012 față de anul 2011 a constituit 104,6%

	2008	2009	2010	2011	2012
Dotarea locuinței	4,8	3,9	3,9	3,6	3,5
Îngrijire medicală și sănătate	5,6	6,2	6,4	5,4	5,6
Transport	4,9	4,7	5,0	5,2	4,2
Comunicații	4,9	5,0	4,6	4,4	4,4
Agrement	2,1	2,0	1,7	1,7	1,5
Învățămînt	0,4	0,5	1,3	1,1	1,0
Hoteluri, restaurante, cafenele etc.	2,3	2,5	2,2	1,9	1,7
Diverse	3,9	4,1	3,8	4,0	4,0

Cea mai mare parte a cheltuielilor a fost destinată acoperirii necesarului de consum alimentar, 43,2%, fiind înregistrate tendințe de creștere a ponderii produselor alimentare în ultimii 2 ani. Pentru întreținerea locuinței o persoană în medie a alocat 18,5% din cheltuielile totale de consum (+0,4 p.p.), iar pentru îmbrăcăminte și încălțăminte – 10,6% (+0,2 p.p.). Pentru celelalte mărfuri și servicii populația a cheltuit mai puțin față de anul precedent, cu excepția cheltuielilor direcționate pentru sănătate, care au constituit 5,6% față de 5,4% în anul 2011.

Minimul de existență. Mărimea medie lunară a minimului de existență¹ în anul 2012 a constituit 1507,5 lei pe o persoană, fiind astfel în creștere față de anul 2011 cu 0,3%. Menținerea minimului de existență practic la nivelul anului precedent este determinată preponderent de reducerea prețurilor la unele produse din coșul alimentar. Astfel, Indicele prețurilor de consum pentru cartofi a constituit – 54,4%, varză – 84,5%, orez – 98,9%. Totodată, s-a redus și ponderea cheltuielilor pentru mărfuri nealimentare și achitarea serviciilor în structura cheltuielilor de consum a populației.

Pe medii de reședință, minimul de existență se caracterizează prin valori mai mari pentru mediul urban – 1628,5 lei sau cu 14,6% mai mult comparativ cu mediul rural (1420,8 lei). Pe categorii de populație, valoarea maximă a minimului de existență revine populației în vîrstă aptă de muncă – 1585,9 lei, și în special bărbaților – 1667,1 lei.

Pentru pensionari minimul de existență a constituit 1302,8 lei și reprezintă 86,4% din valoarea medie pentru total populație. Co-raportul dintre valoarea medie a pensiei lunare stabilite la 1 ianuarie 2013 (957,6 lei) și minimul de existență pentru această categorie de populație este de 73,5%, iar în cazul pensiei pentru limită de vîrstă – 75,8%.

Valoarea minimului de existență pe categorii de populație și medii

medii lunare pe o persoană, lei

	Total populație	Populația în vîrstă aptă de muncă	Bărbați în vîrstă aptă de muncă	Femei în vîrstă aptă de muncă	Pensionari	Copii	inclusiv în vîrstă de:		
							pîna la 1 an	1-6 ani	7-16 ani
Total									
2008	1368,1	1446,5	1534,7	1357,2	1167,4	1267,4	491,0	1091,8	1400,0
2009	1187,8	1251,1	1327,0	1172,2	1022,8	1112,0	451,0	964,3	1228,3
2010	1373,4	1453,1	1536,0	1366,1	1184,3	1258,1	498,8	1095,9	1409,3
2011	1503,0	1582,8	1661,9	1499,5	1305,6	1391,4	590,6	1238,3	1550,1
2012	1507,5	1585,9	1667,1	1499,8	1302,8	1409,6	591,9	1256,2	1575,4
Urban									
2008	1482,8	1544,3	1632,5	1461,3	1251,1	1405,0	543,6	1213,3	1564,7
2009	1295,3	1344,3	1423,3	1267,9	1106,8	1240,0	503,3	1076,3	1376,5
2010	1498,1	1567,0	1651,7	1484,3	1277,3	1397,9	555,5	1220,3	1576,1
2011	1649,9	1722,3	1797,7	1648,3	1414,9	1551,3	659,5	1384,0	1740,7
2012	1628,5	1698,9	1781,2	1617,5	1389,8	1552,8	660,1	1386,7	1745,5
Rural									
2008	1287,6	1364,6	1454,1	1268,9	1119,6	1193,0	459,3	1025,0	1312,9
2009	1112,4	1173,6	1248,7	1091,0	974,8	1042,8	421,2	900,8	1151,9
2010	1285,2	1362,8	1450,0	1266,0	1127,3	1182,7	466,3	1024,4	1323,0
2011	1398,3	1472,8	1561,3	1373,8	1235,6	1304,5	549,8	1153,8	1451,1
2012	1420,8	1496,9	1582,6	1400,8	1245,2	1331,2	551,8	1180,6	1485,9

Minimul de existență pentru copii constituie în medie 1409,6 lei lunar, cu o diferențiere a acestui indicator în funcție de vîrsta copilului, de la 591,9 lei pentru un copil în vîrstă de pînă la 1 an, pînă la 1575,4 lei pentru un copil în vîrstă de 7-16 ani.

¹ Valoarea minimului de existență este calculată în baza Regulamentului „Cu privire la modul de calculare a minimului de existență”, aprobat prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 902, din 28 august 2000.

Remunerarea muncii. În luna martie 2013, câștigul salarial nominal mediu brut a fost de 3638,7 lei, înregistrând o creștere cu 11,2% față de luna martie 2012 și cu 7,7% față de luna precedentă (februarie 2013).

Indicele câștigului salarial real pentru luna martie 2013 față de luna martie 2012 (calculat ca raport între indicele câștigului salarial nominal brut și indicele prețurilor de consum) a fost de 106,7%.

În sfera bugetară câștigul salarial mediu a constituit în luna martie curent 3256,9 lei (+10,1% față de martie 2012). În sectorul economic (real) câștigul salarial în martie a înregistrat 3793,4 lei (+10,8% față de martie 2012).

Evoluția câștigului salarial mediu lunar

	Câștigul salarial mediu lunar al unui salariat din economia națională, lei	în % față de:	
		perioada similară a anului precedent	perioada precedentă
2012			
Trimestrul I	3193,7	110,0	94,9
Trimestrul II	3583,7	108,5	112,2
Semestrul I	3391,1	109,3	x
Trimestrul III	3498,3	109,4	97,6
Ianuarie-septembrie	3426,3	109,3	x
Trimestrul IV	3631,3	107,9	103,8
Anual	3477,7	108,9	x
2013			
Ianuarie	3413,5	108,7	87,8
Februarie	3380,1	106,8	99,0
Martie	3638,7	111,2	107,7
Trimestrul I	3478,7	108,9	95,8

Câștigul salarial mediu pe activități, în luna martie 2013

	Lei	în % față de:		
		martie 2012	februarie 2013	câștigul salarial mediu pe economie în martie 2013
Total	3638,7	111,2	107,7	100,0
inclusiv:				
Agricultură, economia vânatului și silvicultură	2153,4	110,4	108,4	59,2
Piscicultură	1837,5	116,2	99,9	50,5
Industrie	3852,6	105,7	106,1	105,9
industrie extractivă	3497,8	106,3	103,9	96,1
industrie prelucrătoare	3445,5	104,2	105,2	94,7
energie electrică și termică, gaze și apă	5834,1	110,8	109,7	160,3
Construcții	3627,6	110,6	102,0	99,7
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor, motocicletelor, a bunurilor casnice și personale	2988,8	107,1	103,7	82,1
Hoteluri și restaurante	2518,3	103,7	107,4	69,2
Transporturi și comunicații	4439,6	114,7	116,7	122,0
Activități financiare	7695,9	106,7	124,8	211,5
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate întreprinderilor	4841,5	117,1	110,5	133,1
Administrație publică	4576,4	122,6	103,5	125,8
Învățământ	2978,5	106,1	106,3	81,9
Sănătate și asistență socială	3473,3	111,7	109,2	95,5
Alte activități de servicii colective, sociale și personale	3566,2	129,2	111,0	98,0
activități recreative, culturale și sportive	2646,9	111,5	109,2	72,7

Cîștigul salariul mediu în profil teritorial¹ în luna martie 2013

	Lei	în % față de:		
		martie 2012	februarie 2013	cîștigul salarial mediu pe economie în martie 2013
Total	3638,7	111,2	107,7	100,0
din care:				
Mun. Chișinău	4533,7	109,9	109,4	121,3
Nord	3018,1	110,4	104,8	80,8
Mun. Bălți	3856,0	109,4	105,1	103,2
Briceni	2438,1	105,3	99,4	65,2
Dondușeni	3015,9	109,0	103,4	80,7
Drochia	3006,0	111,9	110,5	80,4
Edineț	2547,7	108,9	103,4	68,2
Fălești	2460,4	112,0	107,4	65,8
Florești	2734,6	111,3	99,3	73,2
Glodeni	2460,6	117,0	110,8	65,8
Ocnîța	2572,6	112,3	102,9	68,8
Rîșcani	2508,7	112,1	105,6	67,1
Sîngerei	2367,3	110,6	96,6	63,3
Soroca	3028,2	111,7	111,4	81,0
Centru	2945,0	112,3	107,8	78,8
Anenii Noi	2795,4	109,7	107,2	74,8
Călărași	3060,7	115,7	111,4	81,9
Criuleni	2613,7	111,8	104,6	69,9
Dubăsari	2768,6	110,5	95,9	74,1
Hîncești	2762,9	110,4	108,3	73,9
Ialoveni	3053,8	108,6	106,7	81,7
Nisporeni	2608,4	111,9	101,2	69,8
Orhei	3024,5	117,3	109,6	80,9
Rezina	3991,3	110,4	118,4	106,8
Strășeni	2939,3	114,5	105,5	78,6
Șoldănești	2701,1	120,1	108,2	72,3
Telenești	2625,6	118,9	114,6	70,3
Ungheni	3122,0	108,6	106,6	83,5
Sud	2589,9	112,0	104,9	69,3
Basarabeasca	2554,2	118,1	106,4	68,3
Cahul	2842,4	113,1	108,0	76,1
Cantemir	2228,9	110,9	101,3	59,6
Căușeni	2519,4	108,2	101,5	67,4
Cimișlia	2634,9	111,8	106,4	70,5
Leova	2502,1	114,6	111,1	66,9
Ștefan Vodă	2440,3	113,3	99,7	65,3
Taraclia	2642,2	110,6	104,1	70,7
UTA Găgăuzia	2659,4	111,4	104,9	71,2

¹ În profil teritorial sînt cuprinse toate instituțiile bugetare, indiferent de numărul de salariați, la fel și unitățile sectorului real cu 20 și mai mulți salariați, care fac parte din "zona exhaustivă de cercetare". Repartizarea pe municipii și raioane se face conform amplasării sediului central al unității

Remarcă: La calcularea ponderilor s-a asigurat comparabilitatea datelor între municipii/raioane și total țară

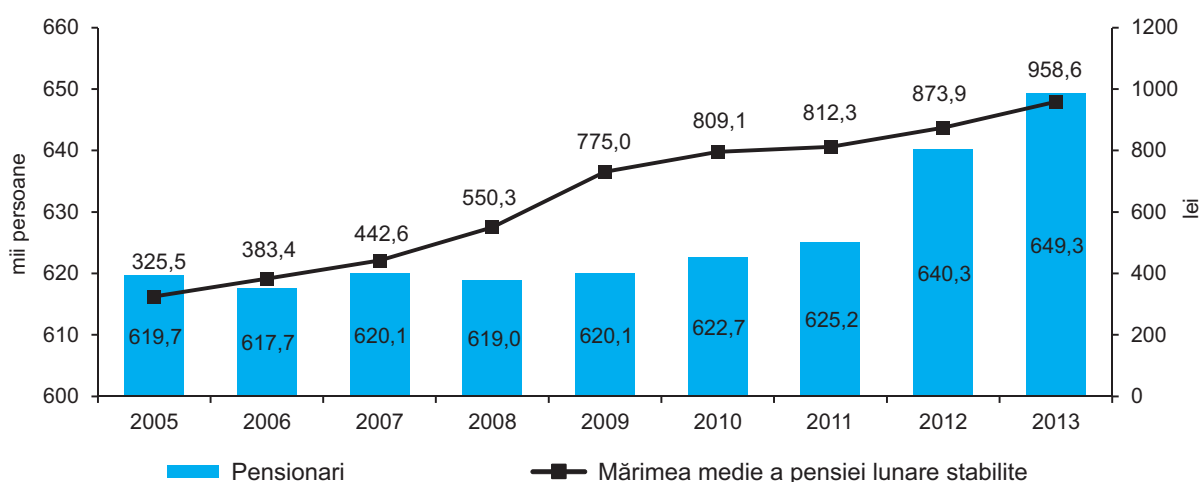
Cîștigul salarial mediu pe activități economice și forme de proprietate în luna martie 2013

lei

	Total	din care, după forme de proprietate	
		publică	alte forme
Total	3638,7	3624,7	3652,3
inclusiv:			
Agricultură, economia vînatului și silvicultură	2153,4	3114,2	1937,4
Piscicultură	1837,5	1764,9	1871,6
Industrie	3852,6	4824,8	3697,1
industrie extractivă	3497,8	3678,6	3478,6
industrie prelucrătoare	3445,5	4264,0	3403,1
energie electrică și termică, gaze și apă	5834,1	5084,2	6806,3
Construcții	3627,6	3561,4	3631,4
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor, motocicletelor, a bunurilor casnice și personale	2988,8	4137,8	2979,9
Hoteluri și restaurante	2518,3	2763,0	2478,2
Transporturi și comunicații	4439,6	4636,0	4213,6
Activități financiare	7695,9	15737,6	7425,2
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate întreprinderilor	4841,5	4186,8	5396,2
Administrație publică	4576,4	4576,4	—
Învățământ	2978,5	2952,9	3894,8
Sănătate și asistență socială	3473,3	3417,7	4468,5
Alte activități de servicii colective, sociale și personale	3566,2	2666,8	5280,7
activități recreative, culturale și sportive	2646,9	2398,5	3555,8

Pensii. Conform datelor Casei Naționale de Asigurări Sociale, numărul pensionarilor aflați la evidența organelor de protecție socială la 1 aprilie 2013 a constituit 649,3 mii persoane sau cu 8,9 mii persoane mai mult comparativ cu 1 aprilie 2012.

Evoluția numărului pensionarilor și a mărimii medii a pensiei lunare stabilite la 1 aprilie

Mărimea medie a pensiei lunare stabilite la 1 aprilie 2013 a constituit 958,6 lei (pînă la indexare), fiind în creștere cu 9,7 la sută față de 1 aprilie 2012.

Piața forței de muncă. Conform datelor Anchetei Forței de Muncă, în anul 2012 populația economic activă a Republicii Moldova a constituit circa 1215 mii persoane.

Rata de activitate a populației de 15 ani și peste (proporția populației active de 15 ani și peste în populația totală în vîrstă de 15 ani și peste) a constituit 40,7%, atingînd valori mai înalte în rîndul populației masculine

– 43,5%, în comparație cu rata pentru femei – 38,2%. Ratele de activitate pe medii au înregistrat următoarele valori: urban – 47,0% , rural – 36,0%. Cea mai înaltă rată de activitate (60,7%) s-a înregistrat în categoria de vîrstă 40-44 ani.

Populația ocupată a fost de circa 1147 mii persoane. Repartiția pe sexe relevă că ponderea bărbaților în total populație ocupată (50,2%) a fost practic egală cu cea a femeilor (49,8%). Mediului rural i-au revenit 51,7% și celui urban – 48,3%.

Rata de ocupare a populației de 15 ani și peste (proporția populației ocupate în populația de 15 ani și peste) a fost de 38,4%. La bărbați ea a fost mai înaltă decît la femei (respectiv 40,6% și 36,5%). Rata de ocupare în mediul rural (34,6%) a fost mică decît cea din mediul urban (43,6%). Cea mai înaltă rată de ocupare (57,9%) s-a înregistrat la persoanele de 40-44 ani.

Numărul șomerilor conform definiției Biroului Internațional al Muncii (BIM) a fost de circa 68 mii persoane.

Rata șomajului (proporția șomerilor BIM în populația activă) a înregistrat la nivel de țară valoarea de 5,6%. La bărbați ea a atins valoarea de 6,8% și la femei – 4,3%. Continuă să se mențină disparități semnificative între rata șomajului în mediul urban (7,3%) și cel rural (3,9%).

Raportul de dependență economică, exprimat prin numărul persoanelor neocupate (inactive sau în șomaj) ce revin la 1000 persoane ocupate a fost de 2104‰.

Populația după participarea la activitatea economică, pe sexe și medii

procente

	2008	2009	2010	2011	2012
Total					
Rata de activitate ¹	44,3	42,8	41,6	42,3	40,7
Rata de ocupare ²	42,5	40,0	38,5	39,4	38,4
Rata șomajului ³	4,0	6,4	7,4	6,7	5,6
Masculin					
Rata de activitate ¹	47,3	46,2	45,0	45,6	43,5
Rata de ocupare ²	45,2	42,6	40,9	42,1	40,6
Rata șomajului ³	4,6	7,8	9,1	7,7	6,8
Feminin					
Rata de activitate ¹	41,5	39,7	38,6	39,3	38,2
Rata de ocupare ²	40,1	37,7	36,4	37,1	36,5
Rata șomajului ³	3,4	4,9	5,7	5,6	4,3
Urban					
Rata de activitate ¹	47,1	47,4	47,2	48,0	47,0
Rata de ocupare ²	44,5	43,6	42,7	44,1	43,6
Rata șomajului ³	5,5	8,0	9,6	8,2	7,3
Rural					
Rata de activitate ¹	42,2	39,3	37,5	38,0	36,0
Rata de ocupare ²	41,0	37,4	35,4	36,0	34,6
Rata șomajului ³	2,7	5,0	5,4	5,2	3,9

¹ Proporția populației active de 15 ani și peste în populația totală de 15 ani și peste

² Proporția populației ocupate de 15 ani și peste în populația totală de 15 ani și peste

³ Proporția șomerilor BIM în populația activă

Populația după situația economică, pe sexe, medii și grupe de vîrstă în anul 2012

Sexe, medii, grupe de vîrstă	Persoane active, mii			Rata de activitate, %	Rata de ocupare, %	Rata șomajului BIM, %
	total	din care:				
		ocupate	șomeri BIM			
Total	1214,5	1146,8	67,7	40,7	38,4	5,6
			Inclusiv în %			
	100,0	100,0	100,0			
15-24 ani	10,1	9,3	23,7	20,2	17,6	13,1
25-34 ani	25,3	24,9	31,9	49,2	45,7	7,0
35-49 ani	35,2	35,6	28,8	59,7	57,0	4,6
50 ani și peste	29,4	30,3	15,6	34,5	33,5	3,0

Sexe, medii, grupe de vîrstă	Persoane active, mii			Rata de activitate, %	Rata de ocupare, %	Rata șomajului BIM, %
	total	din care:				
		ocupate	șomeri BIM			
Masculin	618,4	576,2	42,2	43,5	40,6	6,8
			Inclusiv în %			
	100,0	100,0	100,0			
15-24 ani	11,4	10,7	21,4	22,2	19,4	12,8
25-34 ani	27,4	26,9	33,7	52,6	48,2	8,4
35-49 ani	31,4	31,6	29,2	56,6	53,0	6,3
50 ani și peste	29,8	30,8	15,6	42,0	40,5	3,6
Feminin	596,1	570,5	25,6	38,2	36,5	4,3
			Inclusiv în %			
	100,0	100,0	100,0			
15-24 ani	8,8	7,9	27,4	18,0	15,6	13,4
25-34 ani	23,1	22,8	28,8	45,5	43,1	5,4
35-49 ani	39,1	39,6	28,1	62,6	60,6	3,1
50 ani și peste	29,1	29,7	15,6	29,0	28,3	2,3
Urban	597,6	554,0	43,6	47,0	43,6	7,3
			Inclusiv în %			
	100,0	100,0	100,0			
15-24 ani	9,6	8,9	19,3	25,3	21,6	14,6
25-34 ani	30,5	30,1	35,0	59,4	54,4	8,4
35-49 ani	33,2	33,6	28,6	68,0	63,7	6,3
50 ani și peste	26,7	27,4	17,2	35,8	34,2	4,7
Rural	617,0	592,8	24,2	36,0	34,6	3,9
			Inclusiv în %			
	100,0	100,0	100,0			
15-24 ani	10,5	9,7	31,7	17,2	15,1	11,8
25-34 ani	20,2	20,0	26,3	39,3	37,3	5,1
35-49 ani	37,1	37,4	29,2	54,0	52,4	3,1
50 ani și peste	32,1	32,9	12,8	33,5	33,0	1,6

Șomajul înregistrat. Conform datelor Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, la 1 aprilie 2013 în căutarea unui loc de muncă se aflau 26,3 mii *șomeri înregistrați*, fiecare al zecelea fiind disponibilizat de la unitățile economice. Din numărul total de șomeri, 53 la sută o constituie femeile. Peste 11% din șomerii înregistrați beneficiază de ajutor de șomaj, mărimea medie a căruia a fost în luna martie 2013 de 1134,9 lei. La un loc liber de muncă, anunțat de către întreprinderi, reveneau în medie 5 șomeri.

6.2. Situația demografică

Evoluția proceselor demografice în ianuarie-martie 2013 se caracterizează prin următorii indicatori principali ai mișcării naturale a populației¹:

	Ianuarie-martie 2012	Ianuarie-martie 2013	Ianuarie-martie 2013 în % față de ianuarie-martie 2012
Născuți-vii, persoane	9254	8976	97,0
Decedați, persoane	11073	10859	98,1
din care, copii sub 1 an	96	88	91,7
Scăderea naturală	1819	1883	103,5
Numărul căsătoriilor	3497	3900	111,5
Numărul divorțurilor	2836	2919	102,9

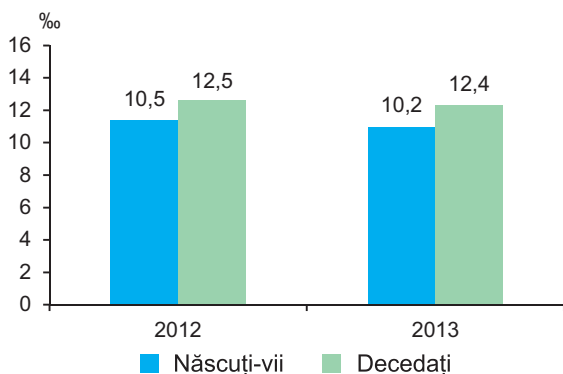
¹ Fără cazurile de înregistrare a actelor de stare civilă din partea stîngă a Nistrului și mun. Bender

Conform datelor preliminare, în ianuarie-martie 2013 numărul nașcuților-vii s-a micșorat cu 3,0% comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut, rata natalității a constituit 10,2 nașcuți-vii la 1000 locuitori. Mortalitatea generală a înregistrat o scădere de 1,9% comparativ cu anul trecut, rata mortalității a constituit 12,4 decedați la 1000 locuitori. Prin urmare, scăderea naturală a fost de 2,2 persoane la 1000 locuitori, față de 2,0 în trimestrul I 2012.

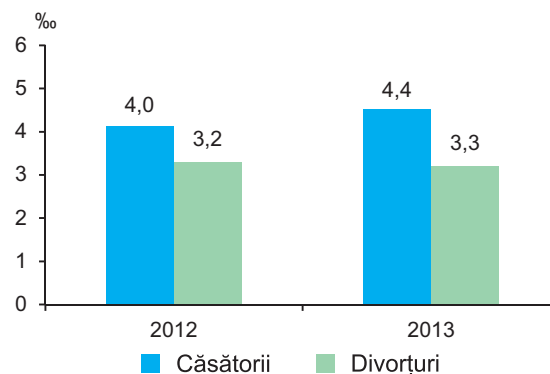
Numărul copiilor decedați în vîrstă sub 1 an în această perioadă s-a micșorat cu 8,3% rata mortalității infantile, constituind 9,8 decedați în vîrstă sub un an la 1000 nașcuți-vii.

Rata nupțialității a constituit 4,4 căsătorii la 1000 locuitori, numărul căsătoriilor fiind în creștere cu 11,5%, iar rata divorțialității a alcătuit 3,3 divorțuri la 1000 locuitori, numărul divorțurilor înregistrînd de asemenea o creștere de 2,9% față de perioada similară a anului trecut.

*Născuți-vii și decedați la 1000 locuitori
în ianuarie-martie*

*Căsătorii și divorțuri la 1000 locuitori
în ianuarie-martie*

Structura mortalității pe clase ale cauzelor de deces relevă, că cele mai multe decese (61,2%) au drept cauză bolile aparatului circulator, tumorile maligne constituie 12,6%, bolile aparatului digestiv – 8,6%, accidentele, intoxicațiile și traumele – 7,0%, bolile aparatului respirator – 4,7%, alte clase – 5,9%.

Conform datelor preliminare, evoluția proceselor demografice pe regiuni de dezvoltare în ianuarie-martie 2013 se prezintă astfel:

	Mun. Chișinău	Nord	Centru	Sud	UTA Găgăuzia
<i>Date absolute</i>					
Născuți-vii, persoane	2677	2258	2423	1203	415
Decedați, persoane	1621	3815	3314	1664	445
din care, copii sub 1 an	37	19	20	8	4
Sporul natural	1056	-1557	-891	-461	-30
Numărul căsătoriilor	901	981	1223	567	228
Numărul divorțurilor	859	691	895	370	104
<i>Rate la 1000 locuitori</i>					
Născuți-vii	13,5	9,2	9,3	9,1	10,4
Decedați	8,2	15,5	12,7	12,6	11,2
Sporul natural	5,3	-6,3	-3,4	-3,5	-0,8
Căsătorii	4,6	4,0	4,7	4,3	5,7
Divorțuri	4,3	2,8	3,4	2,8	2,6

Migrațiunea populației. Potrivit informației prezentate de Ministerul Afacerilor Interne, în ianuarie-martie 2013, permis de ședere (permanentă și temporară) au primit 516 cetățeni străini și 117 repatriați.

Cetățeni străini, după țara de emigrare și scopul sosirii în ianuarie-martie 2013

	Numărul imigranților	inclusiv sosiți la:						Alte cauze	
		muncă		studii		imigrația de familie			
		persoane	%	persoane	%	persoane	%	persoane	%
Ucraina	95	9	9,5	12	12,6	70	73,7	4	4,2
România	77	27	35,1	3	3,9	38	49,3	9	11,7
Federația Rusă	64	10	15,6	1	1,6	49	76,6	4	6,2
Turcia	62	29	46,8	6	9,7	26	41,9	1	1,6
Italia	27	14	51,9	—	—	7	25,9	6	22,2
Statele Unite ale Americii	19	3	15,8	—	—	4	21,1	12	63,1

	Numărul imigranților	inclusiv sosiți la:						Alte cauze	
		muncă		studii		imigrația de familie			
		persoane	%	persoane	%	persoane	%	persoane	%
Siria	18	3	16,7	3	16,7	12	66,6	–	–
Israel	15	3	20,0	8	53,3	3	20,0	1	6,7
Azerbaidjan	13	3	23,0	5	38,5	5	38,5	–	–
Irak	12	12	100,0	–	–	–	–	–	–
Austria	10	1	10,0	–	–	–	–	9	90,0
Alte țări	128	40	31,3	16	12,5	43	33,6	29	22,6
Total	540	154	28,5	54	10,0	257	47,6	75	13,9

6.3. Ocrotirea sănătății

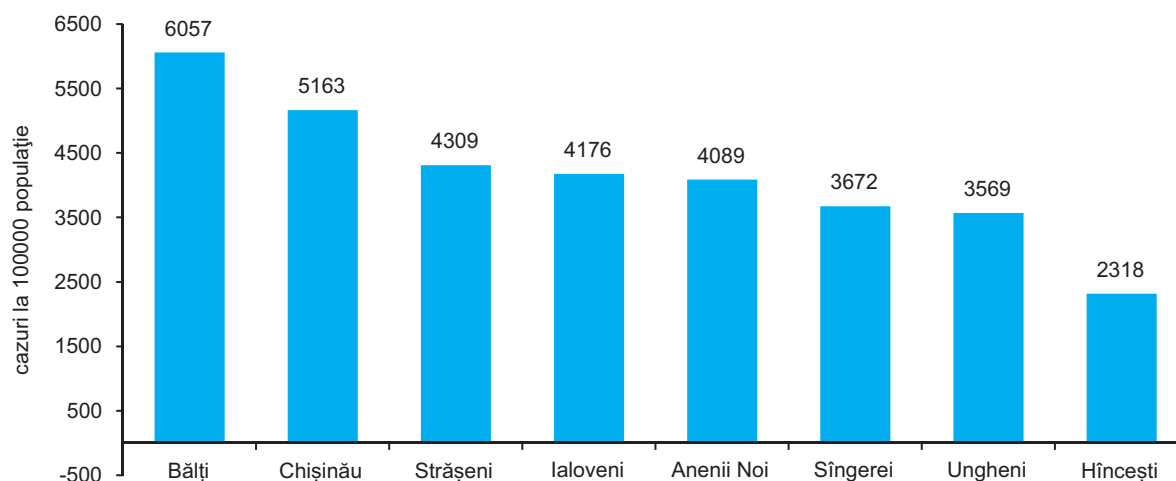
Conform datelor preliminare al Ministerului Sănătății, morbiditatea populației de unele boli infecțioase în ianuarie-martie 2013 se caracterizează prin majorarea cazurilor de îmbolnăviri prin infecții acute ale căilor respiratorii cu localizări multiple – 119,9 mii cazuri față de 68,3 mii cazuri în ianuarie-martie 2012. Totodată, au fost înregistrate mai multe cazuri de morbiditate prin gripă – 2,3 mii cazuri față de 0,1 mii cazuri în ianuarie-martie 2012, dizenterie bacteriană – 76 cazuri față de 40 cazuri în ianuarie-martie 2012, dar mai puține cazuri de hepatite, infecții intestinale acute, varicelă, parotidită epidemică etc.

Morbiditatea populației, pe principalele boli infecțioase

	ianuarie-martie 2012, cazuri	ianuarie-martie 2013		Cazuri la 100000 populație	
		total, cazuri	în % față de ianuarie-martie 2012	ianuarie-martie 2012	ianuarie-martie 2013
Infecții intestinale					
Infecții intestinale acute	3938	2964	75,3	110,6	83,3
inclusiv dizenterie bacteriană	40	76	190,0	1,1	2,1
Hepatite virale					
Hepatite virale – total	57	42	73,7	1,6	1,2
din care:					
Hepatita A	–	6	–	–	0,2
Hepatita C	29	10	34,5	0,8	0,3
Infecții imunodirijabile					
Varicela	4173	3156	75,6	117,2	88,6
Hepatită virală B	21	19	90,5	0,6	0,5
Parotidită epidemică	29	8	27,6	0,8	0,2
Infecții respiratorii acute					
Infecții acute ale căilor respiratorii cu localizări multiple	68344	119904	175.4	1919,8	3368,1
Gripă	143	2297	de 16,1 ori	4,0	64,5
Boli infecțioase „social determinate”					
Tuberculoza organelor respiratorii	853	829	97,2	23,9	23,3
Sifilis	591	573	96,9	16,6	16,1
Infecție gonococică	315	228	72,4	8,8	6,4
Pediculoză	1042	729	69,9	29,3	20,5

Cele mai multe cazuri al morbidității prin infecții respiratorii acute se înregistrează în mun. Bălți (9,1 mii cazuri sau 6,1 mii cazuri la 100 mii populație), mun. Chișinău (41,3 mii sau 5,2 mii cazuri la 100 mii populație), în raioanele Strășeni (3,9 mii sau 4,3 mii cazuri la 100 mii populație), Ialoveni (4,2 mii sau 4,2 cazuri la 100 mii populație) etc.

*Morbiditatea populației prin infecții acute ale căilor respiratorii cu localizări multiple,
ianuarie-martie 2013*

Fiecare al doilea caz de infecții acute ale căilor respiratorii cu localizări multiple se înregistrează în cazul copiilor. Cele mai multe cazuri de îmbolnăviri prin aceste infecții la copii au fost înregistrate în mun. Chișinău – 23,3 mii cazuri, mun. Bălți – 5,9 mii, raioanele Ialoveni, Ungheni și Strășeni respectiv – câte 2,6 mii, Sîngerei și Criuleni – câte 2,2 mii cazuri etc.

În cazul morbidității de boli „social determinate” se remarcă o diminuare, îndeosebi a cazurilor de pediculoză și a infecțiilor gonococice, respectiv cu 313 și 87 cazuri. În ianuarie-martie 2013 numărul purtătorilor virusului imunodeficienței umane (HIV) a constituit 88 persoane. Totodată, au fost înregistrate 4 cazuri de boală SIDA.

6.4. Infracțiuni

Conform datelor Ministerului Afacerilor Interne, în ianuarie-martie 2013 s-au înregistrat 8,3 mii infracțiuni sau cu 5,9 la sută mai mult decât în perioada respectivă a anului precedent. În medie la 10 mii locuitori revin 23 infracțiuni înregistrate în această perioadă.

Cel mai mare nivel de infracționalitate a fost înregistrat în municipiile Chișinău și Bălți, respectiv 39 infracțiuni la 10 mii locuitori și 30 infracțiuni la 10 mii locuitori.

Numărul infracțiunilor înregistrate

	ianuarie-martie 2012	ianuarie-martie 2013	ianuarie-martie 2013 în % față de ianuarie-martie 2012
Infracțiuni înregistrate – total	7791	8250	105,9
din care:			
Infracțiuni contra vieții și sănătății persoanei	362	326	90,1
inclusiv:			
omor	49	55	112,2
vătămări intenționate grave	67	66	98,5
Infracțiuni privind viața sexuală	141	154	109,2
inclusiv violuri	82	91	110,9
Infracțiuni contra patrimoniului	3988	4630	116,1
inclusiv:			
furturi	3012	3535	117,4
țîlhării	49	47	95,9
jafuri	297	267	89,9
escrocherii	354	424	119,8
pungășii	102	182	178,4
șantaj	7	17	de 2,4 ori
Infracțiuni contra sănătății publice și conviețuirii sociale	468	308	65,8
inclusiv infracțiuni legate de droguri	387	274	70,8
Infracțiuni contra familiei și minorilor	192	317	165,1
inclusiv:			

	ianuarie-martie 2012	ianuarie-martie 2013	ianuarie-martie 2013 în % față de ianuarie-martie 2012
trafic de copii	6	7	116,7
violență în familie	155	287	185,2
Infrapecțiuni economice	464	224	48,3
inclusiv:			
contrabandă	46	30	65,2
fabricarea banilor falși	296	84	28,4
Infrapecțiuni contra securității și a ordinii publice	315	383	121,6
inclusiv huliganism	263	341	129,7

În ianuarie-martie 2013 au fost înregistrate cu 65,1% mai multe infracțiuni contra familiei și minorilor, inclusiv a cazurilor de violență în familie (85,2%). Totodată, au fost înregistrate mai multe infracțiuni din categoria celor contra securității și a ordinii publice (21,6%), contra patrimoniului (16,1%), privind viața sexuală (9,2%). Predominante în structura infracțiunilor rămân a fi furturile, cu o pondere de circa 43 la sută din total infracțiuni. În această perioadă au fost înregistrate mai puține infracțiuni contra sănătății publice și conviețuirii sociale, economice, și a celor contra vieții și sănătății persoanei.

Comparativ cu ianuarie-martie 2012 au fost înregistrate mai multe cazuri de infracțiuni săvârșite cu aplicarea armelor de foc, explozivelor și grenadelor. Numărul acestor infracțiuni prezintă o majorare de 28 la sută și a constituit 23 cazuri în ianuarie-martie 2013, din care 4 cazuri de huliganism, cîte 2 cazuri de tâlhării și omor, cîte un caz de vătămări intenționate și viol.

Din total infracțiuni înregistrate, fiecare a șaptea este săvârșită de persoane în vîrstă aptă de muncă, dar fără ocupație. Ponderea infracțiunilor săvârșite de către minori sau cu participarea acestora a constituit 2,0%.

În ianuarie-martie 2013 au fost înregistrate 395 accidente rutiere sau cîte 4 accidente zilnic. În rezultatul accidentelor rutiere și-au pierdut viața 49 persoane (inclusiv 3 copii), iar 462 persoane au fost traumatizate (inclusiv 72 copii). În medie la 100 mii populație revin 11 accidente rutiere.

Numărul accidentelor rutiere

	ianuarie-martie 2012	ianuarie-martie 2013	ianuarie-martie 2013 în % față de ianuarie-martie 2012
Numărul accidentelor rutiere	473	395	83,5
Persoane care au decedat în urma accidentelor rutiere	60	49	81,7
din care, copii	7	3	42,9
Persoane traumatizate în urma accidentelor rutiere	607	462	76,1
din care, copii	100	72	72,0

Conform datelor Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale a Ministerului Afacerilor Interne, în ianuarie-martie 2013 au fost înregistrate 377 cazuri de incendii sau cu 39,0% mai puțin comparativ cu perioada similară a anului precedent. În rezultatul incendiilor 53 persoane au decedat, inclusiv 5 copii. În urma incendiilor, pierderile au însumat valoarea de 7,1 mil. lei.

Numărul incendiilor și cazurilor de deces

	ianuarie-martie 2012	ianuarie-martie 2013	ianuarie-martie 2013 în % față de ianuarie-martie 2012
Numărul incendiilor	618	377	61,0
Persoane care au decedat în urma incendiilor	58	53	91,4
din care, copii	5	5	100,0
Persoane traumatizate	25	14	56,0

Director general

Lucia SPOIALĂ

PRECIZĂRI METODOLOGICE

Datele privind principalii indicatori macroeconomici ai Republicii Moldova în ianuarie-martie 2013 sînt preliminare și în edițiile ulterioare pot fi precizate.

PRODUSUL INTERN BRUT

Produsul intern brut (PIB) – principalul agregat macroeconomic al sistemului conturilor naționale care reprezintă rezultatul final al activității de producție din unitățile producătoare rezidente și care corespunde valorii bunurilor și serviciilor produse de către aceste unități pentru consumul final.

La etapa de producție PIB constituie suma valorii adăugate brute pe activități economice, iar la etapa de utilizare – valoarea bunurilor și serviciilor destinate pentru consumul final, formarea brută de capital și exportul net de bunuri și servicii.

Producția include toate produsele fabricate și serviciile prestate în cursul unei perioade contabile.

Consumul intermediar reprezintă valoarea bunurilor și serviciilor utilizate ca intrări în cursul producției, excluzînd consumul de capital fix, și care sînt fie transformate, fie consumate în totalitate în timpul procesului de producție.

Serviciile intermediarilor financiari indirect măsurate (SIFIM) se măsoară indirect convențional prin soldul dintre dobînzile încasate și cele plătite de instituțiile financiare, fiind rezultatul activității de intermediere financiară a acestora. Deoarece serviciile de intermediere financiară indirect măsurate nu pot fi repartizate pe tipuri de activități, prin convenție, acestea sunt alocate consumului intermediar al unei unități speciale, numită unitate fictivă. Unitatea fictivă are o producție nulă, un consum intermediar egal cu valoarea SIFIM și o valoare adăugată brută egală, dar de semn contrar.

Valoarea adăugată brută corespunde producției totale de bunuri și servicii, diminuată cu consumul intermediar.

Impozite pe produse – impozite prelevate proporțional cu cantitatea sau valoarea bunurilor și serviciilor produse, comercializate sau importate de rezidenți. Din ele fac parte taxa pe valoarea adăugată, accize, impozite pe bunurile și serviciile importate.

Subvenții pe produse – sumele vărsate pe unitatea de bun sau serviciu produsă sau importată.

Impozite nete pe produse – impozite pe produse minus subvenții pe produse.

Consumul final reprezintă valoarea bunurilor și serviciilor utilizate pentru satisfacerea directă a necesităților umane, fie ele individuale sau colective. Consumul final acoperă consumul final al gospodăriilor, administrației publice și instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației.

Consumul final al gospodăriilor populației însumează toate bunurile și serviciile utilizate pentru satisfacerea directă a nevoilor individuale ale gospodăriilor rezidente.

Consumul final al administrației publice cuprinde cheltuielile administrației publice pentru procurarea bunurilor și serviciilor în folosul colectivității sau al unor grupuri de gospodării.

Consumul final al instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației reprezintă cheltuielile acestor unități pentru procurarea bunurilor și serviciilor în vederea furnizării lor gratis gospodăriilor populației cu titlu de transferuri sociale în natură.

Formarea brută de capital arată procurarea netă a bunurilor și serviciilor de către unitățile–rezidente, produse în perioada considerată, dar nu și consumate. Cuprinde formarea brută de capital fix, variația stocurilor.

Formarea brută de capital fix reprezintă valoarea bunurilor durabile dobîndite de unitățile rezidente în scopul de a fi utilizate ulterior în procesul de producție.

Variația stocurilor reprezintă diferența între stocul de la sfîrșitul perioadei considerate și cel inițial. Stocurile reprezintă bunurile, altele decît cele de capital fix, deținute la un moment dat de unitățile de producție.

Exportul net de bunuri și servicii se determină ca diferența între exportul de bunuri și servicii și importul de bunuri și servicii.

Produsul intern brut se calculează în prețuri de bază, de piață (PIB nominal) și prețuri comparabile (PIB real).

Prețul de bază reprezintă prețul primit de producător pentru o unitate de bun și serviciu, excluzînd impozitele pe produse și incluzînd subvențiile pe produse.

Prețul de piață include marjele comercială și de transport, impozitele pe produse și exclude subvențiile pe produse. Pentru excluderea influenței diferitor taxe pe impozite și subvenții în diferite activități economice asupra structurii producției și a exploatării veniturilor, indicatorii de ramură se calculează în prețuri de bază.

Recalcularea în prețuri comparabile (prețurile anului precedent) se efectuează atît pentru produsul intern brut pe resurse, cît și pe componentele de utilizări.

La recalcularea producției și consumului intermediar în prețuri comparabile se utilizează două metode:

– deflatarea datelor în prețuri curente în perioada de raport cu utilizarea indicilor de preț respectivi;

– extrapolarea datelor în prețuri curente în anul de bază utilizînd indicii volumului fizic sau indicatori naturali.

La recalcularea componentelor produsului intern brut pe utilizări se utilizează, atât indici de preț respectivi (indicii prețurilor de consum, indicele de preț pentru investiții ș.a.), cât și indicatori naturali.

Indicele-deflator al produsului intern brut – raportul produsului intern brut, calculat în prețuri curente de piață la volumul produsului intern brut calculat în prețurile anului precedent sau în prețurile perioadei respective a anului precedent. Spre deosebire de indicii de prețuri la bunuri și servicii, deflatorul produsului intern brut caracterizează schimbarea remunerării muncii, excedentului brut de exploatare / venitului mixt brut, consumului de capital fix în rezultatul modificării prețurilor, precum și a masei nominale a impozitelor nete.

Economia neobservată se definește ca ansamblul activităților „lipsă” în informația de bază utilizată la elaborarea conturilor naționale, fie din motivul că acestea sînt activități ascunse, ilegale, informale sau că reprezintă producția gospodăriilor casnice pentru consum propriu, fie în rezultatul neajunsurilor în sistemul colectării datelor. Includerea acestora în conturile naționale se numește **măsurarea (estimarea) economiei neobservate**.

Producția în sectorul informal se determină ca activitate economică efectuată de întreprinderi necorporative neînregistrate ale gospodăriilor casnice și/sau talia cărora după numărul salariaților e sub censul stabilit și care produc producție destinată pieței.

Producția ascunsă în sectorul formal reprezintă producția legală neînregistrată de organele administrative și fiscale și neraportată lor de către agenții economici cu scopul evaziunii impozitelor, contribuțiilor de asigurări sociale, nerespectarea legii în privința salariului minim, a numărului de ore lucrate, necompletarea chestionarelor administrative, fiscale sau statistice etc.

Producția gospodăriilor casnice pentru consum propriu este determinată ca activitate economică, în rezultatul căreia gospodăriile casnice consumă sau acumulează bunurile și serviciile produse de ele înseși.

Producția ilegală reprezintă producția de bunuri și servicii a căror vânzare, distribuire sau posesie este interzisă de lege sau care în mod obișnuit este legală, dar devine ilegală cînd se realizează de persoane neautorizate.

INDUSTRIE

Cercetările statistice ale producției industriale cuprind activitățile încadrate în secțiunile C „Industria extractivă”, D „Industria prelucrătoare” și E „Energetica” ale CAEM.

Cercetările statistice cuprind:

– **lunar** – întreprinderile, în special, cu activitate principală de industrie, cu numărul personalului de la 20 persoane în sus – exhaustiv și cele cu numărul personalului de la 4 la 19 persoane – prin eșantion aleatoriu. Cu titlu de excepție în cercetare lunară mai sunt incluse unele unități industriale secundare ale întreprinderilor neindustriale, care ocupă o pondere importantă în activitatea industrială corespunzătoare, cum ar fi sectoarele de producere a cărnii de pasăre a unor fabrici avicole, sau unități de producere a vinului (fabrici de vin) din cadrul întreprinderii agricole, care cultivă struguri, etc.

– **anual** – întreprinderile cu activitate principală de industrie și unitățile industriale secundare ale întreprinderilor neindustriale – exhaustiv.

Indicatorul **Valoarea producției fabricate** în prețuri curente este calculat pentru producția destinată vânzării (include și valoarea stocurilor evaluate la prețuri de vânzare). Pentru producția fabricată din materia primă a clientului se include doar costul serviciului de prelucrare. Lunar pentru cercul de întreprinderi cuprinse în cercetare anuală, valoarea este calculată estimativ.

Indicele producției industriale (exprimat în procente) este calculat prin metoda raportării valorii producției în luna de raport la media lunară a anului de bază 2008 (bază fixă). Este un indice valoric de tip Laspeyres. La calcularea indicelui valoarea producției include costul materiei prime a clientului. Pentru a obține un indice de volum al producției industriale, începînd cu nivelul claselor CAEM (4 semne a codului CAEM) indicele valoric în prețuri curente este deflatat cu indicele de preț al producției industriale. Pentru agregarea indicilor de la nivelele inferioare la cele superioare ale clasificării sunt utilizate doua tipuri de ponderi: la nivelele inferioare ale clasificării (produs, grup de produse, clase și diviziuni CAEM) se folosește valoarea producției fabricate în anul de bază; la nivel de secțiuni CAEM și Totalul general – Valoarea adăugată brută pentru anul de bază, calculată în sistemul Conturilor Naționale.

AGRICULTURĂ

Producția agricolă în expresie valorică este evaluată în prețuri curente, precum și în prețurile anului 2005 – pentru comparabilitate la calcularea indicatorilor relativi, și este determinată ca suma producției vegetale și animale.

Producția globală în prețuri curente include, de asemenea, și valoarea serviciilor destinate pieței, prestate de către întreprinderile de deservire a agriculturii și întreprinderile agricole, gospodăriile țărănești producătoare de producție agricolă și servicii nedestinate pieței, prestate de instituțiile și organizațiile bugetare.

Volumul producției vegetale se determină prin mărirea recoltei globale a culturilor agricole. În expresie valorică, la valoarea recoltei globale se adaugă sporirea (sau se scad pierderile) valorii producției neterminate în fitotehnie pe an, precum și valoarea cheltuielilor pentru înființarea și întreținerea plantațiilor multianuale pînă la intrarea pe rod.

Volumul producției animale se determină prin mărimea masei vii a prăsilii obținute și sporului vitelor și păsărilor tinere crescute în curs de un an, a sporului în greutate al animalelor mature, obținut în urma îngrășării lor, precum și cantității de lapte, lână, ouă și alte produse animaliere obținute în procesul folosirii gospodărești a animalelor și păsărilor.

INVESTIȚII ÎN CAPITAL FIX

Investițiile în active materiale pe termen lung reprezintă totalitatea cheltuielilor îndreptate la crearea și reproducerea mijloacelor fixe – construcția nouă, lărgirea, reconstrucția și reutilizarea tehnică a întreprinderilor industriale, agricole, de transport, comerț și altele în funcțiune, cheltuielile pentru construcția locuințelor și obiectelor cu destinație social culturală.

Investitiile nete reprezintă cheltuielile efectuate pentru lucrări de construcții, de instalații și de montaj, pentru achiziționarea de utilaje, mijloace de transport, alte cheltuieli destinate **creării de noi active materiale pe termen lung**, cheltuieli pentru dezvoltarea, modernizarea, reconstrucția, reparația capitală celor existente, precum și valoarea serviciilor legate de transferul de proprietate al activelor pe termen lung.

TRANSPORTURI

Volumul mărfurilor transportate – cantitatea de mărfuri transportate, în tone.

Parcursul mărfurilor – volumul mărfurilor transportate, în tone-kilometri, adică deplasarea unei tone de marfă la un kilometru. Se calculează prin însumarea produsurilor obținute de la înmulțirea cantității mărfurilor transportate în tone cu distanța de transport în kilometri.

Pasageri transportați exprimă numărul persoanelor care au constituit obiectul transportului cu mijloacele de transport în perioada de raport, inclusiv estimările pasagerilor beneficiari de gratuități de transport.

Parcursul pasagerilor – volumul transportului de pasageri, în pasageri-kilometri, adică deplasarea unui pasager la un kilometru. Se calculează prin însumarea produsurilor obținute de la înmulțirea numărului pasagerilor transportați cu distanța de transport în kilometri.

Mărfuri și pasageri transportați, parcursul mărfurilor și pasagerilor se determină în baza datelor centralizate pe transportul feroviar și aerian și prezentate, respectiv de Î.S. „Calea Ferată din Moldova” și Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, precum și datelor rapoartelor statistice centralizate pe transportul auto, fluvial și troleibuze.

Volumul mărfurilor transportate cu **transportul auto** cuprinde datele centralizate ale cercetărilor statistice exhaustive ale întreprinderilor cu activitatea principală transport auto, cât și întreprinderilor cu alte genuri de activitate, care efectuează transportări auto de mărfuri pentru terți (contra plată) și dispun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate.

În **transportul feroviar** volumul mărfurilor transportate include transportul mărfurilor în trafic intern, mărfurile intrate (import) și ieșite (export) și cele în tranzit.

Pasagerii transportați și parcursul pasagerilor cu autobuze (inclusiv microbuze) – calculați în baza rapoartelor statistice primite de la persoane juridice și fizice care efectuează transportări de pasageri cu transportul public, exceptând transportările urbane realizate de întreprinderile individuale în orașele-reședință și orașele UTA Găgăuzia.

COMUNICAȚII

Indicatorii privind prestațiile și mijloacele de comunicații vizează întreprinderile de stat și societatea pe acțiuni care activează în acest domeniu.

TURISM

Datele privind capacitatea și frecventarea structurilor de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare turistică provin din rapoartele statistice prezentate de agenții economici care administrează efectiv structurile de cazare turistică colective.

Datele pentru activitatea turistică provin din rapoartele statistice prezentate de agenții economici titulari de licențe de turism.

Prin **structură de primire turistică** cu funcțiuni de cazare turistică se înțelege orice construcție sau loc amenajat, destinat, conform proiectării și executării, pentru cazarea turiștilor.

Capacitatea de cazare turistică în funcțiune (exprimată în locuri-zile) reprezintă numărul de locuri de cazare puse la dispoziția turiștilor de către structurile de cazare turistică colective, ținând cont de numărul de zile în care acestea sînt deschise în perioada de raport, adică zilele în care a fost posibilă cazarea turiștilor.

Numărul de turiști cazați în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare turistică cuprinde toate persoanele (cetățeni moldoveni și străini), care se deplasează într-un loc, altul decît acela în care își au reședința, pentru o perioadă mai mică de 12 luni și petrec cel puțin o noapte într-o structură de cazare turistică colectivă în locul vizitat, scopul principal al vizitei fiind altul decît acela de a desfășura o activitate remunerată în locul vizitat.

Înnoptarea reprezintă fiecare noapte pentru care o persoană este înregistrată într-o structură de cazare turistică colectivă, indiferent dacă fizic este prezentă sau nu în cameră.

Indicii de utilizare netă a locurilor de cazare turistică se calculează prin raportarea umărului de înnoptări realizate la capacitatea de cazare turistică în funcțiune din perioada respectivă.

Turismul intern reflectă serviciile turistice prestate în locurile turistice din țară și vândute de către titularii de licențe cetățenilor moldoveni.

COMERȚ ȘI SERVICII

Cifra de afaceri (venitul din vânzări) reprezintă suma veniturilor obținute din vânzarea produselor, mărfurilor, prestarea serviciilor și executarea lucrărilor, provenite atât din activitatea principală, cât și din activitățile secundare, exercitate de întreprindere în perioada de referință. Acest indicator constituie suma rulajului creditor al contului 611 „*Venituri din vânzări*” și subcontul 6122 „*Venituri din arenda curentă*”.

În cifra de afaceri (venitul din vânzări) **nu se includ**:

- TVA și alte impozite deductibile similare legate de cifra de afaceri (venitul din vânzări);
- venitul din vânzarea altor active curente (rulajul creditor al contului 612 „*Alte venituri operaționale*” cu excepția subcontului 6122 „*Venituri din arenda curentă*” care se include în cifra de afaceri);
- venitul din vânzarea activelor pe termen lung și activități investiționale (rulajul creditor al contului 621 „*Venituri din activitatea de investiții*”);
- alte venituri din activitatea financiară, venituri excepționale (622 „*Venituri din activitatea financiară*”, 623 „*Venituri excepționale*”);
- valoarea ambalajelor restituite după livrare.

COMERȚ EXTERIOR

Datele din compartimentul „Comerțul exterior” sînt elaborate în baza declarațiilor vamale completate ulterior cu unele categorii de mărfuri (produse) transportate prin cablu, conducte (energie electrică, gaze naturale), evidența cărora se ține în baza rapoartelor statistice.

Volumul comerțului exterior reprezintă totalitatea bunurilor materiale care fac obiectul schimbului între țara noastră și alte țări, care măresc sau micșorează resursele materiale ale țării ca rezultat al intrării sau ieșirii lor din țară. În volumul comerțului exterior nu sînt incluse serviciile cu caracter material și nematerial.

Evaluarea exporturilor se efectuează în prețuri F.O.B. sau franco-frontiera țării exportatoare, a importurilor – în prețuri C.I.F. sau franco-frontiera țării importatoare. Exportul cuprinde și reexportul, adică mărfurile importate și apoi reexportate fără a fi supuse prelucrării.

Soldul balanței comerciale se calculează ca diferența dintre export și import.

PREȚURI

Indicele prețurilor de consum este un instrument de măsură care caracterizează și furnizează o estimare a evoluției de ansamblu a prețurilor mărfurilor cumpărate și tarifelor serviciilor utilizate de către populație pentru satisfacerea necesităților de trai într-o anumită perioadă (denumită perioadă curentă) față de perioada fixă (denumită perioadă de bază).

Rata lunară a inflației reprezintă creșterea prețurilor de consum într-o lună față de luna precedentă.

Indicele prețurilor producătorului în industrie determină evoluția prețurilor produselor industriale în primul stadiu al comercializării (fără taxa pe valoarea adăugată). Indicii sînt calculați lunar în baza observării statistice a prețurilor la circa 866 de produse reprezentative în 221 întreprinderi industriale.

Indicele prețurilor la producția agricolă vîndută de gospodăriile agricole se calculează în baza prețurilor medii reale stabilite la producția vîndută în perioada de raport, în procente față de anul de bază.

Indicele prețurilor în construcții – raportul prețurilor curente la lucrările de construcțimontaj, înregistrate trimestrial în 100 organizații reprezentative, către prețurile de deviz ale anului 1991 (adoptate ca constante) și prețurile curente ale anului precedent.

FINANȚE

Bugetul public național reprezintă totalitatea veniturilor și cheltuielilor, formate ca elemente independente în sistemul bugetar.

Veniturile bugetului public național sînt impozitele și taxele, alte încasări, specificate de legislația în vigoare.

Cheltuielile bugetului public național sînt determinate de cheltuielile prevăzute de legea bugetară anuală în vederea satisfacerii necesităților societății, din care: acoperirea necesităților socialculturale și de cercetări științifice, întreținerea aparatului de stat, acoperirea necesităților militare, achitarea datoriei de stat, acordarea de subvenții, dezvoltarea sectorului economic al statului etc.

Deficitul bugetar reprezintă depășirea cheltuielilor asupra veniturilor.

Excedentul bugetar reprezintă depășirea veniturilor asupra cheltuielilor.

SITUAȚIA SOCIALĂ

Veniturile medii disponibile ale unui membru al gospodăriei reprezintă totalitatea veniturilor bănești și în natură (evaluate în lei) obținute din diverse tipuri de activități.

Cheltuielile de consum pe un membru al gospodăriei casnice reprezintă totalitatea cheltuielilor curente pentru produse alimentare, nealimentare și servicii.

Minimul de existență reprezintă volumul minimal de bunuri materiale și servicii, necesare pentru satisfacerea cerințelor primordiale, asigurarea menținerii sănătății și susținerea viabilității omului.

Cîștigul salarial nominal brut – plăți brute în bani sau în natură acordate salariaților de obicei peste intervale regulate de timp pentru timpul lucrat sau lucrul efectuat. În cîștigul salarial se includ de asemenea plățile pentru timpul nelucrat, premiile anuale, sezoniere sau alte premii acordate neregulat etc. Datele privind salariile caracterizează remunerațiile brute, adică sumele totale calculate pînă la careva rețineri, efectuate de angajator în numele salariatului.

Cîștigul salarial nominal mediu brut lunar al unui lucrător din economie (pe activități economice, raioane, municipii) – raportul dintre sumele brute calculate salariaților (fondul de remunerare) și numărul mediu de salariați.

Cîștigul salarial real – puterea de cumpărare a cîștigului salarial nominal.

Indicele cîștigului salarial real – raportul dintre indicele cîștigului salarial mediu nominal și indicele prețurilor de consum.

În numărul pensionarilor sînt incluse persoanele, cărora le-au fost stabilite pensiile conform Legii Republicii Moldova cu privire la asigurarea cu pensii.

Mărimea medie a pensiei se calculează ca raportul dintre suma pensiilor stabilite și numărul pensionarilor aflați la evidența organelor de protecție socială.

Populație activă din punct de vedere economic – persoane care furnizează forța de muncă disponibilă pentru producția de bunuri și servicii, incluzînd populația ocupată și șomerii.

Populație ocupată – persoane care desfășoară o activitate economică sau socială producătoare de bunuri și servicii în scopul obținerii unor venituri sub formă de salarii sau alte beneficii.

Șomeri conform criteriului BIM – persoane de 15 ani și peste, care în cursul perioadei de referință îndeplinesc concomitent următoarele condiții:

- nu au un loc de muncă și nu desfășoară o activitate în scopul obținerii unor venituri;
- sînt în căutarea unui loc de muncă, utilizînd în ultimele patru săptămîni diferite metode pentru a-l găsi;
- sînt disponibili să înceapă lucrul în următoarele 15 zile, dacă și-ar găsi imediat un loc de muncă.

Rata șomajului – raportul dintre numărul șomerilor și populația activă (șomeri plus populația ocupată).

Șomeri înregistrați – persoane apte de muncă, în vîrstă aptă de muncă, care nu au un loc de muncă, un alt venit legal și sînt înregistrați la agențiile pentru ocuparea forței de muncă ca persoane în căutare de lucru și care dau dovadă că doresc să se încadreze în muncă.

Numărul populației pentru anii intercenzitari se determină în baza rezultatelor ultimului recensămînt și a datelor referitoare la mișcarea naturală și migratorie dintre data recensămîntului și anul de referință. Totodată se ia în considerație și schimbarea numărului populației în rezultatul reorganizării teritorialadministrative.

Sursa datelor pentru **mișcarea naturală a populației** sînt actele stării civile și buletinele statistice despre naștere, deces, căsătorie, divorț, întocmite de oficiile stării civile.

Ratele de natalitate, mortalitate, nupțialitate și divorțialitate sînt calculate ca raportul dintre numărul celor născuți, decedați din perioada de referință, adus la expresia anuală cu ajutorul coeficientului de timp și numărul mediu anual al populației stabile din aceeași perioadă. Se calculează în promile.

Sursa datelor pentru **mișcarea migratorie a populației** este baza de date automatizată a Ministerului Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor și a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

Morbiditate – cazuri de îmbolnăviri ale populației, înregistrate în anul curent cu diagnosticul stabilit pentru prima dată.

Criminalitatea – fenomen socialjuridic, care include infracțiunea săvîrșită pe un anumit teritoriu și pe parcursul unei perioade anumite de timp.

Infracțiune înregistrată – fapt obștesc periculos, relevat și luat la evidență oficial, în conformitate cu legislația penală în vigoare.